ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

* SOSYAL-DEMOKRASİNİN ANTİ-DEMOKRATİK GİRİŞİMLERİ
* AFRİKA KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİ TOPLANTISI
* Sahra Halkının Silahlı Mücadelesi
* Arap Direniş Cephesi Bildirisi
* Uluslararası Ticaret ve OPEC

Cilt/10 Aralık - 1978 Sayı/60

ilke

ARALIK / 1978
Sayı : 60

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Sahibi: Öner Ciravoğlu / *Yazıişleri Müdürü:* Y. Hasan Çebi / *Yazışma ve havalesi adresi: P. K. 71, İstanbul / Yönetim ve dağıtım adresi: Cağaloğlu Başmuhasip Sokak, Tan Apt. No: 10/11, İstanbul / Abone şartları, yıllık 300, altı aylık 150 lira. Dış ülkeler için iki katıdır / Baskı: Doğan Basımevi / Dizgi: Evren Matbaası / İlan: Tam sayfa 500 Lira / Basıldığı Tarih: 15 Aralık 1978*

22 Ekim 1978'den 21 Kasım 1978'e

22 EKİM 1978

- İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı Prof. Karafakioğlu'nun cenazesi, tüm üniversite ve ilerici kuruluşlar temsilcilerinin katıldığı bir törenle kaldırıldı.
- Döviz darboğazı nedeniyle zamanında gerçekleşemeyen ithalatın bekleme süresi altı ayı aşarsa, sürekli devalüasyon nedeniyle ortaya çıkan kur farklarının devlet tarafından ödeneceği açıklandı.
- 13 AP'li senatör 9. Büyük Kongre Divan Başkanlığı'na bir önerge vererek, hükümete verilecek bir süre sonunda «Adalet Partisi'nin bütün grupları ile Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi'nden çekilerek, milletin sinesine dönülmesini ve bunun zaman ve şartlarını tayin için de Genel İdare Kurulu'na yetki verilmesini, istediler.
- Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat'ın Irak'a resmi bir ziyarette bulunacağı açıklandı.
- SSCB - ABD arasında stratejik silahların sınırlandırılmasına ilişkin SALT II. görüşmeleri başladı.
- İran'da Şah rejimini protesto etmek amacıyla büyük bir gösteri düzenleyen Tahran'daki iki üniversitenin öğrencileri, sıkıyönetimin derhal kaldırılmasını ve siyasal tutukluların serbest bırakılmasını istediler.

23 EKİM 1978

- Demirel, yeniden AP Genel Başkanlığına seçildi.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, «Şube Başkanları toplantımız, örgütümüzün parçalanmasından, etkisizleşmesinden medet uman çevrelere ve egemen sınıflara karşı, kesin ve net bir biçimde yanıt olmuştur» dedi.
- Suriye Hükümeti, kapalı bulunan Suriye Irak ortak sınırını açacağını açıkladı.
- İran'da, Şah rejimi aleyhinde gösteri yapan halk üzerine ateş açan askeri birlikler birçok kişiyi öldürdü.

24 EKİM 1978

- Türk Lirası onüç yabancı para karşısında ortalama yüzde 3.6 dolayında değer kaybına uğradı.
- Türkiye ile Avrupa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) arasındaki görüşmeler Maliye Bakanlığında başladı.
- Yeniden AP Genel Başkanlığına seçilen Demirel, «Bundan sonra dışa dönük mücadele yürüteceklerini» söyledi.
- Anayasa Mahkemesi Başkanlığına, Şevket Müitügil seçildi.
- Kadirli'de bir kahvehane komandolar tarafından kurşunlandı, 7 kişi yaralandı.
- Çin Başbakan Yardımcısı Teng Hsiao Ping, Japonya'nın Amerika ile olan askeri ittifakını anlayışla karşıladığını ve Japonya'nın savunma gücünü arttırmasına karşı olmadığını söyledi.

bir YORUM

Pekin'in Kural Tanımaz Politikası

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun sona eren 32. toplantısının çalışmalarında Çin, eskiden olduğu gibi, dünya toplum çevrelerinin barış ve halkların güvenliğini sağlamlaştırma ve uluslararası gerginliğin gevşeme sürecini derinleştirme çabalarına karşı engelleyici bir tutum aldığını biliyoruz. Çin Halk Cumhuriyeti temsilcisi, silahsızlanmayla ilgili 20'den fazla kararın hiçbirini desteklemedi. Oysa bu belgeler, ezici oy çoğunluğuyla onanmıştı. Böylece Pekin, yalnızca detant ve silahsızlanma gibi dünya politikasının en başta gelen sorunlarına karşı olumsuz davranışını değil, uluslararası hukuk kurallarıyla ilgili inkârcılığını da bir kez daha göstermiş oldu.

Çin yönetiminin, dış politikasının ayrılmaz bir parçası olan uluslararası hukuk kurallarındaki tutumundan sözedilirken, bunun, dünya alanında Pekin'in izlediği yayılma politikasından doğduğunu kaydetmek gerek. «Gökyüzü altında» Çin'in, uysal «işbirlikçileri»yle beraber, dünyanın merkezi olduğu görüşünü putlaştıran ÇHC liderlerinin, uluslararası ilişkilerin «kaos»a dönüşmesinde ve uluslararası durumun keskinleşmesinde çıkarları vardır. Onlar böylece, büyük devlet amaçlarına daha kolay erişeceklerini sanıyorlar. Çin'in yeni yöneticileri, eskiden olduğu gibi, devlet grupları ya da ayrı ayrı ülkeler arasındaki çelişkileri oyuna sokan Maocu stratejiye tutunuyorlar. Bu stratejinin amacı, Çin'in başlıca «rakip»lerini zayıflatmaktır.

Küçüklü büyüklü tüm uluslara karşı «üstünlük» kompleksi, Çin imparatorluğunun şovenist büyük devlet geleneklerini kılavuz edinen Pekin için karakteristiktir. Pekin'e göre bu uluslar, Çin'in kendilerine ileri sürdüğü bütün koşulları «yerine getirmeli»dirler. Örneğin Pekin liderleri, ABD'yle ilişkileri normalleştirme ya da Japonya'yla barış ve dostluk anlaşması bağlama sorununa başka türlü değil yalnız böyle bakıyorlar. Pekin ,dünya silahsızlanma konferansının yapılmasını da, Çin taleplerinin kayıtsız şartsız kabulüne bağlıyor. Kısacası, Çin yönetimi, uluslararası hukuk düzeninin öbür bütün dünya devletlerince kabul edilebilecek koşullarda güçlendirilmesine yanaşmıyor.

Bugün herhalde, ÇHC'nin şimdiki liderlerinin yaptıkları gibi, uluslararası hukuk kurallarına böylesine saygısızca ve sinikçe davranabilecek başka herhangi bir hükümet göstermek zor olsa gerek. Yalnızca «dünya savaşının kaçınılmazlığı» öğretisi bile, silahsızlanmaya, barışın korunmasına yönelik belli başlı uluslararası hukuk kuralları ilkelerine ve çok yönlü evrensel anlaşmalara açıktan açığa meydan okumadır. Pekin, böyle uluslararası belgelere, örneğin nükleer silahların yayılmasını önleme antlaşması olsun ya da Helsinki genel Avrupa konferansının sonuç belgesi olsun, «kâğıt parçası» diyor. Çin, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 32. toplantısında, nükleer silah denemelerinin tam ve genel yasaklanmasına ilişkin anlaşma kararına karşı oy vermekle, böyle bir tutumda bulunuyordu.

Pekinli ideologlar, kendilerine göre «kuramsal bir temel» de bulmuşlardır. Bunlar, «yükümlülüklerin yerine getirilmeyebildiğini, anlaşmaların bozulabilir olduğunu», «herhangi uluslararası anlaşmanın hiçe sayılabildiğini» söylüyorlar.

Çin yönetiminin, uluslararası hukuk kurallarına böylesine açıkça bağlanmak istemeyişi pek kolay izah edilir: Bugün Pekin, ekonomik ve askeri bakımdan geri kalmışlığı yüzünden, dış politika stratejisini uygulayabilecek halde değildir. ÇHC liderleri, ilerideyse. mevzilerini ve ekonomik güçlerini sağlamlaştırıp, dünyadaki olayların gidişini, Pekin'in amaçlarına uygun yönde ve biçimde etkilemeye umut bağlıyorlar. Ve eğer Pekin, Çin yönetiminin yayılma amacı güden dış politikasını önemli derecede sınırlayabilecek anlaşmalara imzasını koyarsa, bu anlaşmalar işine engel olur.

Bu bakımdan, Pekin'in Birleşmiş Milletlerde hazırlanan, «saldırı» kavramının saptanmasına şiddetle karşı durması karakteristiktir. Sovyetleri tehdit eden anlaşmalar da Çin'e ve Japonya'ya göre «iyi ilişkiler» antlaşmasıdır. Riyakârlığın böylesini uluslararası siyaset görmedi şimdiye dek...

25 EKİM 1978

- Devlet memurları ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının maaşlarına zam yapıldı.
- Maliye Bakanlığı ile İMF Heyeti arasında görüşmeler başladı.
- Malatya'da TÖB-DER üyesi bir ilkokul öğretmeni öldürüldü.
- AP programında yapılan grev ve toplu sözleşmelerin sınırlandırılmasına ilişkin değişiklik DİSK ve Türk-İş tarafından tepkiyle karşılandı.
- Kıbrıs AKEL Partisi, Rum yönetimini Kıbrıs Türkleriyle işbirliği sağlayacak bir program hazırlamaya çağırdı.
- İran'ın beş kentinde 100 binden fazla kişinin katıldığı rejim aleyhtarı gösterilerde çok sayıda insan öldü.

26 EKİM 1978

- TÖB-DER içindeki «Halkçı Eğitimciler» grubunun TÖB-DER Genel Merkezinin kayyuma teslimi yolundaki istemi mahkeme tarafından reddedildi.
- OECD tarafından hazırlanan bir raporda, Türkiye'nin ekonomisini yabancı rekabete açması ve tüketim harcamalarını azaltması önerildi.
- Kastamonu'nun Safranbolu ilçesinde, komandolar bir öğrencivi öldürdü.
- İran'da, binlerce gösterici siyasal tutukluların serbest bırakılması istemiyle Tahran Üniversitesini işgal etti.

27 EKİM 1978

- Memur emeklilerinin maaşlarına zam yapıldı.
- Bingöl'de bir süredir devam eden faşist saldırıların artması sonucunda bir kişi öldürüldü.
- AP Ankara Milletvekili Oğuz Aygün, partisinin Yüksek Haysiyet Divanı üyeliğinden istifa etti.
- Suriye ve Irak Devlet Başkanları arasında Bağdat'ta yapılan görüşmelerin başarıyla sonuçlanmasından sonra bir «Ulusal Ortak Eylem Yasası» imzalandı.

28 EKİM 1978

- Türk-İş, anarşi ve teröre karşı DİSK ve diğer kuruluşlar ile işbirliği yapacağını açıkladı. Bu kuruluşların «totaliter rejim özlemcilerine karşı» olduklarını belirtmeleri kaydedilen bildiride, ayrıca AP-CHP koalisyonu önerildi.
- İkinci köy-kent uygulaması Van'ın Özalp ilçesinde başladı.
- İran Enformasyon Bakanı, «Ülkede daha eşi görülmemiş baskı uygulanabilir» dedi.

29 EKİM 1978

- Zonguldak'ta 2 polis, İstanbul, Bursa ve Sivas'ta 3 kişi öldürüldü.
- MSP Genel Başkan Yardımcısı Kazan, «Sağdaki örgütlerin

arkasındaki yasadışı kuruluşları CİA destekliyor» dedi.

- Cumhurbaşkanı Korutürk, siyasi partileri asgari müştereklerde birleşmeye çağırdı.
- Elazığ CHP İl Yönetim Kurulu, Genel Merkez'in kentte CHP'lilere uygulanan baskılara ilgisiz kaldığı gerekçesiyle istifa etti.
- Ayetullah Humeyni, Iran Ordusunu Şah rejimine karşı ayaklanan halkla birleşmeye çağırdı.
- SSCB Dışişleri Bakanı Gromiko: «SALT görüşmeleri tüm nükleer güçleri kapsamalı.»

31 EKİM 1978

- Türk-İş'e bağlı sosyal demokrat sendikalar, Türk-İş Yönetim Kurulunun AP-CHP koalisyonu önerisini eleştirerek, böyle bir önerinin çok uzun bir süredir işverenler ve uluslararası tekeller tarafından savunulduğu belirtildi.
- İstanbul'da iki, Trabzon'da bir kişi öldürüldü.
- İran'da Şah rejimine karşı gösteriler devam ederken, Şerif İmami hükümetinden iki bakan istifa etti.
- İtalya'da sağlık işçileri greve gittiler.

1 KASIM 1978

- IMF, Türk hükümetine yeni bir devalüasyon önerdi, kamu harcamalarında kısıntıya gidilmesini istedi.
- Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Bakanlar Kurulunda kabul edilerek, Millet Meclisi Başkanlığına sunuldu.
- ABD Başkanı Carter: «İran, dış politikada en önemli üslerimizden biridir.»
- İran Başbakanı İmami, «SAVAK tamamen değişecek» dedi.
- Japonya'da işsizliğin İkinci Dünya Savaşından sonraki dönemde en yüksek düzeye çıktığı ve yüzde 2.42'ye ulaştığı açıklandı.

2 KASIM 1978

- 13 hükümlü ve tutuklu komando, Sağmalcılar cezaevinden kaçtı.
- İzmir'de polisle bir grubun çatışması sonunda bir kişi öldü
- İran Hava Yollarında çalışan işçiler, sıkıyönetimin kaldırılması, siyasi tutukluların serbest bırakılmaları İran'daki yabancı uzmanların sınırdışı edilmeleri istekleriyle greve başladılar.
- Uganda ile Tanzanya arasındaki sınır çatışmaları sürerken, Uganda, Tanzanya topraklarının bir bölümünü ilhak ettiğini açıkladı.
- DİSK Genel Başkanı Baştürk, Türk-İş'in faşizme karşı ortak eylem çağrısına somut cevap vermesini eleştirerek, «Somut görevden kaçanlar, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı tarih önünde sorumluktan kurtulamayacaklardır» dedi.

bir YORUM

AFRİKA HALKLARI ARASINA DÜŞMANLIK TOHUMLARI EKİLMEK İSTENİYOR

NATO'nun Afrika'ya Komplosu

Waşington'da yapılan NATO ilkbahar dönem toplantısında, Kuzey Atlantik Bloku'nun Afrika'nın iç işlerine müdahalenin koordine edilmesi ve hızlandırılması kararlaştırıldı. Bununla ilgili olarak herhangi bir ayrıntı bildirilmedi. Fakat Amerika Birleşik Devletleri başkanı Carter ve NATO genel sekreteri Jozef Lunz'un verdikleri demeçlerden —ikisi de Blok'un eylem alanının şimdiye kadarki sınırları dışında genişletilmesi taraftarıdır— Afrika'da özgür devletler arasındaki birliğin bozulması, bu ülkelerin iç işlerine karışımın genişletilmesi, siyah kıta'nın Güney kesiminde ulusal kurtuluş hareketi temellerinin baltalanması, Afrika kamuoyunu olduğu gibi, dünya kamuoyunun da aldatılması için geniş boyutlu bir planın uygulanmasına geçildiği, açık olarak anlaşıldı. Sömürgeci ve ırkçı rejimlerin kurtarılması, Afrika'nın bir bütün olarak yeni sömürgecilerin ve özellikle Amerika Birleşik Devletleri boyunduruğuna sokulması için elde olan bütün araç ve güçler işe koşuldu.

«Özgür dünya»nın, yani kapitalist devletlerin «Afrika, Afrika'lılarındır» görüşü altında propagandasını yaptıkları emperyalist aldatmaca, her geçen gün tuzla buz olmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri ve NATO'lu ittifaklarının kişkırtmasıyla Afrika Boynuzu bölgesinde savaş ateşi tutuşturuldu. Etyopya Devriminin boğulması, Doğu Afrika'da ilerici güçler konumunun baltalanması denemesi yapıldı. Emperyalist devletler ve özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Angola'da sosyal ve demokratik değişikliklere karşı «iç direniş örgütlenmesi» için elinden gelen çabayı esirgemedi. Amerika İstihbarat Örgütlerinin eski ajanı John Scotwell, Amerika Birleşik Devletleri'nin eski dışişleri bakanı Henry Kissinger'in bilgisi ve onayı ile «gizli savaş» örgütlendiğini, bölücü FNLA ve UNITA gruplarına her türlü askeri yardım verildiğini, Zaire top-

raklarında «gerilla eylemleri» için özel birlikler hazırlandığını açıkladı. Güney Afrika Cumhuriyeti topraklarında örgütlenerek komşu ülkelere karşı girişilen aralıksız silahlı saldırılar yine, Amerika'nın desteğiyle yapılmaktadır. NATO'nun Zaire'nin iç işlerine genişleyerek devam eden saldırısı da bu olgunun aydınlığında değerlendirilmelidir. Bu saldırı başkan Carter'in de tanıdığı gibi, Amerika Birleşik Devletleri ile uyumlanarak ve Amerika Birleşik Devletleri'nin yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Doğaldır ki, bu saldırı ile, Şaba eyaletinde hiçbir kimse tarafından tehdit edilmeyen Avrupa'lıların «kurtarılması için değil» («The Washington Post») bu zengin hammadde bölgesinde NATO'nun askeri, stratejik ve ekonomik çıkarlarını savunmak amacı güdülmekteydi.

Amerikan Uluslararası Gelişim Kuruluşu (US-AID)in 1963 yılında aldığı bir karar uyarınca Zaire «perspektif bölge» olarak ilân edildi. Yine bu karar gereğince Zaire, 1 No.lu Amerikan üssü olarak belirlendi. Amerika Birleşik Devletleri bütün etki gücünü bu ülkede yoğunlaştırmalıydı. Dolayısıyle Zaire Cumhurbaşkanı Mobutu'ya altından kalkamayacağı bir ödev verildi: Başkan Mobutu ilerici görüşlerin Orta ve Güney Afrika'ya yayılması önüne set çekmeli, Angola'daki durumu baltalamalıydı. Emperyalist devletlerin politik ve stratejik çıkarlarına bir de, tekellerin ve büyük sermayenin sömürgeci çıkarları eklenmelidir. İngiltere'de çıkan «Financial Times» gazetesine göre, Zaire'nin geçen yıl hammadde satımından sağladığı gelir 1,3 milyar dolardır. Bilindiği gibi dünya elmas üretiminin (Sovyetler Birliği hariç) yüzde 60'ını Zaire sağlamaktadır. Zaire'nin dünya kobalt üretimindeki payı da yine bu kadardır. Ülke, bakır üretimi bakımından ise dünyada 6'ncı sırada yeralmaktadır. Dahası var! Zaire'nin yeraltı zenginliklerinin büyük bir bölümü henüz işletilmiş değildir. Bugün ülkede işlenir toprakların yalnız yüzde 5'inden faydalanılmaktadır. Bu da Zaire'nin gelecekte Afrika'nın «bahçesi» olması hayalini güçlendirmektedir. Bütün bunlar ve emperyalist devletlerle sıkı sıkıya kenetlenmiş bulunan Zaire gerici rejimi, yabancı tekelci sermayenin bütün dikkatini bu ülkeye yöneltmesine olanak yaratmaktadır. Yabancı tekelci sermaye, büyük kazançlar elde edebileceğini hesapladığı bölgelere kök salmaktadır. Tekeller bunu yaparken, Zaire'de çok ucuz iş gücü bulunduğunu da unutmamaktadır.

Emperyalizmin Afrika'ya karşı haçlı seferi, Zaire ve Afrika'nın başka ülkelerinin iç işlerine «Sovyet ve Küba müdahalesi» gibi eski ve yıpranmış bir tema üzerinde yeni çeşitlemeler bestelenerek, haklı gösterilmek istenmektedir. Gerçekte ise, böyle bir karı-

şım yoktu ve gelecekte de olamaz. Şimdiye kadar hiç kimse, Zaire'nin Şaba eyaletinde Sovyet veya Küba askeri görmüş değildir. Paris'te çıkan «Mond» gazetesinin de itiraf ettiği gibi, gösterilen bu «nedenler» Avrupa, Amerika veya «yalnız» Afrika'nın katılışıyla ceza kolordularının oluşturulmasını haklı gösterme çabalarının en zayıf kesimidir. Uluslararası politika gözlemcileri, kamuoyunca «kabullenebilecek» biçimlerin arandığı, gerçekte ise emperyalist ve gerici güçlerin, Afrika ülkelerinin ulusal bağımsızlık hareketine karşı ve tekellerin çıkarlarının savunulması çabalarının sözkonusu olduğunu belirtmektedir. Emperyalizmin bu planları Pekin yönetimi tarafından açık olarak desteklenmektedir. Pekin, Zaire ve Afrika'nın başka ülkelerine silah sağlama yükümünü üzerine aldı. Bütün bunlar, bu tehlikeli oyunun gerçek ereklerini su yüzüne çıkarmaktadır. Emperyalizm «böl-yönet» politikasını uygulayarak, Afrika ülkelerini birbirine karşı kışkırtmakta, sömürgecilik dönemi kalıntılarını ulusları birbirine karşı saldırtmada ve askeri çatışmalar oluşturmada kullanarak, yabancı tekellerin konumunu korumak ve genişletmek, Afrika'yı ucuz stratejik hammadde ve dev kazançlar kaynağı durumuna getirmek istemektedir.

Siyah kıta'da iktidarda kalabilmek, öz halklarına karşı antidemokratik ve anti-sosyal politikayı sürdürmek için, emperyalizmin sunduğu yardımı seve seve kabul edecek kukla rejimlerinin bulunacağı kuşkusuzdur. Fakat bütün bunlar tarihin gelişim yönünü değiştiremeyecek, sömürgecilik sisteminin son kalıntılarının da ortadan kaldırılmasını önleyemeyecektir. Yalnız geçici bir süre için emperyalizmin politikasına kolaylık yaratılmış olacaktır. Fakat Afrika halkları tarafından reddedilmiş olan sömürgecilik düzeninin yeniden canlandırılması, ulaşılmaz bir hayal olarak kalacaktır. Afrika halkları yeni sömürgeciliğe karşı mücadelesinde Sovyetler Birliği, sosyalist devletler ve tüm dünya ilerici güçlerinin gösterdiği dostça destek ve yardımdan yararlanma olanağına sahiptir. Yeri gelmişken şunu da anımsatalım: Sömürgecilik sistemi kalıntılarının ortadan kaldırılması, değişik sosyal düzenlere sahip ülkeler arasında hak eşitliğine dayanan barışçı işbirliği «yalnız» Afrika meselesi olmaktan çoktan çıkmıştır. Son 30 yıl içinde Sovyetler Birliği'nin yardımıyla Afrika ülkelerinde 380 ulusal sanayi işletmesi ve başka tesisler kuruldu veya kuruluş aşamasındadırlar. Amerika Birleşik Devletleri ise Afrika kıtasında bir tek ulusal sanayi işletmesi kurmuş değildir.

Leonid Brejnev, Afrika Kurtuluş Günü dolayısıyla, Afrika dev-

letleri ve halklarına yönelttiği kutlama mesajında şöyle demişti. «Sovyetler Birliği'nin Afrika ve başka kıtalarda yeni kurtulmuş olan devletler konusundaki tutumu açık ve belirlidir. Ülkemiz yeni kurtulmuş bu ülkelerle dostça ve verimli işbirliğinin gelişimi için elinden geleni yapmakta, politik bağımsızlık ve ekonomik tarafsızlıklarının sağlamlaştırılması, uluslararası ekonomik ilişkilerin hak eşitliği temeli üzerinde yeniden düzenlenmesi savaşımını desteklemektedir. Biz her halkın, kendi gelişim yolunu kendisi seçmesi taraftarıyız. Sovyetler Birliği, emperyalizmin Afrika'nın iç işlerine karışmasına, gerici güçlerin Afrika ülkelerini birbirine karşı kışkırtma yeltenişlerine, Afrika kıtasında iç savaşlar çıkarma denemelerine kesinlikle karşı çıkmaktadır.»

«Sofya - Pres» Ajansı

4 KASIM 1978

- Sağmalcılar Cezaevinden kaçan komandolardan biri teslim oldu.
- Sarıkamış TÖB-DER şubesine komandoların açtığı ateş sonucu bir kişi öldü.
- Anayasa Mahkemesi, öğrenci affı yasasının iptali istemini reddetti.
- CHP'nin tüzük değişikliği için yaptığı Olağanüstü Kurultay'da konuşan Ecevit, «Kimse bizi fazla zorlamaya kalkışmasın, eğer sabrımız tükenir kendi yararımızı dünyanın yararından bir adım fazla düşünmeye kalkarsak, bundan çok pişmanlık duyanlar çıkabilir» dedi.
- CHP'nin Sosyalist Enternasyonal üyeliği onaylandı.
- Irak, Bağdat Zirvesinde Mısır'a karşı ortak eylem programı istedi.

bir BELGE

TSİP'in CHP Kurultayına Mesajı

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, CHP Olağanüstü Kurultayına gönderdiği mesajda. Anti-faşist saflarda yer alan herkesin, tüm kuruluşların işbirliğine her zamankinden fazla ihtiyacı olduğunu belirterek, faşist saldırı mihraklarının doğrudan üzerine gidildiğinde geniş yığınların yürekten desteğinin sağlanacağını ifade etmiştir. Kaçmaz'ın mesajı şöyledir:

«Faşist zorbalığın alabildiğine azdırıldığı, faşist saldırganlığın hızla tırmandırılmak istendiği bugünlerde, anti-faşist saflarda yer alan tüm kuruluşların içtenlikle elbirliğine her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır.

Sayın Genel Başkanınız'ın da kamuoyuna açıkça ilan ettiği gibi sürüp giden cinayet ve katliamların hangi faşist kuruluşlardan kaynaklandığı tamamıyla gün yüzüne çıkmıştır. Saldırıları sistemli ve planlı bir şekilde uygulamaya koyan bu zorbalık kaynağının üzerine gidilmedikçe akan masum insan kanının önünün alınamayacağı belli olmuştur. Ve tüm demokratik kuruluşlar bu kanıda olduklarını defalarca açıklamışlardır. Faşist kaynakların kurutulması için kararlı ve köklü mücadele yürütüldüğünde, tüm demokrasi yanlılarının, faşizmden çıkarı olmayan geniş yığınların yürekten desteğinin sağlandığı görülecektir.

Faşizme karşı demokratik işbirliğinin önemini bir daha vurgular, Kurultay çalışmalarınızda başarılar dilerim.»

5 KASIM 1978

- Elazığ'da iki öğrenci öldürüldü.
- İran'da Şah rejimine karşı gösterilerin başkent Tahran ve 17 kentte sürdüğü bildirildi.

6 KASIM 1978

- Kars'ta iki kişi öldürüldü.
- Türk - ABD savunma işbirliği görüşmeleri başladı.
- İran'da istifa eden Başbakan İmami'nin yerine General Gulam Rıza Azhari getirildi.
- Arap Zirvesinde, Arap Birliği Örgütü genel merkezinin Kahire'den alınması kararlaştırıldı.

7 KASIM 1978

- Kilis'te solcuların devam ettiği bir kahveye ateş açılması sonucunda üç kişi yaralandı.
- Ankara Yol-İş Sendikası, Karayolları Genel Müdürülüğü ve Ankara bölgesindeki işyerlerinde, toplu sözleşmeden doğan hakların işçilere ödenmemesi nedeniyle bir saatlik uyarı direnişi yaptı.
- İran'ın muhalefet liderlerinden Humeyni, İran halkını Şah yönetimi devrilinceye dek mücadeleye çağırdı.

8 KASIM 1978

- Muş, Isparta, Bilecik ve Urfa valileri değişti.
- Demirel: «Sosyalist Enternasyonal içinde Sosyalist olmayan ülke yok.»
- İran'da askeri hükümetin geniş çaplı tutuklamalar ve sert tedbirlere rağmen grev ve gösterileri önleyemediği bildirildi.
- ABD'nin, doların değerini yükseltmek amacıyla İMF'den 3 milyar dolarlık mark ve yen alacağı açıklandı.
- Hindistan'da ara seçimleri kazanan eski Başbakan İndira Gandi, siyasal alanda yeniden güçlendi.

9 KASIM 1978

- CHP Adana Senatörü Hayri Öner'in yeğeni, öğretmen Celal Öner öldürüldü.
- İran'da askeri hükümetin kurulmasından sonra tutuklamalar ve polis baskısı giderek yoğunlaşırken, Tahran ve Şiraz Üniversiteleri Rektörleri polis baskısını protesto için istifa ettiler.

10 KASIM 1978

- BM Genel Kurulu, Kıbrıs'taki bütün yabancı birliklerin derhal çekilmesini öngören bir karar tasarısını kabul etti.
- Arnavutluk Devlet Başkanı Enver Hoca, Arnavutluk'un batılı kapitalist ülkelerle ticari ilişkiler kurmak istediğini açıkladı.

14 KASIM 1978

- Türkiye ile Romanya arasında, Türkiye'de ihracaata dönük ortak sanayi girişimleri ve ürünleri dış pazarlamasında işbirliği yapılması için anlaşmaya varıldı.
- Dördüncü Plan'ın traktör, motor, otomotiv, demir-çelik alanlarında üretim ve dağıtımda kamu kesimine ağırlık veren hükümlerinde, hükümet tarafından özel kesim lehine değişiklikler yapıldı.

16 KASIM 1978

- Türkiye, NATO ile karşılıklı silah alım satımı yapılmasını istedi.
- İranlı muhalefet liderlerinden Humeyni, «ABD, Şah rejimini desteklemeye devam ederse, petrol üretimini tümüyle durdurabiliriz» dedi.
- Sovyetler Birliği Donanmasına bağlı iki savaş gemisi resmi bir ziyaret için İstanbul'a geldi.

17 KASIM 1978

- Ecevit, «NATO, ekonomik sorunlara önem vermelidir» dedi.
- MİT İstanbul ve Ankara Bölge Başkanları değiştirildi.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, özel bor, demir ve kömür ocaklarının ruhsatlarını iptal etti.
- Bursa'da devrimci bir eğitim enstitüsü öğrencisi komandolar tarafından taş ve sopalarla öldürüldü.

19 KASIM1978

- DİSK Genel Başkanı Baştürk, «bugün temel görevin, faşizmin açık-gizli örgütlerinin üzerine gitmek olduğunu; bu konuda CHP ağırlıklı hükümetin yetersiz ve kararsız kaldığını» söyledi.
- MHP Genel Başkanı Türkeş, iktidara karşı halkı «Milli İttifak» ve «Milli Direniş»e çağırdı.
- SSCB Devlet Başkanı Brejnev, İran'a dışarıdan yönetilecek bir yabancı müdahaleye karşı ABD ve Batılı ülkeleri uyararak, böyle bir müdahaleyi hoş

karşılamayacaklarını belirtti.

- Amerikalı bir Kongre üyesi ile bazı gazeteciler Guyana'da öldürüldü.
- Portekiz'de yeni hükümet Başkan Mota Pinto tarafından kuruldu.

20 KASIM 1978

- Millet Meclisi CHP Grubu, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nı görüşmeyi reddetti.
- DİSK Genel Başkanı Baştürk, faşizme karşı mücadelenin, DİSK Temsilciler Meclisi'nde karara bağlandığını belirterek, «Ülke çapında uygulanacak geniş kapsamlı eylemleri gerçekleştirmek için hazır olun» dedi.
- TÖB-DER, TÜM-DER ve TÜS-DER, Dernekler Yasasında yapılmak istenen değişikliklere karşı çıktı.
- Guyana'da, ABD'li bir Kongre üyesi ile beş kişiyi öldüren «Halkın Tapınağı» mezhebinin 400 üyesi ölü bulundu.

21 KASIM 1978

- Süt, yağ, deterjan ile taşıtlara zam yapıldı.
- TÜM-DER Genel Başkanı Tezgör, Genel Başkanlıktan ve Merkez Yürütme Kurulu üyeliğinden istifa etti.
- Sovyet TASS Ajansı, «CİA içinde İran'a ilişkin müdahale planları hazırlandığını» belirtti.
- Portekiz'de ara seçimlerde Komünist Parti ve Povo Unido İttifakı oyların yüzde 52.2'sini aldı.

Sosyal Demokrasinin Anti-Demokratik Girişimleri

Geçen sayımızda yayınladığımız «*Egemen Sınıfların Bunalımı ve Sosyal Demokrasi*» başlıklı yazıda, Cumhuriyet Halk Partisi'nin izlediği politikayı çeşitli yönleriyle incelemiş ve yazımıza bu sayıda devam edeceğimizi belirtmiş, yazımızın devamında dış ve iç egemen sömürücü güçlerin çeşitli planlarını ve alternatiflerini işleyeceğimizi söylemiştik.

Aradan geçen bir aylık süre, sözkonusu yazıda dile getirilen gerçeklerin yeni olgularla vurgulanmasını ve CHP'nin sağcı güçlere ödün verme politikasının derinleşmesini getirdi. Bu nedenle, yazımızın devamının ağırlık noktasını bir kez daha, egemen güçlerin sosyal demokrasi eliyle yapmak istediği operasyonlara ve özellikle yeni yasa değişikliklerine yoğunlaştırmayı gerekli gördük.

Adı geçen yazımızda özet olarak sosyal demokrasinin seçimler öncesinde birtakım acil ekonomik-demokratik talepler konusunda halka getirdiği vaatlere sırt çevirdiğini belirterek şöyle demiştik:

«... Sosyal demokrasinin denge terazisinin tekelci sermaye kefesi her geçen gün biraz daha ağır basmaktadır. Bu kefe ağır bastıkça sosyal demokrasinin alanı da onunla sınırlanmakta, sosyal demokrasi kitlelere verdiği sözlerin hiçbirini yerine getirmeyerek, buna karşılık tekelcilerin istekleri için canla başla çırpınarak sağcı güçlere yeni yeni olanaklar hazırlamaktadır. Sosyal demokrasinin sağındaki güçlerin bugünkü hükümet üzerindeki etkileri giderek artmaktadır. Hatta sosyal demokrat hükümet üzerinde direkt etkide bulunamayan milliyetçi cephe partilerinin şımarıklığı son zamanlarda giderek artmıştır. Öyle artmıştır ki, Bülent Ecevit MC liderleriyle görüşmeye başlamıştır. Onlarla birlikte çareler arama

yoluna girmiştir. Hatta Süleyman Demirel'e bir «tedbirler paketi» sunmaya kadar işi vardırmıştır. Sosyal demokrasinin tekelci sermaye elinde bir oyuncak haline gelmesi, onun üzerindeki baskıların artmasına ve CHP ile MC arasında «diyalogların» başlamasına yol açmıştır. Sosyal demokrasinin bu aczi ile «anarşiye karşı» olduğu öne sürülen «tedbirler paketinde» ne gibi anti-demokratik girişimlerin bulunduğu yakında görülecektir... Demokratik güçlere karşı yeni anti-demokratik «tedbirler» ise sağ kanadın daha da güçlenmesidir. MC partilerinin daha da tırmanmasıdır.»

SOSYAL DEMOKRASİNİN BAYRAM HEDİYESİ: ANTİ-DEMOKRATİK YASALAR

Geçen sayımızda sözünü ettiğimiz ve içeriğini o sırada henüz bilmemekle birlikte anti-demokratik karakter taşıyacaklarını belirttiğimiz «tedbirler paketi», sosyal demokrasinin anti-demokratik yasa tasarıları biçiminde parlamentoya sunuldu. Böylelikle kamu oyu yeni anti-demokratik yasa değişikliklerinin somut olarak hangileri olduğunu öğrendi.

Bu yasa değişiklik tasarıları sosyal demokrasinin «bayram hediyesi» oldu. Aşağıda da görüleceği gibi getirilmesi istenen değişiklikler son derece anti-demokratik karakter taşımaktadır.

1 — Polis Vazife ve Selâhiyetleri Yasası'nda değişiklikler öngörülmektedir. Bu değişiklikler şöyledir:

a) Mülkî âmirin emri ile polis bir kimsenin üzerini arayıp gerekirse özel kağıtlarına el koyabilecektir.

b) Polis, yurttaşların kimliğini sorup kimliğini ispat edemeyenleri karakola götürerek, kimlik saptaması yapabilecektir.

c) Gecikmesinde sakınca görünen hallerde ve kamu düzeniyle ilişkili olaylarda mülkî âmirin emri ile bütün binalara ve müştemilatına polis girebilecektir.

2 — Emniyet Teşkilât Yasası'nda değişiklik getirilmektedir. Bu değişiklikler de şöyledir:

a) Emniyet mensuplarına verilen cezalarda düzenleme getirilmekte ve bu cezaların çabuk uygulanabilmesi sağlanmaktadır.

b) Başarı gösteren emniyet mensupları, başarılarının ölçüsüne göre ödüllendirileceklerdir. Bu duruma göre ödüllenme miktarı 12 aylık ikramiyeye kadar yükselebilecektir.

3 — Memur Kanunu'nda değişiklik yapılması ve memurların amaçları memurluk vasfı ile bağdaşmayan derneklere ya da amaçları ne olursa olsun uygulamada memurluk vasfıyla bağdaşmayan derneklere üye olmalarının yasaklanması öngörülmektedir.

4 — Dernekler Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir. Buna göre:

a) Dernekler tek amaçlı olacaktır.

b) Tüzükleri amaca aykırı olmayacaktır.

c) Tüzük bir yana, dernekler amaç dışına çıkamayacaktır.

d) Bu çeşit dernekler kurulmayacak, kurulmuş olanların tüzükleri yeniden incelenecek ve amaç dışı çalı-

şan dernekler idare ya da mahkemece kapatılacaktır.

5 — **Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir. Şimdiki uygulamaya göre toplantı ve gösteri yürüyüşleri için 48 saat önce bir bildirim yeterli olmaktadır. Tasarıyla bu süre 72 saate çıkarılmaktadır. Ayrıca idareye toplantı ve gösteri yürüyüşlerini 10 güne kadar erteleme yetkisi getirilmektedir. İdarenin erteleme kararına toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleyenler 24 saat içinde asliye ceza mahkemesine başvurarak itiraz edebileceklerdir. Asliye Ceza Mahkemesi hakimi bu itirazı duruşmasız karara bağlayacak ve karar kesin olacaktır. Ancak mahkemede idarenin kararı bozulsa dahi göstericiler 24 saat geçmeden toplantı veya gösteri yürüyüşünü yapamayacaktır.**

6 — **İller İdaresi Yasası'nda valilere kendi bölgelerindeki bir toplum olayı nedeniyle askeri birliklerden yararlanma konusunda daha geniş yetkiler vermek için değişiklik yapılmıştır. Bugünkü uygulamada valiler kendi ellerindeki kuvvetlerle çıkan bir olayın üstesinden gelemedikleri takdirde askeri birliklere başvurabiliyorlardı. Yasada değişiklik yapılarak "üstesinden gelemeyeceklerine kani olduklarında" askeri birlikleri çağırma yetkisi verilmektedir.**

a) Belirli suçlarla ve özellikle şiddet eylemleriyle ilgili olan dava- [illegible] mahkemeye verilecek ya da gerekli görüldüğünde yeni bir mahkeme kurulabilecektir. Bu konuda Yüksek Hakimler Kurulu'na yetki verilmesi öngörülmektedir. Yüksek Hakimler Kurulu ayrıca bu mahkemeleri bölge bölge de ayırabilecektir.

Yukarıya aktardığımız yasa değişiklik tasarıları İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne ve Avrupa İnsan Haklarını Koruma Sözleşmesi'ne aykırıdır.

«AŞIRI SAĞ-AŞIRI SOL» EDEBİYATI HEDEF ŞAŞIRTMAYA HİZMET EDİYOR

Açıkça bellidir ki, siyasal iktidarın getirmek istediği değişiklikler, ülkemizde zaten son derece kısıtlı olan demokrasiyi büsbütün kısmakta, özgürlükleri daha çok kayıt altına almaktadır.

● 12 Mart faşist döneminde 60 kadar maddesiyle geriye doğru değiştirilen anayasa ile birlikte pekçok anti-demokratik yasa-değişikliği yapılmıştı. Bu yasa değişikliklerinin bir kısmı daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti.

● Şimdiki hükümetin getirdiği değişiklik tasarıları arasında öyleleri vardır ki 12 Mart hükümetleri bile böyle değişiklikleri getirmeye cesaret edememişlerdi. Gene yeni getirilen değişiklik tasarıları içindeki hükümlerin bir kısmı ise ilkeler bakımından daha önce Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği noktaları içermektedir. Böylelikle, sosyal demokrasinin çeşitli bahanelerle getirdiği tasarılar bir bölümüyle 12 Mart dönemindekilerin bile gerisine düşmekte, diğer bölümüyle şimdiki anayasayı dahi çiğnemektedir.

● Ayrıca, Milliyetçi Cephe ortaklıklarının yapmaya cesaret

edemediği birtakım anti-demokratik değişiklikler, bu kez CHP eliyle yaptırılmak istenmektedir.

● Sosyal demokrat politik merkez, yıllar yılıdır egemen sınıfların çiğnediği «anarşi» sakızını ağzına almıştır ve «anarşiye karşı önlem almak» edebiyatı altında yeni yeni anti-demokratik girişimlerde bulunmaktadır.

● Oysa açıkça bilinen bir gerçektir ki, egemen gerici güçlerin «anarşi» diye yuvarlak terimlerle ve gerici bir özle sundukları sözkonusu şiddet olayları, doğrudan doğruya ve en yalın ifadesiyle *faşist saldırılar*'dan başka birşey değildir.

● İşçi sınıfı devrimcilerinin uzun yıllardır ısrarla gösterdikleri gibi, egemen sınıfların «sağ-sol çatışması» diye sundukları, «aşırı sağ-aşırı sol» teraneleri ile bulanıklık yarattıkları olgu gerçekte faşist saldırıları perdelemeyi ve faşist tehdidi gözlerden gizlemeye yaramaktadır.

● Sosyal demokrasinin son zamanlarda iyiden iyiye yoğunlaştırdığı «aşırı sağ-aşırı sol» edebiyatı gerçekte hedef şaşırtmaya ve faşizmin cüretini arttırmaktadır.

ANTİKOMÜNİZM YOLUYLA FAŞİZME KARŞI ÇIKILMAZ

Aynı şekilde Ecevit eskiden beri söyleyegeldiği bir sözü, son zamanlarda sık sık tekrarlamaya başlamıştır. Ecevit «faşizme de komünizme de karşıyız» sözleri ile hedef şaşırtmakta, faşizm ile komünizmi aynı kaba koyarak gerici politikacıların ağzını kullanmaktadır.

Bilindiği gibi Turhan Feyzioğlu, Süleyman Demirel, Necmettin Erbakan gibi poiltikacılar ikide bir «faşizme ve komünizme karşı» olduklarını söylerler. Oysa bu politikacılar faşist milliyetçi hareketin işbirlikçisidirler. Bir başka deyimle «faşizme de komünizme de karşıyız» diyenler, aslında komünizme karşıdırlar. Şimdi sosyal demokrat politik merkezin aynı yollu nakaratları fazlalaştırması demokratlıkla bağdaşmaz. Çünkü «faşizme de karşıyız, komünizme de karşıyız» sözü, anti-komünizm'dir. Böylesi bir tutumla sosyal demokrasinin faşizme karşı çıkmasına olanak yoktur. Çünkü dünyanın hiçbir yerinde gerçek demokratlar anti-komünist değillerdir.

● Bugün ülkemizde emekçi halk güçlerimizin önünde duran en önemli demokratik görev, faşizme ve faşist saldırganlara karşı mücadeledir. Günümüzde yaşanan «sokak hareketleri» ise faşizmin ve nazizmin klasik yöntemlerinden ve alışılmış taktiklerinden

başka birşey değildir. Egemen güçlerin ve sosyal demokrasinin «anarşi» edebiyatına başvurması ise bu faşist sokak hareketlerini ve onların amaçlarını kolaylaştıran bir tutumdur.

● Sosyal demokrasi bu yasa tasarılarına «faşizme karşı» bir görünüm kazandırmak istemekte, böylelikle kendisinin gedikli kuyrukçusu olan birtakım küçük burjuva aydın çevrelerini nötralize etmeye çalışmaktadır. Oysa dünyanın hiçbir yerinde ve hiçbir döneminde demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmasıyla faşizme karşı mücadele edildiği görülmemiştir.

● Çünkü faşizme karşı mücadele doğrudan doğruya bir demokrasi olgusudur ve kitle olayıdır. Faşizme karşı mücadele toplumun daha çok demokratikleşmesini ve anti-faşist mücadeleye daha çok emekçi yığınların örgütlü ve aktif olarak katılmasını gerektirir. Sosyal demokrasi ise, getirdiği yasa tasarıları ile kitleleri daha çok pasifleştirmeye çalışmaktadır.

İSMET PAŞA'NIN 1963 YASALARI NEYE VE KİME HİZMET ETTİ?

Sosyal demokrasinin getirdiği anti-demokratik yasa değişiklik tasarılarının gerçek nedeni ülkücülere ve faşist milliyetçi harekete karşı demokrasiyi güçlendirmek amacına yönelik değildir. Böylesi bir iddiaya inanmak çocukça bir safdillikten başka birşey olamaz. Çünkü ısrarla ve ısrarla belirtmek gerekir ki, demokratik özgürlüklerin kısıtlanmasının faşizme karşı mücadele ile yakından uzaktan hiçbir ilgisi yoktur.

Birkısım aydınların bu yasaları faşist milliyetçi harekete ve onların ülkücü cinayet şebekelerine karşı sanıp susmaları ya da zevahiri kurtarmak için cılız itirazlarla konuyu geçiştirmeleri demokratik harekete ve emekçi halkın sosyal muhalefetine karşı kurulan bu yeni tuzaklara düşmekten başka birşey olamaz.

Sayın Ecevit'in getirdiği yeni anti-demokratik yasa taslakları ve kimi demokratik aydın çevrelerin, bazı ilerici yazarların bu konudaki suskunlukları ya da sözde muhalefetleri bize ister istemez 1961 sonrasındaki İsmet paşa koalisyonlarının getirdiği anti-demokratik «tasarrufları» anımsattı.

Bilindiği gibi 27 Mayıs 1960'da Demokrat Parti hükümeti devrildikten sonra 1961 Ekim'inde yapılan seçimlerle İsmet Paşa'nın başkanlığındaki CHP bazı koalisyon ortakları ile hükümete gelmişti. Bunu izleyen dönemde eski Demokrat Parti takipçilerinin ve kalıntılarının demokrasiye karşı saldırıları gözlenmekteydi. Bu kesimler seçimlerden önce yapılan 9 Temmuz 1961 referandumun-

da Anayasa'ya «Hayır» demişler, seçimlerden sonra ise bu anayasadaki çeşitli demokratik hükümlere karşı tavır almışlardı. Demokrat Parti'nin takipçileri toplumun demokratikleşme sürecini yavaşlatmaya çabalıyorlardı. Bir başka deyimle, bu tür çabalar CHP'ye onun daha da sağındaki güçlerden ve gerici yönden gelen muhalefet idi.

1963 ilkbaharında bu çevreler siyasi mahkum olarak cezaevinde bulunan Celal Bayar'ın ve diğer eski DP sorumlularının salıverilmesi için harekete geçtiler ve gerici sokak hareketlerine başvurdular. O zamanlar ilerici güçler bu çevreleri «gerici» ya da «kuyruk» diye adlandırıyorlardı. Sözkonusu sağcı güçlerin yarattıkları sokak hareketlerine karşı geniş demokratik tepkiler başladı. Özellikle yüksek öğrenim gençliği gericilerin hareketlerine ve isteklerine kitle hareketleriyle karşı koydu.

Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir'de yoğunlaşan bu olaylar arasında kalabalık kitlelerin İstanbul'da gerici Yeni İstanbul gazetesi önünde protesto gösterileri yapmaları. Ankara'da ise onbinlerce kişinin AP genel merkezini kuşatarak AP'yi protesto etmeleri gösterilebilir.

Bu olayları 21 Mayıs 1963'deki başarısız darbe girişimi izledi. Durumun normale dönmesinden sonra İsmet Paşa hükümeti birtakım anti-demokratik tedbirler getirdi. Bu tedbirler arasında toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin kısıtlanması, mülki âmirlerin ve polisin yetkilerinin arttırılması ve Toplum Polisi'nin kurulması da yeralmaktaydı.

Sokak hareketleri gerici güçler tarafından başlatıldığı için, zamanın CHP ağırlıklı iktidarı sözkonusu anti-demokratik tedbirleri sanki gericiliğe karşı bir görünüm altında getirmiş ve bu nedenle, demokratik ve aydın çevrelerden önemli bir tepki görmemişti. Oysa bu tedbirlerin ve toplum polisinin gerçekte emekçi halk muhalefetine karşı getirildiği kısa zamanda ortaya çıktı, toplum polisinin hangi amaçla kurulduğu anlaşıldı.

O zamanki kabinede Çalışma Bakanı olan Bülent Ecevit, bugün başbakandır. Ve sosyal demokrasinin sözde faşizme karşı bir görünüm kazandırmaya çalışarak getirdiği anti-demokratik tedbirler, kaçınılmaz olarak İsmet Paşa koalisyonlarının aynı görünüm altında getirdiği anti-demokratik tedbirleri hatırlatmaktadır

O zaman nasıl ki İsmet Paşa takipçisi birtakım aydın çevreler şaşırtmaca içine sokulmuşsa, bugün de aynı şekilde Ecevit hayranı bazı aydınların bu anti-demokratik yasalara «birtakım anti-faşist kılıflarla» *evet* demeleri umulmaktadır.

SOSYAL DEMOKRASİNİN ANTİ-DEMOKRATİK GİRİŞİMLERİNE «DUR» DİYECEK BÜYÜK BİR POTANSİYEL VARDIR

Ne var ki, derelerin altında çok sular geçmiştir. Gericiliğe karşı görünüm verilerek getirilen İsmet Paşa tedbirlerine «evet» diyen dünkü aydın çevrelerinden farklı olarak bugün Ecevit'in aynı türden girişimine kararlı bir şekilde «hayır» diyecek ve bu tuzağı reddedecek muazzam bir devrimci-ilerici potansiyel bulunmaktadır.

Çünkü o günden bu güne sosyalist siyasal hareket, eskisine kıyaslanmayacak ölçüde gelişip güçlenmiştir. İşçi sınıfı politik hareketinin aradan geçen 15 yılda katettiği mesafe, CHP'nin istediği gibi at koşturması önünde duran en büyük engeldir. İşçi sınıfı politik hareketi dışında, ayrıca, sosyalizmden etkilenmiş ve esinlenmiş pek çok ilerici güç bulunmaktadır.

Öte yandan, o zamandan bu yana işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütlenmesi başlatılmış ve nicel varlığı yarım milyonu bulan, nitel ağırlığı ise onu da aşan bir düzeye ulaşmıştır. İşçi sınıfının en yakın dostlarından olan ileri halk güçleri ise sayıları artık yüzbinlerle ifade edilebilecek bir şekilde demokratik meslek örgütlerinde ve diğer kitle kuruluşlarında örgütlenmişlerdir.

Salt ekonomik-demokratik planda örgütlü bulunan ve tartışmasız bir biçimde ileri saflarda yer alan tüm yığınsal örgütlenmelerin nicel ifadesi bir buçuk milyon kişiye varmaktadır. Bu rakama, Türk-İş tabanında gelişmekte olan uyanış içindeki işçi yığınlarını da katarsak, bugün demokrasiye sahip çıkan örgütlü ve dinamik kitlelerin nicel ifadesi daha iyi anlaşılır.

Kaldı ki sayıları milyonlu rakamlarla ifade edilen bu ileri kesimler, nitel bakımdan muazzam bir devrimci-ilerici potansiyeli oluşturmaktadırlar.

Esasen sosyal demokrasiyi de rahatsız eden budur. Ve getirilen yeni yasa tasarıları gerçekte faşizme ve gericiliğe karşı değil, emekçi halkın sosyal demokrasiye karşı güçlenen toplumsal muhalefetine yöneliktir.

SOSYAL DEMOKRASİ TOPLUMSAL MUHALEFETİ BASTIRMAK İSTİYOR

Ecevit'in liderliğindeki Cumhuriyet Halk Partisi önce 12 Mart rejimine, daha sonra MC iktidarlarına karşı muhalefet yaparken kendi solundaki güçlerle arasındaki derin ideolojik ayrılıklara ve demokrasi konusundaki farklılıklara rağmen bu güçlerle olan çelişkilerini derinleştirmekten kaçınmıştır. Asıl sorunun 12 Mart fa-

şizmine ve daha sonraki MC iktidarlarına karşı demokratik mücadele olarak gündemin birinci maddesinde yoğunlaştığı dönemlerde, sosyal demokrasi halkın bazı acil ve ivedi ekonomik-demokratik taleplerine vaatler getirmiştir.

Bu dönemlerde sosyal demokrasi ile onun solundaki güçler arasındaki ayrılıklar zaman zaman taraflar arasında polemiklerle ve sosyal demokrasiye karşı özellikle işçi sınıfı sosyalizminden gelen ayrıntılı eleştirilerle korunmuştur. Buna rağmen, Türkiye sosyalist hareketinin bölünmüş, genel devrimci-ilerici hareketin dağınık bulunması nedeniyle geniş seçmen kitleleri sosyal demokrasiyi MC'ye karşı demokratik bir alternatif, hatta ehven-i şer görmüşlerdir.

Sosyal demokrasinin kurtuluş olmadığını bilen fakat gerek 12 Mart faşizmini gerekse MC koalisyonlarını iktidardan düşürmek için CHP'ye oy veren bu ileri seçmen kitleleri dışında kalan geniş bir kısım CHP'li seçmen ise o sıralarda sosyal demokrasiye derece derece umut bağlamışlardı.

Türkiye sosyalist siyasal hareketinin bölünmüşlüğünün bir sonucu olarak son yıllarda politika arenasında suni, geçici ve görüntüsel bir kutuplaşma bulunmaktaydı. İşçi sınıfı sosyalistleri bu kutuplaşmanın sözünü ettiğimiz niteliklerini CHP iktidara gelmeden önce de, yıllarca ve ısrarla göstermişler, CHP'nin iktidara gelmesiyle geniş emekçi kitlelerin bu gözbağından kurtulacağını belirtmişlerdir.

Nitekim CHP'nin iktidara gelmesiyle ve ekonomik alanda tekelci sermaye politikasını sürdürmesiyle, uluslararası finans kuruluşlarının isteklerini yerine getirmesiyle, işsizlik ve pahalılığın artmasıyla birlikte, geniş CHP seçmenleri CHP ile MC arasındaki kutuplaşmanın suni olduğunun farkına varmaya başlamışlardır.

Böylece, TSİP'in de ilk gündenberi belirttiği gibi, CHP'nin geniş seçmen kitlesi, büyük bir hızla sosyal demokrasiden kopmaya başlamış ve arayış içine girmiştir.

Şimdilik spontane (kendiliğinden gelme) karakteri ağır bassa da, sosyal demokrasinin ilerisindeki devrimci-ilerici potansiyel 11 aylık sosyal demokrat iktidar döneminde hızla büyümüştür.

Böylelikle CHP 12 Mart rejimine ve MC koalisyonlarına karşı bir dönem için çeşitli vaadlerle oyaladığı kitleleri artık zaptedemeyeceğini ve sosyal muhalefetin, bu kez iktidar partisi olarak kendisine yöneldiğini görmüştür.

SOSYAL DEMOKRASİ HALK HAREKETİNİ DENETİM ALTINA ALMAK SEVDASINDA

İleri halk güçlerinin sosyal demokrat iktidara karşı muhalefeti, her bakımdan sosyal demokrat politik merkezi rahatsız etmektedir.

● Birincisi, sosyalist hareketin örgütlenme ve merkezileşme düzeyi düşük olmasına rağmen, sosyal demokrasiye karşı sosyalist siyasal muhalefet güçlenmektedir ve daha da önemlisi önümüzdeki yıllarda olağanüstü derecede gelişme, güçlenme ve yığınsal bir politik kimlik kazanma evresine girmektedir.

● Sosyal demokrasiye karşı yükselen emekçi halk muhalefeti, sadece halk güçlerinin öncüsü olan sosyalist siyasal mücadele planında güçlenmemektedir. Aynı şekilde sosyalist hareketin öncülüğünde geniş bir demokratik muhalefet de sosyal demokrasiye karşı giderek daha etkin bir ivme kazanmaktadır. Çünkü sosyal demokrasi, iktidara geldikten sonra, işçi sınıfı sosyalistleri acil taleplerin ve demokratik istemlerin kendiliğinden gerçekleşmeyeceğini, demokratik hak ve özgürlüklerin sosyal demokrasi —yani burjuvazi— tarafından altın tepsi içinde sunulmayacağını belirtmesiyle geniş emekçi kitlelerin bu gözbağından kurtulacağını belirtmişler ve bu konuda asıl görevin sosyalist ve diğer ilerici güçlere düştüğünü söyleyerek sadece sosyalist planda değil, demokratik planda da sosyal demokrasiye ve onun politikalarına karşı etkili bir mücadele yürütmek gerektiğini vurgulamışlar ve bu doğrultuda kararlı bir uğraş sürdürmüşlerdir.

Kaldı ki, sosyal demokrasi iktidar olduktan sonra sağa kayma sürecini ve manevralarını hızlandırmış, ilk günden başlayarak gerek faşist gerekse diğer sağcı güçlere ödün üstüne ödün vermiştir.

Böylelikle işçi sınıfı sosyalistlerinin öngörüleri pratik içinde birkez daha doğrulanmıştır.

● Sosyalist ve diğer ilerici güçlerin faşizme karşı mücadeleleri de, yeni yeni boyutlar kazanmıştır. Türkiye solundaki bazı kuyrukçu çevreler dışında kalan geniş devrimci-ilerici güçler, anti-faşist mücadelede sosyal demokrasiye hiçbir zaman öncülük tanımadıkları sosyal demokrat iktidar öncesinde bu tutumlarının kararlı bir şekilde gösterdikleri gibi, sosyal demokrasi iktidar olduktan sonra da anti-faşist mücadelede yeni bir aşamaya girmişlerdir.

Daha önceleri, kendisinin ilerisindeki güçlerin anti-faşist mücadelesine karşı çıkmayan ve bu güçlerin gerçekte MC'yi yıkacak

asıl ve etkili faktörler olduğunu bilen sosyal demokrasi, kendisi yönetime gelmeden önce, kendisinin solundaki güçlerin anti-faşist mücadelelerine karşı çıkmamıştır. Çünkü sosyal demokrasi, devrimci-ilerici halk güçlerinin MC'ye karşı yürüttükleri asıl ve belirleyici mücadelenin başarıya ulaşması ve MC'nin düşmesi karşısında, siyasal arenada kendisinden başka bir alternatif bulunmadığını bilmekteydi. Bu amaçla tipik burjuva politikası manevraları ile, sosyal demokrasi kendisinin ilerisindeki belirleyici anti-faşist mücadelelerden dolaylı yoldan yararlanma emelleri güdüyordu.

Nitekim esas olarak ileri halk güçlerinin mücadelesi sonucunda MC iktidardan düşünce, sosyalist hareket politika arenasında güçlü olmadığı için sosyal demokrasi iktidara geldi.

Ne var ki, zaten daha yıllar öncesinden sosyal demokrasiyi fersah fersah aşmış bulunan emekçi halk hareketinin öncü gücü olan sosyalist mücadelenin yanısıra, genel anti-faşist mücadelede daha geniş yığınları kucaklayarak sosyal demokrasinin sınırlarının çok ötesine taştı.

20 Mart'da DİSK ve TÖB-DER'in öncülüğünde gerçekleştirilen ve gelişkin yöntemleri içeren anti-faşist eylem, gerçekte sadece devrimci-ilerici planda değil, aynı zamanda anti-faşist planda da varolan muazzam potansiyelin sosyal demokrasiyi çok ama çok aşmış bulunduğunu kanıtladı.

Bu ise sosyal demokrat kurmayları rahatsız etti. Sosyal demokrasi 20 Mart 1978 anti-faşist eylemine karşı tavır aldı.

O zamandan bu yana gelişen süreçte gerek sosyalist anlamda, gerekse anti-faşist planda CHP'nin ilerisindeki güçlerin potansiyelleri ve mücadeleleri gelişti.

Öte yandan, sosyal demokrasinin emperyalizme ve yerli ortaklarına uygun ekonomik politikalar izlemesi sonucunda, halkımızın üzerine CHP eliyle yeni yeni ekonomik yükler yüklendi. Ve yukarıda da belirttiğimiz gibi bu yüzler hem emekçi kitlelerin sosyal demokrasiye karşı ve onun arkasındaki tekelci sermayeye karşı ekonomik-demokratik planda anti-tekelci mücadelenin gelişmesini getirdi.

Sosyal demokrasi işçi sınıfımız başta olmak üzere, geniş emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelelerini frenleyebilmek için toplumsal anlaşmayı getirip Türk-İş'e imzalattı. Ama DİSK bu toplumsal anlaşmayı kabul etmedi. DİSK'in yanısıra, diğer geniş ve dinamik emekçi yığınlar da toplumsal anlaşmaya karşı çıktılar.

Böylelikle sosyal demokrasi, tekelci sermayeye olan vaadlerini yerine getirebilmek için çok yönlü oyunlara girişti? Bu oyunlar arasında DİSK ve TÖB-DER'i bölüp zaafa uğratmak bulunduğu gibi, işçi sınıfının grevlerini yasaklar yoluyla engellemek, ya da diğer çeşitli anti-demokratik tedbirlere başvurmak da geliyordu.

Sonuçta, halkımızın acil taleplerinden bazılarına çeşitli vaadlerle iktidara gelen sosyal demokrasi, karşısında giderek büyüyen ve önümüzdeki yıllarda muazzam bir düzeye ulaşacak olan muhalefet bulunca, bu kez kendi solundan yükselen ve kitle tabanı giderek genişleyen halk hareketini bastırmak için cepheden saldırıya geçerek yukarıda sözünü ettiğimiz anti-demokratik yasa tasarılarını getirdi.

SOSYAL DEMOKRASİNİN DEVRİMCİ-İLERİCİ GÜÇLER ÜZERİNDEKİ HESAPLARI

Sosyal demokrat kurmaylar, ülkemizde giderek gelişen toplumsal muhalefet karşısında kısa ve uzun vadeli ve çok boyutlu hesaplar güdüyorlar.

Bu hesapların başlıcaları şunlardır:

- Sosyal demokrasi faşizme ve gericiliğe karşı kitle tabanı giderek genişleyen devrimci-ilerici güçler üzerinde baskı kurmayı amaçlamaktadır. Sosyal demokrasi kitlelerin faşizme karşı mücadelesini denetim altına alamadığını ve alamayacağını gördüğü için bu yolla kitleleri ve onların yığın örgütlerini pasifleştirmeyi istemektedir.

- Sosyal demokrasi, tekelci sermayeye ve ortaklarına karşı güçlenen sınıf mücadelesinin, iktidar partisi ve tekelci politikaların uygulayıcısı olarak doğrudan doğruya kendisine yöneldiğini gördüğü için sınıf mücadelesini sindirmeyi düşlemektedir.

- Sosyal demokrasi, iktidara gelmeden önce tekelci sermayeye kendisinin işçi sınıfını ve diğer ileri halk güçlerini kontrol ettiğini ve onların mücadelesini bir CHP iktidarı eliyle denetim altına alacağını söylemiştir. Oysa iktidara geldikten sonra sınıf mücadelesini sosyal barış yoluyla yavaşlatamadığını görünce bu kez anti-demokratik önlemlere başvurmuştur.

- Bugün sosyal demokrasinin ilerisindeki muazzam halk potansiyeli ve bu potansiyelin yığınsal örgütlenmeleri CHP için başlıca sorun haline gelmiştir. Sosyal demokrasi DİSK, TÖB-DER ve diğer demokratik kitle örgütlerini geriletemeyeceğini görmüş, onları içeriden ele geçirmeye ve bölmeye çalışmış, bu gayretlerinde

de başarı gösteremeyince, bu kez anti-demokratik yasa tasarılarını getirmiştir.

● Getirilen yasa tasarıları arasında memur statüsündeki kamu personelinin örgütlenme haklarının büsbütün kısıtlanması önemli bir yer tutmaktadır. CHP Türkiye'de burjuvazinin en eski ve en köklü partisi olarak, burjuva üst yapı mekanizmasını korumayı kendisine görev bilmiştir. Oysa bu aygıt içinde görev yapan yüzbinlerce kamu personeli tekelci sermayeye karşı emekçi halk saflarında ve işçi sınıfı yanında yerini almıştır. Bu durum gerek egemen burjuvaziyi, gerekse onun üstyapı aygıtını fazlasıyla rahatsız etmektedir. Tekelci sermayenin ve burjuva üstyapı aygıtının sosyal demokrasiye verdiği başlıca görevlerden birisi de kapitalist egemenliğin ve onun baskı aracını güçlendirmektir. Getirilen yasa tasarıları aynı zamanda bu amaca hizmet etmektedir.

● Sosyal demokrasi bugüne değin, kendi solunda güçlü ve etkili bir siyasal hareket bulunmamasının rahatlığı içinde istediği gibi at koşturmuştur. Ne var ki, kitlelerin gözündeki bağın kalkması, sosyal demokrasinin gerçek kimliğinin daha geniş emekçi yığınları tarafından anlaşılması ile sosyalist siyasal hareket muazzam bir gelişme istidadı göstermektedir. Sosyal demokrasi, önümüzdeki yıllarda sosyalist hareketin hızla gelişmesinin aynı zamanda kendi siyasal varlığını da tehlikeye sokacağını ve sosyal demokrasinin önünde güçlü bir sosyalist potansiyel bulunacağını görmektedir. CHP, kendisinden hızla kopan geniş kitlelerin sosyalist mücadele saflarında toplanacağını farketmekte, bu amaçla, hem genel olarak sınıf mücadelesinin hem de bu mücadelenin belkemiği olan sosyalist siyasal hareketin gelişmesini önlemek istemektedir. Sosyal demokrasinin komünizme karşı olduğunu son zamanlarda sık sık tekrarlamasının nedeni budur.

● Sosyal demokrat kurmaylar, sosyalist hareketin gelişim perspektifini kısa vadede oy planında görmekte ve 1981 seçimlerinde CHP'nin oylarının azalacağından çekinmektedir. Uzun vadede ise sosyalist hareketin güçlenip tüm halk güçlerinin ortak cephesini kuracağını, böylece burjuva iktidarının tehlikeye düşeceğini, sosyal devrimin önkoşullarının oluşacağını sezmektedir. Bu nedenle, daha şimdiden sosyalist hareketin güçlenmesini, sosyalist siyasal mücadele ile diğer ilerici güçlerin ortak davranışının gelişmesini önlemeye çalışmaktadır.

● Bir başka deyimle, sosyal demokrasi, sınıflararası barış ve sosyal uzlaşma yoluyla sağlayamadığı şeyi, şimdi baskı yoluyla elde etme çabasındadır.

ULUSAL DEMOKRATİK HAKLAR VE SOSYAL DEMOKRAT ŞOVENİZMİ

Sosyal demokrasiyi en fazla rahatsız eden noktalardan birisi de ulusal demokratik haklar konusundaki uyanışın ve mücadelenin gelişmesidir.

Sosyal demokrat politik merkez, bu konuda eskiden beri sürdürdüğü şoven tutumu, iktidara geldikten sonra büsbütün şiddetlendirmiştir.

Bu nedenle sosyal demokrat yöneticiler, tıpkı Demirel ve Feyzioğlu edasıyla «bölücülük» nakaratını dillerini dolamışlardır...

Sosyal demokrasi, özellikle bu konuda son derece olumsuz ve anti-demokratik bir tutum içindedir. Oysa sadece sosyalist güçler değil, gerçek ilerici ve demokrat güçler de ülkemizde ulusal demokratik hakları savunmakta ve mazlum millet üzerindeki ulusal baskılara karşı çıkmaktadır.

Egemen milliyetçiliğin ve şovenizmin güttüğü Kürt düşmanlığı dün olduğu gibi bugün de bütün boyutlarıyla sürmektedir.

Sosyal demokrasi, Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarının hiçbirisine saygılı değildir. Buna karşılık ulusal baskılara karşı olan güçler, Türkiye'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin, Avrupa İnsan Haklarını Koruma Sözleşmesnin ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı ilkelerinin tüm hükümlerinin hayata geçirilmesini istemektedirler.

Sadece sosyalistler değil, tüm gerçek demokratlar da bu ilkelere bağlıdırlar ve bağlı olmak zorundadırlar. Bu konuda Türkiye'de güdülen burjuva şovenizmi, Batı Avrupa ülkelerindeki burjuvaların güttüğü şovenizm ve milliyetçilikten bile fersah fersah şiddetlidir. Örneğin İspanya'da Katalon ve Bask ulusal toplulukları 45 yıl önce Cumhuriyet hükümeti döneminde özerkliklerini elde etmişlerdi. Daha sonra faşist bir savaş yaratarak iktidara gelen Franko rejimi ve falanjistler şiddetli ulusal baskıları yeniden geri getirdiler. Ne var ki, İspanya'da faşizmin yıkılmasından sonra burjuva demokrat bir iktidarın kurulmasıyla, Katalonya ve Bask halkı yeniden özerkliğe kavuştular.

Bugün İspanya'daki Soarez hükümeti burjuva liberal bir hükümettir. Yeni sosyal demokrasi gibi bir merkez sol hükümeti bile değildir. Buna rağmen, bu hükümet Katalonya'nın ve Bask'ın özerkliğine karşı çıkmayacak derecede demokrattır.

Ama yerli sosyal demokrasi, kendisine sol sıfatını yakıştırdığı halde, ulusal sorun ve ulusal demokratik haklar konusunda İspanya'nın merkez sağ kabinesinin bile kat kat gerisindedir.

Kaldı ki, ulusal sorunun çözümü bir ihsan ve lûtuf meselesi olmadığı gibi, bir özerklik sorunu da değildir. Bu konudaki uluslararası sözleşmeler, *ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını* kararlıca savunmaktadırlar.

Sosyal demokrasi ise bırakınız ulusların kendi kaderlerini tayin ilkesini, hatta bırakınız bu hakkın gerisinde olan bir bölgesel özerklik olanağını, ezilen ulusun en basit, en doğal ve en ilkel ulusal demokratik ve kültürel haklarını bile tanımamaktadır.

Bu tutumun demokrasiyle bağdaşan hiçbir yanı yoktur. Bu tutumun T.C. tarafından en son imzalanan belgelerden Helsinki Belgesi ile bağdaşan yanı yoktur. Sosyal demokrasi insan hak ve özgürlüklerini özellikle bu noktada açıkça çiğnemektedir. İzlenen burjuva egemen politikası demokratik hukuk ilkelerine ve ulusal haklar konusundaki uluslararası belgelere taban tabana zıttır.

Sosyal demokrasi bu konuda da anti-demokratik misyonlar üslenmiştir. Daha önceki iktidarların sürdürdüğü politika aynen devam etmektedir. Örneğin Kanatlı J-78 tatbikatında bir Kürt aşiretinin hedef seçilmesi ve yaşlılardan kadınlara varıncaya kadar bütün fertlerin 300 saniyede imha edilmesinin tatbikatta temsil olunması, Kürt düşmanlığının nasıl da resmileştiğini göstermektedir. *Gürman-78* tatbikatı da aynı amaca yöneliktir.

Sosyal demokrasi işçi sınıfına karşı izlediği sosyal reform ve toplumsal uzlaştırma politikasını nasıl ki baskı yöntemleriyle birlikte sürdürüyorsa, ulusal demokratik haklar konusunda da aynı tutumdadır. «Doğuyu kalkındırma» adı altında sürdürülen politika, aynı zamanda yeni anti-demokratik girişimleri ve daha yoğun baskıları da planlamaktadır. Örneğin KUP (Köylüye Ulaşım Projesi), köy yolları yapımı ile feodalitenin çözülmesini hızlandırmak ve kapalı aile ekonomisini çözüp, köyü kent'e açmak gibi bir kapitalist yol izlemektedir. Ne varki, bu proje aynı zamanda Kürt halkı üzerindeki militarist baskıların arttırılması için hazırlık niteliği taşımaktadır. Merkezi otorite bu yoldan bölgede en ücra köylere varıncaya kadar denetim kurmayı planlamıştır.

Görüldüğü gibi, sosyal demokrasi emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarını iyileştirmek yerine, onlar üzerindeki baskıları çeşitli yollardan yoğunlaştırmayı öngörmektedir.

Sosyal demokrasinin bu tutumu, kapitalist egemenliğin kadife eldiven içindeki demir yumruğuna benzetilebilir. Tekelci sermaye, sosyal demokrasiye kadife eldiven olma görevi vermiştir.

Ne var ki gerek yükselen sınıf mücadelesi, gerekse ulusal de-

mokratik gelişim sosyal demokrasinin kadifesini ve maskesini çabuk düşürmüştür.

İşte sosyal demokrat politikacıları asıl rahatsız eden budur, ve getirilen yeni anti-demokratik tedbirler, sosyal patlamaları ve emekçi halk hareketinin yükselişini gemlemeyi amaçlamaktadır.

SONUÇ: SOSYALİST VE İLERİCİ GÜÇLERİN GÖREVİ

Bu durumda en büyük görev hiç kuşkusuz sosyalist siyasal güçlere düşmektedir.

Türkiye sosyalist hareketi, halkımıza gerek faşizm'den gelen saldırı ve tehdidi geriletmek, gerekse sosyal demokrasiye karşı muhalefet yürütmek gibi ikili görevinde azimle yürümektedir.

- Anti-faşist mücadelenin asli gücü işçi sınıfımız ve onun dostu diğer emekçi kitlelerdir. Sosyalistler, anti-faşist mücadelede diğer tüm ilerici güçlerle ortak davranış ve dayanışmayı güçlendirmek ve faşizme karşı mücadelenin kitle tabanını genişleterek en geniş yığınları anti-faşist mücadeleye yeni ve gelişkin yöntemlerle seferber etmek zorundadırlar.
- Sosyalist siyasal hareket, gündemin birinci maddesindeki anti-faşist mücadele dışında, sosyal demokrasiye karşı sosyalist muhalefeti güçlendirmelidirler. Sosyalist muhalefet işçi sınıfının politik iktidar mücadelesidir.
- Bu mücadele aynı zamanda, işçi sınıfı dışındaki tüm halk güçlerinin tekelci sermayeye karşı sınıfsal mücadelesini içermektedir. Bu nedenle, işçi sınıfı politik hareketi, siyasal iktidar mücadelesi yolunda, tüm halkın anti-tekelci mücadelesini güçlendirmek ve sosyalizm önderliğinde halkın mücadele birliğini sağlamak göreviyle yükümlüdürler.
- Sosyal demokrasiye karşı, sadece sosyalist planda değil, aynı zamanda demokratik planda da mücadele yürütmek kaçınılmaz bir görevdir. Çünkü ancak bu şekilde sosyal demokrasinin anti-demokratik emelleri ve girişimleri sonuçsuz bırakılabilir.
- Sosyalist ve diğer ilerici siyasal mücadelenin yanısıra, ekonomik planda ve acil istemler düzeyinde geniş bir halk hareketini gerçekleştirmek, tekelci sermayeye ve ortaklarına karşı emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının iyileşmesi doğrultusunda etkili ve birleşik bir mücadele vermek görevinde öncülük görevi gene sosyalist politik harekete düşmektedir.

Böylece işçi sınıfı politik hareketimiz, hem faşizme karşı, hem de genel olarak tekelci sermayeye ve onun sosyal demokrat alternatifine karşı gerek siyasal alanda, gerekse ekonomik-demokratik planda etkili bir uğraş sürdürmek ve bu yönde tüm halk güçlerinin birliğini sağlamak ödevini başarıyla yerine getirmelidir.

Tropikal ve Güney Afrika Halklarının Özgürlüğü-Bağımsızlığ-Ulusal Kalkınması ve Toplumsal İlerlemesi İçin

AFRİKA'NIN birçok komünist ve işçi partileri toplanarak aşağıdaki dökümanı hazırladılar. Bu çalışma tropikal ve Güney Afrika'daki durum üzerine varılan kollektif düşüncenin bir sentezi olarak sunulmaktadır. Hazırlayanlar inanmaktadırlar ki bu döküman, bütün Afrika'daki partiler, militanlar, yurtseverler, ilericiler, devrimciler, ve marksistler arasında tartışma için gerekli zemini sağlamaktadır.

Günümüz büyük tarihi kazanımlar ve devrimci değişimler göstermektedir. Sosyalist toplumun uluslararası etkisi günümüz dünyasının gelişiminde kesin belirleyici bir rol oynuyor. Her kıta' da ilerici güçlerin hareketi ilerliyor. Kolonyalizmin ve ırkcılığın son kalıntılarının da temizlenmesi sonuna yaklaşıyor. Gelişen ülkelerin sömürülmesinde yeni yollar ve maksatlar sağlamak olan Yeni Sömürgecilik, bu ülkeler ve halkları tarafından giderek artan kararlı bir direnç ile karşılaşıyor. Onlar hiç durmaksızın özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını korumak, sağlamlaştırmak için savaşıyorlar. Giderek daha fazla sayıda bağımsızlığını kazanmış ülke gelişimlerinde sosyalist yönelimi sağlayacak yolu izliyorlar. Tarihsel seçimlerini kararlılıkla savunuyorlar, ve gericiliğin, emperyalizmin kendi içişlerine müdahale etmesine karşı çıkıyorlar. Kıtamızda da, tüm dünyada geçerli olan sosyal gelişmenin ayni objektif kanunları kendini gösteriyor. Ancak ulusal karekterler

ve kıtamızda aralarındaki tarihsel mirasların etkisiyle kaynaşmış bir biçimde.

Koloni imparatorluklarının çöküşü, politik bağımsızlıkların kazanılması Afrika'da bağımsız ulusal devletlerin oluşturulması, Afrika halklarının en büyük tarihsel kazanımlarından birisidir. Bunların gerçekleşmesini mümkün kılan, Hitlerci Faşist koalisyonun ve Japon militarizminin yenilgisi sonucu değişen uluslararası sınıfsal güçler ilişkisi, uluslararası emperyalizmin zayıflaması, dünya sosyalist sisteminin doğuşu, ulusal kurtuluş hareketlerinin büyük atılımı ve harekete sosyalist devletler, ve uluslararası işçi sınıfı hareketi, komünist hareketlerce gösterilen sürekli destek, dayanışmadır.

Politik bağımsızlıklarını kazanan halklar, bunu sağlamlaştırmak ve aynı zamanda ekonomik bağımsızlıklarını da kazanmak için çaba sarfediyorlar. Hayat ve bağımsızlık mücadelesinin mantığı tüm bunların toplumsal bağımsızlık mücadelesiyle yakından bağlantılı olduğunu tekrar tekrar ortaya çıkarıyor.

İlerici Afrika devletlerinin sosyalist kalkınma yolunu benimsemeleri, modern çağın, artan sayıda ülkenin sömürüye dayalı bir sistemden sosyalizme geçişini simgeleyen çağımızın, objektif kanunlarının bir görünümü olmaktadır.

Marksist - Leninist partisinin önderliğinde ABD emperyalizminin işgalini kıran kahraman Vietnam halkının bu büyük zaferi, günümüz devrimci hareketlerinin en çarpıcı örneğini teşkil etmektedir... Bugün Vietnam Komünist Partisi'nin önderliğinde birleşmiş bir Vietnam sosyalizm, ilerleme, barış ve demokrasi yolundadır. Laos ve Kamboçya'da olduğu gibi bu zafer tüm dünyadaki devrimci enerjiyi canlandırdı.

Angola, Mozambik ve Gine-Bissau'da bağımsızlık hareketlerinin uzun süren silahlı bağımsızlık savaşının zaferi genelde Afrika Kıta'sı için ve özelde Güney Afrika için çok büyük önem taşıyan tarihsel olaylardır. Angola ve Mozambikte bağımsızlık mücadelesinin zaferle sonuçlanması bu ülkelerin önüne, ülkelerinde sosyalizmin kurulması için gerekli koşulları yaratma görevini koydu. Yeni toplumların temellerini kurmak için Marksizmin-Leninizmin bilimsel ilkeleri ışığında kendilerini işçi sınıfının öncü partileri haline dönüştürme sürecine giren MPLA ve FRELİMO, işçilere ve köylülere dayanan devlet biçimleri yaratıyor.

Sosyalist ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren güçlerin giderek artan dayanışması, Angola halkının emperyalist ve ırkcı müdahalelerine ve Afrika gericiliğine karşı verdikleri mücadelede

en çarpıcı bir şekilde somutlandı. Sovyetler Birliği'nin, Küba ve diğer sosyalist ülkelerin, ilerici Afrika devletlerinin ve tüm demokrasi güçlerinin desteği ile Angola'nın kazandığı büyük zafer, kıtamızda koloni boyunduruğunun, ırkcılığın ve yeni sömürgeciliğin temizlenmesine önemli katkıda bulundu. Bu zafer proletarya enternasyonalizminin gücünün en açık, çarpıcı göstergesidir. Angola, Mozambik, Gine-Biseu Cape Verde Cumhuriyeti ve Sao Tome ve Principe'nin bağımsızlıklarını kazandıkları günümüzde, Afrika halkları Güney Afrika'daki kolonyalizmin ve ırkcılığın son emperyalist kalelerinin sökülüp atılması için kesin mücadeleye girişiyorlar.

1) TOPLUMSAL EKONOMİK GELİŞMENİN ŞİMDİKİ DURUMU :

Koloni boyunduruğunun hakim olduğu çağ, Afrika ülkelerinin toplumsal yapıları, ekonomileri ve politik, kültürel yaşamları üzerinde derin etkiler bıraktı. Afrika halklarının sosyo-ekonomik ve teknik bakımından geri kalmışlığı doğrudan emperyalist yağmanın ve sömürünün sonucudur. Afrika'da cani sömürgeci yönetimin acı sonuçları halen daha ortadan kaldırılamadı. Uluslararası emperyalizm ve onun baş amacı çok uluslu tekelci işletmeleri Afrika halklarının baş düşmanı ve onların ilerlemesinin önündeki ana engel olmasını sürdürüyor.

Bir çok Afrika ülkesinin ekonomisi emperyalist tekellere bağımlı metropol ülkeler tarafından dayatılan tek ürünlü tarım, nüfusun çoğunluğunun geçimini sağladığı tarımda hâlâ hakim durumda. Köylüler, özellikle, dünya kapitalist tarımsal hammadde ve gıda pazarını kontrol eden çokuluslu işletmeler tarafından zalimce sömürülüyorlar.

Koloni zamanında olduğu gibi, Tropikal Afrika ülkelerinde sanayi, madencilik ve hammaddelerin en temel işlenmesi ile sınırlı ve bu alanda ana sektörler emperyalist monopollerin elinde. Ulusal düzeyde sanayileşme yeni sömürgecilik tarafından bilinçli bir şekilde yavaşlıyor.

Elverişsiz koşullar altında öne sürülen çeşitli «yardım» ve «işbirliği» metodları kullanarak, kukla rejimler kurdurarak, elverişsiz anlaşmaları zorlayarak sanayileşmiş kapitalist devletler Afrika ekonomisini dünya kapitalist pazarına daha bağımlı kılmak ve Afrika ülkelerinin gelişimlerinde sadece kapitalist yolu izlemelerini sağlamak için çaba sarfediyorlar.

Deniz nakliyatı alanında hemen hemen hakim olan uluslar-

arası emperyalizm dünya kapitalist pazarının ekonomik ve mali manivelaları aracılığıyla ve teknolojinin fiyat yapısını dikte ettirerek, halkaların emeklerinin meyvalarını çalmaya devam etmekte kalmıyor aynı zamanda onlar üzerinde ekonomik ve mali baskıları arttırıyor. Kapitalist sistemin bugün içinde bulunduğu genel kriz koşulları altında, emperyalizm kendi krizinin zararlı sonuçlarını Afrika halklarına mal etmek için her yolu sonuna dek kullanıyor.

Bağımsızlık kazanıldıktan sonra, Afrika'da kapitalist gelişim derinleşir, Afrika'da kapitalist gelişimin özgül yönü, emperyalist monopoller hâlâ belirleyici güç durumundayken ulusal kapitalizm çok geri ve asalak bir biçimde daha önce yaşanmış üretim biçimleri ile sayısız bağlantı içinde gelişmekte olmasıdır. Kapitalizm temel olarak hizmetler ve dolaşım alanında gelişiyor, maddi üretim alanında değil. Dolayısıyla kapitalist gelişmenin sonucu objektif olarak ortaya çıkabilecek olumlu etkiler muazzam ölçüde sınırlanıyor.

Bağımsızlık kazanıldıktan sonra Afrika ülkelerinin ekonomik gelişme hızları bir ölçüde arttı. Ancak bu sınırlı büyüme ekonomik geriliğin giderilmesini getirdiği zorlayıcı problemlerin gelecekte çözümlenmesi için bir güvence vermemektedir. 1960-1975 arasında Afrika ülkelerinde tarım dışı çıktıların gayrisafi milli hasıla içindeki payı yüzde 20 den yaklaşık olarak yüzde 30'a çıkış gösterdi. Bu büyüme, yıllık ortalama büyüme oranı yüzde 16 olan madencilik endüstrisine dayanıyordu ve çok az sayıda ülkede görüldü. Tarıma göre sınırlı gelişme esas olarak ihraç ürünleri üretiminde olmaktadır. Bu da yabancı tekellerin işine gelmekte, sürekli yiyecek ürünleri kıtlığı çeken Afrika halklarının değil. Afrika ülkelerinin ekonomik yapılarında meydana gelen değişimler, nüfus bileşiminin ve yapısının değişmesine de yolaçıyor.

Burada demografik büyüme problemlerine de dikkat çekmek gerekli. Bu fenomen değişik ülkelerde (coğrafi koşulları, yüksek ya da alçak azgelişmişlik vb.) farklıdır.

Bu problem her ülkenin özgül koşulları dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Fakat sadece sosyalizmin bu problemin çözümü için elverişli koşulları sağladığı bilincindeyiz.

Afrika'da toplumsal sınıf farklılaşması derinleşiyor. Afrika nüfusunun % 17'si bugün milli gelirin % 70'şini almaktadır.

1960-1975 döneminde Afrika'da ücretli ve maaşlı çalışanların sayısı 20'den 32 milyona yükseldi, bunların 11 milyonu Kuzey Af-

rika'nın Arap ülkelerinde, 11 milyonu Tropikal Afrika ülkelerinde ve yaklaşık 10 milyonu Güney Afrika ülkelerinde dağılmıştır.

Bazı Tropikal Afrika ülkelerinde bugün işçi sınıfı var ve diğerlerinde oluşma sürecinde. Bu sınıf yavaş büyümekle ve gelişimi üretici güçlerin geriliği yüzünden engellenmekle birlikte önemli politik bir gücü temsil edebilmektedir. Bugün Afrika proletaryası, özellikle Güney Afrika'da muazzam bir güç teşkil ediyor. Tropikal Afrika'da halen kırsal kesimle sayısız bağlantı içinde bu sınıf. Temel şehir merkezlerinde, limanlarda ve az olmakla birlikte büyük sanayi işletmelerinde yoğunlaşan işçi sınıfının sınıf militanlığı giderek büyüyor. Politik bilinci ve örgütlenme biçimleri gelişiyor. İşçi sınıfı kendi sendikalarını kuruyor ve bazı ülkelerde kendi partisini oluşturuyor. Bu partilerin politik rolleri geliştirilmeli ve güçlendirilmelidir.

İşçi sınıfı giderek artan bir biçimde tüm çalışan halkın çıkarlarının savunucusu haline geliyor. İşçi sınıfının birçok unsuru kendi hakları ve çıkarları için verdikleri ekonomik mücadeleden yenisömürgeciliğe, yerel gericiliğe ve uluslararası emperyalizme karşı politik mücadeleye geçiyor. Ulusal demokratik devrimin bugünkü aşamasında proletaryanın bir takım objektif ve subjektif zayıflıkları olmasına rağmen ulusal ve toplumsal bağımsızlık, ulusal ekonomik kalkınma, sanayileşme, ekonominin kooperatif biçimde ilerlemesi, kabile toplum yapısının —Afrika halkının baş düşmanı— üstesinden gelinmesi ve evrensel kültürel yenileşme mücadelesinin en kararlı devrimci gücü konumunu korumaktadır.

Bu mücadelede, Afrika ülkeleri nüfusunun çoğunluğunu oluşturan köylülük, işçi sınıfının doğal ve sayı bakımından en güçlü müttefiki köylülüğün çok ciddi sorunlarını göz önüne almadan, köylülüğün sosyo-ekonomik ilerleme özlemlerine dikkat etmeden ve köylülüğün aktif desteğini almadan uzun dönemli gerçek toplumsal ilerlemeyi gerçekleştirmek mümkün değildir.

Tropikal Afrika'nın tarımsal yapısında büyük değişiklikler meydana geliyor. Bu değişiklikler doğrudan mal üretiminin hızla köye girmesiyle, yaygınlaşmasıyla doğrudan bağlantılı. Yabancı sermayenin ve kapitalist üretim biçimlerinin (fiat, kredi ve mevduat yapısı) girişi, ilkel üretim tarzlarının çözülmesine kapitalizm öncesi pederşahi ve feodal sistemlerin giderek artan biçimde çürümesine geleneksel toprak sahiplerince veya bürokratik burjuvazinin önde gelen tabakalarınca kapitalist sömürü amacıyla ortak toprakların ele geçirilmesine, büyük topraksız ve yoksul köylü ve tarımsal işçi kitleleri yanı sıra kırsal burjuvazinin ve küçük bur-

juvazinin doğmasına yol açıyor. Bu süreç kırsal kitlelerin yoksullaşmasına yol açıyor, Tropikal Afrika'nın kırsal kesimlerindeki toplumsal manzara işte bu şekildedir.

Tarımdaki yapısal değişimlerin hızı ve derinliği ülkeden ülkeye değişmektedir. Köylülüğün artan bir şekilde hetorojenleşmesi kaçınılmaz olarak karşıt politik çıkar guruplarının doğacağı ve sınıf mücadelesinin derinleşeceği anlamına gelir. Kırsal kesimin «modernleştirilmesi» ve kooperatifler politikalarının deneyimleri göstermektedir ki bu politikalar halkın katılımı olmaksızın gerçekleşiyorsa, zengin kırsal kesimler lehine sonuç veriyor ve geniş köylü kitlelerinin yoksullaşmasını doğuruyor.

Bunun içindirki ilerici güçler köylü yığınlarının kırda verilen anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye ve gerçek tarım reformu mücadelesine en geniş demokratik katılımlarına büyük önem vermektedir.

İlerici güçler çalışan ve yoksul köylülüğün taleplerine, özlemlerine katılıyor ve onların toplumsal ve politik bilinçlenmelerini arttırmaya çalışıyor. Doğal olarak dolayısiyle işçi sınıfı, ve diğer ilerici güçler yerel zenginlerin ve sömürücü sınıfların aktif direncine maruz kalmak yanında emperyalizmin ve onun aracı çok uluslu tekellerinde direnciyle karşı karşıya kalıyor.

Kırsal nüfusun şehirlere göç etmesi sonucu hızlı bir şehirleşme süreci yaşanmaktadır. Bu hızlı büyüme muazzam sosyo-politik problemlere yol açmakta, ekonomik olarak dengesiz ve deklase unsurların çoğalmasına neden olmaktadır. Şehirleşme hareketi aynı zamanda orta ve bazı geleneksel tabakaların-kırsal kesimden kopan unsurların, küçük tüccarların, zanaatkârların ve aydınların sayısal bakımdan önemli büyümesine yol açar. Bu tabakalar farklı derecelerde demokrasi, ulusal ve toplumsal ilerleme mücadelesinde yer alıyorlar. Bu tabakalardan az ya da çok bilinçlenmiş devrimci demokratlar etkili bir güç olarak çıkmakta ve sosyalist yönelimli ülkelerde devlet gücünü kontrol altında tutmaktadır.

Afrika toplumunda aydınlar aktif politik gücü temsil etmektedir. Onlar Afrika'nın politik hayatında özellikle bağımsızlık mücadelesi boyunca önemli rol oynamışlardır. Bağımsızlıktan sonra eğitimin genişlemesi ve ekonomik yenileşmenin gereksinimleri yüzünden aydınların sayısı sürekli artmaktadır. Aralarında toplumsal ve politik farklılaşma süreci derinleşmektedir. Aydınların bazı kesimlerini, silahlı güçleri gericilik saflarına çekmek ve parçalamak için gösterilen çabalar iç ve dış yeni sömürgeci güçlerin genel pratiğidir. Ne varki giderek artan sayıda halk kitleleriyle kay-

naşan aydınlar yurtsever ve devrimci güçlerin ayrılmaz parçasını oluşturuyor. Özellikle devrimci aydınlar arasında marksist devrim teorisinin en temel yargıları giderek daha fazla benimseniyor ve sosyalist dönüşüm geniş bir şekilde kabul ediliyor. Afrika'daki komünistler bu tabakanın ulusal ve toplumsal bağımsızlık mücadelesindeki önemli yerini görüyor ve memnunlukla karşılıyor.

Bağımsızlıktan sonra kapitalist yönelimli unsurların iktidara geldiği Afrika ülkelerinde, yerli burjuvazinin ekonomik hatta politik etkinliğinin güçlendiği ortadadır. Bu sınıfın ulusal ekonomideki yeri ve eylem alanı, yabancı sermaye ile olan bağlantısının derecesi ve niteliği ülkeden ülkeye büyük değişiklikler gösteriyor. Ancak, birçok ülkede sanayi kapitalistlerinin ve tarımsal girişimcilerin doğmasına rağmen ticari ve tekelci burjuvazi Afrika kapitalizminin en geniş kesimini teşkil ediyor. Yabancı sermayenin hakim durumda olması yerli burjuvazinin mali zayıflığı ve karşılaştığı diğer sınırlamalar bu sınıfın hizmetler sektörüne gayrımenkul mallar ve meta dolaşımı alanlarına kaymasına neden oluyor.

Afrika burjuvazisi, kapitalist faaliyetin batı sektörlerine hakim olan monopollere göre tali konumunu değiştirmeye uğraşıyor. Açıkça daha fazla genişleyebilmesi için gerekli koşulları kazanmada hükümet yardımı dileniyor. Çeşitli programları şu veya bu şekilde, sömürgecilik döneminde yabancı sermayeye tanınan imtiyazların kendisine tanınması, ihracat ve ithalat için imkan tanınması, hakim yabancı kapitalist bankalar tarafından öne sürülen ayrıcalıklardan kurtaracak ulusal mali kurumların oluşturulması yerli kapitalistlere teşvik tedbirleri dağıtılması ve hükümet yardımıyla yabancı firmalarda ortaklıklar edinilmesini vurgulamaktadır.

Yerli burjuvazinin bu istekleri bazen emperyalistlerle çelişkiye düşmelerine neden oluyor. Devrimci güçler yerli burjuvaziyle yabancı tekeller arasında olan veya olabilecek olan çatışmaları, çelişmeleri gözönüne almakla kalmıyor fakat aynı zamanda ulusal demokratik devrim sürecinde yerli sermayenin şu ya da bu kesiminin belirli istemlerini ve eğilimlerini de dikkate alıyor. Ancak, Afrika burjuvazisinin isteklerinin niteliğinin Afrika devletlerinin, uluslararası kapitalist sistemin boyuneğdirici yapılarına daha hızla girmesi olduğunu küçümsememek gerekir.

Tropikal Afrika'da kapitalist gelişmenin bir diğer yönü ise devlet aygıtının farklı kademelerindeki yüksek ve orta durumlu memurlardan başlamak üzere bürokratik burjuvazinin oluşmakta oluşudur. Bunlar birçok ülkede kapitalist gelişmenin ana sos-

yal motoru oluşmaktadırlar. Devletin ekonomik ve politik araçlarının kontrolünü elinde bulunduran bürokratik burjuvazi ulusal çıkarlara zarar verecek ölçüde yüksek kapitalist birikimi mümkün kılıyor. Kurumsallaşmış rüşvet ve doğal zenginliklerin, kamu mülkiyetlerinin yağmalanmasını sürdürürken emperyalizmin yeni sömürgecilik politikasına, ulusal demogojilere sığınarak açıktan teslim oluyor. Bu dar gurubun devlet aygıtını kontrol altında tutması, bütün yerli sömürücü tabakaların gelişmesine yol açacak, ekonomik mekanizmayı yönetmek, harekete geçirmek için güçlü araçlara sahip olmasını getiriyor.

Bürokratik burjuvazinin stratejik pozisyonu onu, insanın insanı sömürdüğü bir toplumun kurulmasında çıkarı olan tüm farklı çıkardaki ve tabakalardaki güçlerle bağlantı içine sokmakta. Bu tabaka, yerli sömürücüler arasında farklı gurupların uzlaştırılması görevini yerine getirirken aynı zamanda yerli burjuvazi ile emperyalizm arasındaki ilişkilerde de ilk önemli rolü oynamaktadır.

Bürokratik burjuvazi sosyalist yönelimli ülkelerde dahi bir tehlike teşkil etmektedir. Emperyalizmin müttefiki, yeni sömürgeci politikanın aracı ve yerli sömürücülerin temsilcisi olan bürokratik burjuvaziye karşı komünistler ve ilerici güçler mücadelesini derinleştirmelidir.

Afrika'da silahlı kuvvetler önemli bir aktif politik rol oynuyorlar, bu durum askeri rejimlerin kurulmasında ve sayısız darbelerde ifadesini bulmaktadır. Yönetim ele geçirildikten sonra silahlı kuvvetler içinde sosyo-politik karşıtlıklar derinleşmiş ve sınıf mücadelesinin üstünde olmayan ordu çeşitli yollarla açıktan bu mücadelenin içine girmiştir.

Askeri rejimlerin kaçınılmaz olarak bu mücadelede iki seçenekle: kapitalist ya da sosyalist yoldan kalkınma yolları ile karşı karşıya kalmakta olduklarını hayatın kendisi ortaya koymaktadır. Dolayısıyla şu veya bu gücün desteğini aramak zorunda kalıyorlar. Bir yanda bazı memurlar ergeç yerli ve uluslararası egemen sınıfların başlıca araçları haline geliyor ve gelişen devrimci güçleri yerle bir etmek için silahlı kuvvetlerin örgütlü gücünden ve disiplininden yararlanıyor. Diğer yanda, demokrat memurlar emekçi sınıfların desteğini arıyor ve silahlı kuvvetleri ilerici gelişimler yönünde kullanıyorlar. Ulusal Demokratik Devrimin görevlerini yerine getirmekle karşı karşıya kalan bu demokrat memurlar, diğer ilerici güçlerle dayanışma içinde askeri ve sivil devlet yapısını demokratikleştirmeli ve kitlelerin yaratıcı enerjilerine

güven duymalı ve devrimci sürece katılmaları için gerçek fırsatları yaratmalıdır.

Ulusal kalkınmanın genel görevlerinin yerine getirilmesi mücadelesinde iki sınıf güçleri ittifakı oluşmuştur. Anti-emperyalist, yurtsever ve ilerici güçlerin koalisyonun temeli işçi sınıfı, sömürülen köylülük ve diğer emekçi sınıf kategorileri idi. Orta tabakalar ve yurtseverler kitlelerin çıkarlarına ve ilerici bağımsız gelişmenin çıkarlarına sadık kaldıkları ölçüde bu koalisyona katıldılar. Bu koalisyon, ayrıcalıklı gerici feodal ve pederşahi göçler, komprador ve bürokratik burjuvazi, yabancı emperyalist şirketler ve genelinde ülkelerin kapitalist gelişme yolunu izlemesini isteyen herkesin oluşturduğu blok ile karşıt kutuplara bölünmüştür. Toplumsal ve ekonomik ilerlemenin acil görevlerinin çözümlenmesi bu uzlaşmaz sosyal güçler arasındaki mücadelenin sonucu tarafından belirlenecektir.

2) TOPLUMSAL GELİŞMENİN İKİ YÖNÜ :

Afrika'da iki zıt toplumsal gelişme eğilimi bulunmaktadır-biri sosyalizme yönelik diğeri ise kapitalizme. Özgül Afrika koşulları her iki eğilim üzerinde etki bırakmıştır.

Sömürgecilik öncesi Afrika'da kapitalist ilişkiler hiç yoktu gerçekte, Afrika'da kapitalizm yabancı yönetimin, sömürgeciliğin sonucu ve mirasıdır. Bir çok Afrika ülkesinde, bir toplumsal sistem olarak kapitalizmin derin ulusal kökleri yoktur. Batı Afrika devletlerinin kapitalist yolu izlemeleri, uluslararası emperyalizm ve yerli burjuvazinin ve geleneksel aristokrasinin emperyalizm taraftarı çevrelerin birleşik çabaları sonucu gerçekleşmiş ve sürdürülmüştür. Kapitalizmin Afrika'da tarihsel gelişiminin belirsizliği dünya çapındaki genel krizi tarafından belirlenmektedir. Bu kriz Afrika devletleri için çözümlenmesi acil önem taşıyan sorunları çözümlemekte yetersiz kalınmasını getirmektedir. Ancak söylemek gereksizdir ki sıkı devlet kontrolü altındaki üretici güçleri geliştirmek için ulusal ve yabancı sermayenin kullanılmasının uygunluğu ve imkanını gözardı etmemektedir. Bu durum kapitalist yönelimli ülkelerde dahi, tekelci devlet sektörü doğru ve kararlı-tutarlı ulusal politika ile beslendiği zaman anti-emperyalist yönelim kazanabilir. Bu ülkelerde halk kitlelerinin tepkisi altında, ilerici girişimlerin ve reformların sınırlı bir düzeyde gerçekleşmesi mümkündür.

Kapitalist gelişme eğilimi özellikle Nijerya, Fildişi sahili, Senegal, Kenya, Zaire ve diğerleri gibi ülkelerde kendini gösteriyor.

Yabancı monopollerin ve çok uluslu şirketlerin konumu çok güçlendi ve bu durum o ülkelerin politik ve ekonomik bağımsızlıkları için tehlikeli olmaya başladı. Bu ülkelerin ilerici güçleri geniş anti-emperyalist, anti-yeni sömürgeci bir cephe yaratma göreviyle karşıkarşıyalar. Bu cephenin ana görevi bağımsızlığın pekiştirilmesi, ulusal ekonominin gelişimi, demokratik hakların ve özgürlüklerin savunulması, emekçi halkın acil talepleri -demokratik tarımsal reform yüksek yaşam seviyesi, eşit sağlık servisi hakkı, kültürel yenilenme- ve gereksinmelerinin giderilmesi ve savunulmasıdır.

Güney Afrika Cumhuriyetinin ulusal ve sosyal bağımsızlık mücadelesinde özel durumlar ortaya çıktı. Orada, kapitalist ilişkiler tamamıyla egemendir ve tekelci karakter kazanmıştır. Yerli, yabancı çok uluslu monopollerin hakimiyeti ırkçı ve faşist rejimi destekleyen ve ona dayanan Güney Afrika'nın tekelci kapitalizmi en başta ABD emperyalizminin sadık müttefiki olduğunu ve Güney Afrika halklarının en azılı düşmanı en vahşi sömürücüsü olduğunu gösterdi. Güney Afrika Komünist Partisi, Güney Afrika'nın sosyo ekonomik sistemini «özel tipte bir sömürgecilik» olarak karakterize etmektedir ki burada sömürgeciler ve sömürülen halklar aynı ulusal sınırların içinde yaşamaktadır. Rodezya, Naimibya ve Güney Afrika Cumhuriyeti, kapitalizmin, ırkçılığın, sömürgeci yönetimin ve en ağır bir şekilde ulusal baskının kurumsallaştığı ülkelere örnek teşkil etmektedir.

Bugün, Güney Afrika'da inanılmayacak boyutlara erişen insanlık dışı ve gerici soykırımı sistemine karşı yürütülen kitle eylemleriyle ve Zimbabve ve Naimibya'da yürütülen silahlı mücadelede komünistler ırkçı Vorster ve Smith rejimlerine derhal son verilmesini talep etmekte. Emperyalist entirikalarla «sınırlı yerleşim» gibi Güney Afrika'nın çeşitli problemleri kurtuluş mücadelesini zayıflatmakta ve ırkçı egemenliği sağlamakta kullanılıyor. Irkçılar tarafından sürdürülen baskı ve katliamlar bağımsızlık mücadelesini durduramaz, veya bağımsızlık ve özgürlük için savaşanların özlemlerini yok edemez.

Güney Afrika Cumhuriyetinde Afrika işçi sınıfının, köylülüğün topraksız işsizlerin birliği adım adım güçleniyor.

Büyük madencilik, sanayi ve imalat sektöründe yoğunlaşan Güney Afrika işçi sınıfı sadece hayati önemi olan üretim alanlarında öncü gücü oluşturmakla kalmıyor ve aynı zamanda bağımsızlık mücadelesinde başı çekiyor. Son zamanlarda üst üste genel politik grevler düzenlendi ve devrimci mücadeleye önderlik etme

ve zafere götürme kabiliyetini ortaya koydu. Bir çok kırsal alanda halklar militanca mücadelede yer aldılar.

Beyaz nüfusun sömürücü olmayan kesimlerinin de anti faşist ve ırkçılığa karşı mücadeleye katılmaları uzun vadede çıkarları gereğidir. Bugünkü aşama Afrika halklarının ulusal kurtuluşudur. Afrika Ulusal Kongresinin önderlik ettiği ve Güney Afrika Komünist partisini de içine alan devrimci birliğin mücadelesidir bu. Aynı zamanda Güney Afrika Cumhuriyetinde ulusal kurtuluş mücadelesi bölünmez ve yok edilemez bağlarla kapitalizmi, ırkçılığın ve her çeşitten sömürünün kaldırılması mücadelesine bağlıdır. Bu gerçeğe ek olarak Güney Afrika işçi sınıfının kendi partisinin var olması sosyalizme hızla geçişin objektif maddi ön koşullarını yaratabilir.

Fakat, toplumsal gelişimleri kolonyalizm tarafından engellenen bir çok Afrika ülkesi için pre-kapitalist ilişkilerden sosyalist ilişkilere doğrudan geçiş mümkün değil. Sosyalist kuruluşa başlamadan önce bir çok ara aşamadan uzun bir geçiş döneminden geçilmesi gerekiyor. Bu geçiş döneminde, düzenli gelişim işçi sınıfının, köylülüğün ve yurtsever aydınların geniş ulusal demokratik kesimlerin acil çıkarları ile uyum içinde olacak bilinçli ve amaçlı politikaların oluşturulmasına yol açacaktır. Tropikal Afrika ve Güney Afrika ülkelerinin bir kısmı son dönemde sosyalist yönelimli yolu seçmişlerdir. Sadece 1970'lerin ilk yarısında Madagaskar, Benin, Etyopya, Angola, Mozambik ve diğerleri bu ülkeler arasına katıldı ve sayıları sürekli artıyor.

Sosyalist yönelimli ülkelerin devrimci demokratik hükümetleri, anti-kapitalist, anti-feodal ve anti-emperyalist reformlar için geniş uygulama alanı sağlamalı, sosyalizmin genel doğrultusunda ilerlemeyi güvence altına almalı, doğrudan sosyalist kuruculuğa geçişin kültürel, sosyal, maddi ve politik önkoşullarını oluşturmalıdır. Kapitalist yönelimli Afrika ülkelerindeki yeni sömürgeci burjuva rejimlerinin tersine, ki bunlar genellikle popüler olmayan metodlar kullanır.

Heterojen toplumsal temelleri, kendi aralarında sürmekte olan ideolojik ve politik mücadele, ve dışarıdan gerici güçlerin baskısı gözönüne alındığında devrimci demokratların iki antagonist yönelim arasında -biri sosyalizm diğeri ise kapitalizm- bocalamakta olduğu görülür. Neticede bazı devrimci demokratların ilerici toplumsal politikalarını ciddi olarak tersine çevirmeleri olanağı bir gerçekliktir. Emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı daha kararlı mücadele verdikçe, toplumsal ilerleme için çabaladıkça, bilimsel sos-

yalizmin ideolojisine daha da yakınlaştıkça ve işçi sınıfı, yoksul köylülük içinde güven kazandıkça devrimci demokratların günümüz Afrika'sında önemli politik güç olarak rolleri daha da büyüyecektir.

Son yıllarda sosyalist yola geçişi mümkün kılacak iç ve dış etkenlerin olgunlaşması birçok Afrika ülkesinde hızlandı. Sosyalist idealler artan sayıda Afrika ulusunun gerçekçi amacı haline geliyor; bu süreç, hızlanmaya devam edecektir. Çünkü çağımızın dünya kurtuluş hareketinin çapı ve karakteri, dünya sosyalizminin artan etkisi ve uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareket ile bağlantı içindedir.

Sosyalist yolu izleyen ülkelerin deneyimleri pratikte göstermektedir ki, sosyalist yönelim aşağıdaki noktaların takibini öngörmektedir:

1) Sömürücülerin yeni sömürgeci rejimin alaşağı edilmesi ve anti-emperyalist, anti-kapitalist yol izleyecek devrimci demokrat devletin oluşturulması.

2) Emperyalizmin politik egemenliğinin ortadan kaldırılması, ekonomik hakimiyetin sınırlanarak daha ilerde kaldırılması, yabancı sermayenin ulusallaştırılması faaliyetlerinin devlet tarafından kontrolü ve giderek ulusal ekonomiden silinmesi yolunda tutarlı bir politikanın izlenmesi.

3) Feodal sömürünün ortadan kaldırılması ve ilerici tarımsal politikaların yerine getirilmesi.

4) Özel kapitalist sektörün sınırlandırılması ve kontrolü.

5) Devlet sektörü ve kooperatif hareketinin oluşturulması ve bunların sanayi ve tarımda başarılı bir şekilde uygulanması için önkoşulların yaratılması.

6) Anti-komünizmin bütün tezahürlerini ve biçimlerini kapsayan sömürücülerin ideolojisine karşı mücadele verilmesi ve bilimsel sosyalizm ideallerin yerleştirilmesi.

7) Genel demokratik reformların, her karar düzeyinde geniş kitlelerin aktif katılımı sağlanarak zorlanması, toplumsal ve kültürel ilerlemenin ivmelendirilmesi.

8) İlerici bir dış politika, ulusların özgürlüğü, bağımsızlığı, güvenliği için, barış ve detant için, sosyalist dünya ile birlik için verilen mücadelenin desteklenmesi.

9) Sosyalizm kuruluşu için önkoşulların yaratılması.

Hayatın kendisi göstermektedir ki, bu noktaların tam ve tutarlı bir özgül durumda sağlanması mümkün değildir.

Bu özellikle böyledir çünkü bu ülkeler kapitalist dünya yörüngesi içinde bulunmaktadırlar. Dünya kapitalist pazarının ekonomik ve mali olanaklarını ve yeni araçlar kullanarak emperyalizmi gerçek ekonomik bağımsızlık politikalarını bastırmak için kuvvetli yollar buluyor.

Emperyalizmin doğurduğu büyük engeller karşısında sosyalist yolun korunması, ilk elde ilerici güçlerin ve halk kitlelerinin uzun mücadelelerinin karmaşıklığının bilincinde olmalarını fakat aynı zamanda bu mücadeleyi kazanma imkanlarını da bilmelerini gerektirmektedir.

Yukarıda sözedilen önlemler sadece anti-emperyalist değil fakat aynı zamanda anti-kapitalist ve sosyalizm öncesi bir karakter de taşımaktadır. Bunlar, kaçınılmaz olarak, yeni sömürgeciliğe ve kapitalist gelişmeyi savunan gerici güçlerle, gerçek ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için savaşan ilerici güçler arasındaki sınıf merkezinde bulunmaktadır. Afrika ülkelerinde ilerlemenin kolaylaşması imkanı bütün bu dönüşümler sonucu açılmaktadır.

Komünistler bütün güçleriyle, sosyalist gelecek yolunda zaruri basamaklar olarak, yukarıda sözü edilen önlemlerin yerine getirilmesi için çalışmaktadırlar. Mücadelede yoldaşları olarak gördükleri devrimci demokratik güçlerle bu amaçları paylaşıyorlar. Deneyimler göstermektedir ki bu önlemler ancak keskin sınıf mücadelesi esnasında hayata geçirilebilir ve bütün yurtsever, demokrat ve sosyalist yönelimli güçlerin sıkı birliğini gerektirir.

Maddi kaynakların ve eğitilmiş personelin sınırlı olması, uzun sömürgeci yönetimin kalıntıları, dış emperyalist güçlerin baskısı ve yerli gericilerin gösterdiği tepki, sosyalist yönelimli ülkeler için birçok zorluk ve engel teşkil ediyor. Bu ülkelerin bazılarında, hırsızlık, zimmetine para geçirme, tahripkarlık, yönetememe gibi durumlar yaygın, ve bürokratik burjuvazinin içinden ulusal olmayan parazit zümrelerin doğmasına, sömürgeci geçmişten miras kalan olumsuz geleneklerin ve kabileci ilişkilerin canlanmasına doğru tehlikeli eğilimler ortaya çıkmaktadır. Bu olguların birçoğu yabancı yönetim döneminden arta kalanlardan, diğerleri bu ülkelerin süregelen dünya kapitalist pazarına bağımlılıklarından, gelişen ülkelerin, emperyalizmin ve yerli gericiliğin durmayan entrikaları karşısında politik dengesizliklerinden ve emperyalist bilgi toplama merkezlerinin yıkıcı faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır ve birçok olumsuzluk ise çalışan kitlelerin koşullarında bir haksız kötüleşmeye yol açan kötü hazırlanmış sosyo-ekonomik reformların aceleyle uygulanmaya sokulmasından doğmaktadır.

Kapitalist yolu izleyen ülkelerde, egemen çevreler en başta burjuvazinin büyümesini hızlandıracak ekonomik ve politik yapıları kurmayı hedeflemektedir. Bu anlamda, bu politik rejimlerle emperyalizm arasında çelişkiler doğabilir. Bu farklılaşma çok zaman kitlelerin gerçek bağımsızlık mücadelelerini ve yerli burjuvazinin daha iyi ekonomik koşullar istemini yansıtır. Fakat yenı sömürgeci rejimler bir yandan yabancı monopollerden imtiyaz isterken sadece yeni sömürgeci sistemin bünyesinde varolan çelişkileri frenlemek ve çözümlemek için uğraşmaktadır.

Sosyalist yönelimli ülkelerde zorlukların ve bazen olumsuzlukların olduğu gerçeği, toplumsal gelişmenin iki yolu -kapitalist ve sosyalist- arasındaki en temel, başlıca niteliksel ayrımları ortadan kaldıramaz. Sosyalist yönelimli ülkelerde ulusal bağımsızlığı ve çalışan kitlelerin sınıf konumlarını pekiştirecek çabalarda bulunuluyor.

Bu gibi zayıflıkların, Afrika'daki devrimci güçleri saptıran iki yüzlü veya doktriner tavırlara yolaçmasına izin verilemez. Komünistler ve onlar gibi tüm dürüst yurtseverler, bu ilerici devletlerin emperyalizme ve Afrika gericiliğine karcı mücadelelerinin yanında kararlı bir şekilde yer alıyorlar. Fakat aynı zamanda, anti-emperyalist konumların kalıcılığının tutarlılığının, uzun dönemde, iç sınıf güçleri ilişkisinin sosyalist yönelim lehine değişmesi tarafından belirleneceği gerçeğinin de bilincindeler.

Çoğunluk Afrika ülkesinde, sadece sosyalist yönetim ezilen sınıflara bağımsızlık, özgürlük, zenginlik ve ilerleme yolunu açıyor. Afrika'lı demokratların, toplumsal ilerleme taraftarlarının, bütün inanmış sosyalist ve komünistlerin, tüm emperyalist güçlerin, sosyalist yönelimli devletleri desteklemeleri enternasyonalist görevleridir. Komünistler, bu ülkelerin başında sürekli duran karşı-devrimci mücadele tehlikesini, tek tek ülkelerde gerçekleştirebilecek gerici gelişim imkanını hiç akıllarından çıkarmıyorlar.

İlerici devletlere karşı yürütülen mücadele eylemleri, kaybetmiş oldukları konumlarını yeniden bu gibi yıkıcı yollarla kazanmak isteyen emperyalist güçler tarafından örgütleniyor. Ancak, Gine cumhuriyetine, Angola, Benin ve diğer ülkelere karşı girişilen saldırıların başarısızlıkla sonuçlanması gösteriyorki halk kitleleri bağımsızlıklarını ve ilerici kazanımlarını korumaya, savunmaya kararlılar. Afrika'nın ilerici devletlerinin tek tek veya kollektif olarak yeni emperyalist diplomasi metodlarına bir son vermek için gerekli tüm önlemleri almaları hakları ve görevleridir. Bu bakımdan, bu ülkeler tüm solun birliğini, tüm ilerici demokrat güçlerin

anti-emperyalist anti-kapitalist temel üzerinde birliğini güçlendirmek ve sosyalist yönelimli ülkelerin pekiştirilmesi için çabalıyorlar.

Devrimci deneyler göstermektedir ki, ancak çalışan kitlelerin ve diğer yurtsever tabakaların desteğine dayanan anti-emperyalist anti-kapitalist devrimci bir örgütlenmenin kurulmasıyla temel sosyo-ekonomik reformları savunmak ve yürütmek mümkündür. Şimdiden, geniş devrimci demokratik hareketler olarak ortaya çıkan bir çok örgüt kendilerini dönüştürme sürecine girmiş bulunuyor. Biz bu eğilimi selamlıyor ve onları, kıtamızda doğan ve büyüyen Marksist devrimci öncülerin bir parçası olarak değerlendiriyoruz.

3) AFRİKA'NIN KOMÜNİSTLERİ - DEVRİMCİ DEMOKRATLARIN MÜTTEFİKİ :

Afrika'da komünist hareket yarım yüzyıldan bu yana şekillenmektedir. Bu hareket ne keyfi sömürgeci yönetim tarafından nede zalim baskılarla durdurulabilmiştir.

Afrika kıtasında, emperyalizmin, kolonyalizmin ve ırkçılığın gerçek yüzünü ilk ortaya çıkaran, ve yabancı sömürgecilere karşı devrimci mücadelelerinde halkın bağımsızlık ve kendi kaderini tayin hakkı taleplerinin hayata geçirilmesini acil hedef olarak ilk ortaya koyanlar komünistler olmuştur. Afrika halkına, emperyalizme karşı, demokrasi, toplumsal ilerleme için mücadelenin sosyalizm için mücadele anlamına geldiğini de ilk anlatanlar komünistlerdir. Bu tarihsel çağda ülkelerimizdeki politik, ekonomik ve toplumsal bunalımı yenmenin, kararlı bir şekilde sosyalizme yönelinmeksizin mümkün olmadığını açıkça görüyoruz. Çağı geçmiş gerikalmışlığı ortadan kaldırmak, başlıca sosyo-ekonomik ilerlemeyi gerçekleştirmek sosyalist yenilenme yoluna girmeksizin mümkün değildir. Bu gerçek, geri kalmış Afrika ülkelerinin ekonomilerinin gelişimi için sosyalizmden daha etkili bir yol olmadığını gören ulusal liderler tarafından kavranmıştır. Devrimci demokratlarla birlikte komünistler, Afrika ülkelerinin sosyalizme yönelik sosyalist kalkınma yolunu izlemelerinin hem gerekli ve hem mümkün olduğunu ve bu sürecin itici güçlerini ortaya koymuşlardır.

Komünistler, devrimci demokratlarla, ilerici reformların uygulanması, ulusal ekonominin kalkındırılması, devrimci demokratik devlet ve organlarının (Silahlı kuvvetler, hükümet güçleri vb.) geliştirilmesi, halkın yaşam standartlarının yükseltilmesi ve

sosyalist topluluk ülkeleri ile birlik politikasının izlenmesi mücadelesinde birleşmektedir.

Dahası, son birkaç yıl boyunca artan sayıda devrimci demokrat Marksizm-Leninizme karşı olumlu bir tavır içinde bulundu. Tüm ülkeler için ortak olan bilimsel sosyalizm ilkelerini savunurken komünistler, bu ilkelerin pratikte uygulanabilmelerinin ana koşulunun, her ülkenin yerel ulusal özelliklerinin gözönüne alınması olduğunu da bilmektedirler.

Komünistler, devrimci demokratlar ve tüm ilerici güçler birlikte enternasyonalist bir anlayışla çalışarak önemli etnik ve ulusal problemlerinin çözümlenmesini sağlayabilirler. Emperyalizm ve yerli gericilik ,bir çok Afrika ülkesini özellikle ilerici olanlarını bölmek, dengesiz bir duruma getirmek için etnik farklılıkları kullanmaktalar. Afrika'lı komünistler, bölgesel bütünlük ve sınır dokunulmazlığını, anlaşmazlıkların savaşla değil karşılıklı görüşmelerle çözümlenmesi ilkelerini içeren ABÖ (Afrika Birliği Örgütü) konumunu tamamen desteklemektedirler.

Yerli ve uluslararası gerici güçler, anti-komünizmi, şövenizmi, kabileciliği ve dinsel fanatizmleri, geniş kitleleri şaşırtmak ve sosyalist yönelim sürecini saptırmak için kullanmaktalar: Bundan dolayı, anti-komünizmin ve anti-Sovyetizmin her çeşidine karşı tutarlı ve ilkeli, enternasyonalist içerikli bir mücadele yürütmek gereklidir.

Devrimci demokratların dini ve felsefi inançları, komünistlerle işbirliği içinde birlikte emperyalistlere, ve ırkçı unsurlara karşı mücadele vermelerine engel değildir, olamaz. Komünistler, hangi dini inancı benimserse benimsesin tüm demokratik güçler arasında en yakın birliğin kurulmasına çalışır ve dini müsamahasızlıkları, fanatizmleri mahkum eder. Dahası, komünistler Afrika ülkelerinin düşük gelişme düzeyini, bir çoğundaki zayıf sınıfsal farklılaşmayı, farklı Afrika halklarının psikolojilerini, dine yakınlıklarını ve benzeri tüm etmenleri gözönüne alıyorlar. Ancak bu demek değildir ki, her ülkenin veya hatta her kıtanın bilimsel sosyalizmden farklı «kendi» sosyalizmi olacaktır. «Ulusal Sosyalizme» karşı bilimsel sosyalizmi benimseyen devrimci demokrat kitlelerin de görüşü bu şekilde değildir.

Emperyalist çevreler tarafından desteklenen bazı gerici Afrika'lı ideologlar, sosyalizme açılan yegane yol olan devrimci yoldan, Afrika halkını, saptırmak, «Ulusal tarafsızlık» kisvesi altında onları, dünya devrimci güçlerinden özellikle uluslararası komünist hareketten soyutlamak için «Afrika Sosyalizmi» doktrinini

öne sürmekteler. «Afrika Sosyalizmi» teorisi, anti-emperyalist ulusçuluk temelinde, devrimci demokrasinin bağımsız politik bir güç olarak henüz şekillenmediği, Afrika'nın henüz bilimsel sosyalizmle karşılaşmadığı bir dönemde ortaya çıktı. O dönemde geniş kitleler için «Afrika Sosyalizmi» kapitalizme karşı duydukları tepkiyi dile getiriyordu.

Daha sonra, «Afrika Sosyalizmi» teorisini benimseyen bazı Afrika'lı yurtseverler, bu teorinin yeni sömürgeciler tarafından kullanıldığını gördükten sonra bu teoriyi reddettiler. «Afrika Sosyalizmi» sosyal demokrasi tarafından Afrika'daki etkisini arttırmak için kullanılmaktadır. Batı Avrupa tekelci sermayesinin savunucusu olan sosyal demokrasi, kıtanın emperyalist ve yeni sömürgeci sömürü sistemi içinde kalması için çalışıyor, kapitalist gelişme yolunu izleyen ülkelerde, emperyalizm ile ittifak içinde olan parti ve örgütlerle işbirliğini genişletiyor. Afrika devletlerini sosyalist topluluktan, uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareketinden soyutlamak sosyal demokrasinin kıtadaki en temel amacı. Bu durum Afrika halklarının politik bağımsızlığı ekonomik ve ilerici gelişimi için büyük bir tehlike teşkil ediyor. Afrikalı komünistler, sosyal demokrasinin reformist doktrinlerinin Afrika'ya getirilmesi çabalarına karşı çıkıyor.

Komünistler, sosyalist topluma giden yolun, emperyalist egemenliğin ve gerici etkisinin yok edilmesinden, sınıf mücadelesinden ve işçilerin, köylülerin, orta tabakaların yer aldığı ulusal demokratik devletin yaratılmasından, bu devletin işçi sınıfının öncü güç olduğu sosyalist devlete dönüştürülmesi imkanının açılmasından geçtiğine inanmaktadırlar. Tarihsel perspektif böyledir. Bu gün bir çok Afrika ülkesinde gündemde olan ulusal demokratik devrimdir, sosyalist devrim değil. Bütün ilerici güçler bu devrimi emperyalizme ve gericiliğe karşı savunmalıdırlar. Aynı zamanda gelişmelerin önüne çıkan aşırı solcu eğilimlere, tarihsel olarak zorunlu aşamaları atlayan «çocukluk hastalığı»na, bu günkü Afrika devrimi için yerine getirilmesi büyük önem taşıyan ve sosyalist devrime giden yoldan doğal geçiş aşaması olan genel demokratik görevlerin küçümsenmesine karşı kararlı bir şekilde mücadele edilmesi gereği vardır.

Komünistlerin hedefi ile devrimci demokratlarınki geniş sorunlar etrafında çakışmaktadır. Bu, üzerinde anlaşılan sorunlar, politik bağımsızlığın pekiştirilmesi, emperyalist sömürüye karşı uzlaşmaz savaşını, halkın devlet gücünün kurulması, ekonominin ilerletilmesi, halkın yaşam standartının ve kültürel düzeyinin

yükseltilmesi feodal sömürünün ortadan kaldırılmasını, yerli kapitalistlerin yağmacı eğilimlerinin sınırlandırılması, halk tarafından benimsenen demokratik devlet mekanizmasının oluşturulması, nüfusa iş imkânlarının yaratılması, sanayide kamu sektörünün ve tarımda kooperatif hareketinin kurulması, ekonomik planlamanın bilimsel ilkelerinin uygulanmasıdır. Sadece sosyalizme yöneliş, bütün demokratik ve ilerici güçlerin daha yakın birliği ile yukarıda sözü edilen sorunları başarı ile sonuçlandırabilir.

Komünistler sosyalizmi, komünizme gidici tarihsel zorunlu aşama olarak görmektedirler. Komünistler her zaman işçi sınıfının, kitlesel örgütünün ve bağımsız partisinin, toplumu sosyalizme dönüştürme mücadelesinde oynadığı önemli ve hayati rolün üzerinde durmakta, bunu gayretle benimsetmeye çalışmaktadırlar. Sosyalizmin kuruluşuna yönelmiş tüm ülkelerde, bu sürecin başarı ile tamamlanmasını diğer etkenler yanında, örgütlenmiş güç olarak işçi sınıfının toplumun her alanında öncü sınıf olarak rolünün artması belirleyecektir.

Komünistlerle devrimci demokratların ortak bir platformda birleştikleri gerçeği Afrika ülkelerinde geniş ulusal demokratik ve anti-emperyalist cephede tüm demokratik güçlerin birleşmesi imkanını doğurmaktadır. Ulusun ortak istemlerinin küçümsenmesi, ideolojik sorunlardaki farklı görüşlerin vurgulanması veya geleceğe ilişkin problemler üzerinde anlaşmazlığın sürdürülmesi ilerici güçlerin birliğine zarar verir.

Ulusal demokratik ittifak içinde yeralan tüm ilerici güçler ve en önde komünistler ve devrimci demokratlar, emperyalizme, yeni sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadelede, bağımsızlığın pekiştirilmesi, ulusların barışı ve güvenliği toplumsal ilerleme için verilen ortak mücadelede dayanılabilir, güvenilebilir müttefikler olmalıdırlar. Ezilen ulusların ulusçuluğundaki demokratik anti-emperyalist eğilimleri komünistler desteklemekteler. Anti-emperyalist demokratik ve ilerici güçlerin ulusal veya kabile, aşiret sınırları ile bölünmesine, bilimsel sosyalizm yerine gerici burjuva milliyetçiliğinin veya sosyal demokrat reformizmin geçirilmesine karşı şiddetle karşı çıkarlar.

Ne devrimci demokratların ne de komünistlerin devrimcilik, demokrasi ve sosyalizm üzerinde tekel kurmadıkları inancıyla, komünistler ve devrimci demokratlar ilerici eylemlerinde karşılıklı yardımlaşmalarını, dayanışmalarını arttırıyorlar. Her ikisi de birlikte ve dürüstlükle, halklarına hizmet etme, uluslarının çıkarlarını savunma işçilerin köylülerin, tüm çalışanların çıkarlarını

talep etme sorumluluğu ve yükümlülüğü altındalar. Tarih göstermektedir ki, devrimci hareket kitlelerin desteğini alan, onların acil çıkarlarını savunan, emperyalizme, ırkçılığa, feodalizme, yeni sömürgeciliğe, insanın insan tarafından sömürülmesine karşı mücadele edenler tarafından yönlendirilmektedir.

Komünistler, devrimci demokratlar ve ulusal demokratik cephenin tüm diğer güçleri, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde, halkın örgütleri gücünü oluşturuyorlar.

4) AFRİKALI KOMÜNİSTLER VE ULUSLARARASI DURUM :

Kolonyalizmin kökünden silinmesiyle birlikte Afrika halkı uluslararası politikada önemli bir faktör ve aktif bir güç haline geldi. Birçok Afrika ülkesi anti-emperyalist bir politika olan ve kurtuluş hareketlerinin desteklenmesi aracı olan bağlantısızlık politikasını üstleniyor.

Sosyalist ülkelerin, Afrika halklarının özgürlük. ulusal bağımsızlık için verdikleri mücadeleyi kararlı ve ilkeli bir şekilde desteklemeleri, sosyalist ülkelerin Afrika'nın güvenilir dostları olduğunu kanıtlamaktadır. Dahası, ilerici Afrika devletleri sosyalist ülkeleri doğal müttefikleri olarak kabul etmektedir.

Eylemleri tarihsel durumla uyumsuzluk içinde olduğu zaman veya eksik olduğu zaman yapıcı eleştiri hakkını tanıyan, ABÖ'nü tüm ilerici güçler, Marksist-Leninistler desteklemekte, bu örgütü küçük düşürmek isteyen her kim olursa, hangi kılıfa bürünürse bürünsün, mahkum etmektedir.

Angola'da MPLA'nın kahramanca zaferinden sonra, dünya emperyalizmi histerik bir anti-komünist, anti-sovyetik kampanyayı başlattı. Emperyalistler, Namibia ve Rodezya'nın, «Sovyetler-Küba işgali» tehlikesine maruz olduğu yalanını ve «Sovyet emperyalizmi tehdidi»ni öne sürerek Güney Afrika'daki kurtuluş mücadelelerini en doğal ve en güvenilir müttefiklerinden, anti-emperyalist Afrika ülkelerinden ve aynı zamanda Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerden soyutlamak istemektedirler. Ancak bu çabalar olumlu sonuçlanmamıştır. Afrika halkları sosyalist ülkelerin kendi çıkarlarını gözetmediklerini ve eylemlerinin Afrika halklarının kurtuluş mücadelelerini ilerletmeye yönelik olduğunu görüyor.

Afrika'lı komünistler, Güney Afrika ve Rodezya'daki insanlık dışı rejimlere destek gösteren emperyalist politikacıları, ABD, İngiltere, Fransa, Japonya, İtalya ve Siyonist İsrail tekellerini protesto eden dünya demokratik kamuoyuna katılıyorlar. Irkçı sömürgeci bu rejimlerle detant ve birarada yaşama mümkün ola-

maz. Bunlara karşı her biçimde kitlesel, affetmeyen bir mücadele Güney Afrika halkları, bütün Afrikalılar ve Uluslararası dayanışma ile birlikte tam zaferi kazanana dek sürecektir, bu amaç tüm Afrika'lı demokratların ve anti-emperyalistlerin hedefi ve mücadele yolu olmaktadır. Güney Afrika Naimibia, Zimbabve'nin özgürlük savaşçılarının başlattıkları taarruz ırkçı-faşist rejimlerin yıkılmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Bugün, ırkçılığın temelleri sarsılırken, yıkılmaya mahkum rejimler kurtuluş yolunu ararken, halkların özgürlüğü mücadelesinin her zaman önünde yer alan Afrika'lı komünistler, tüm anti-emperyalist, anti-faşist (ırkçılığa karşı), gerçek demokratlar ve Afrika'nın tüm yurtseverleri, yorucu ve uzun mücadelemizdeki tüm dürüst insanların, Güney Afrika'daki ırkçı ve emperyalist rejime bir defada son verilmesi, Afrika ulusal kongresi ve Güney Afrika Komünist Partisi, SWAPO (Naımıbia) ve Yurtsever Cephe (Zimbabwe) tarafından öncülük edilen devrimci güçlere maddi ve moral yardımın gösterilmesi için birleşmeleri gerektiğine inanmaktadırlar.

Tüm ilerici güçlere, cephe hattı ülkelerinin ırkçılığa, faşizme ve emperyalist sömürüye karşı verdikleri mücadeleyi militanca desteklemeleri için sesleniyoruz.

Afrika'da güçler ilişkisi iki ana eğilimle karakterize edilebilir. Bir yanda devrimci bir hareket diğer yanda ise emperyalizm, her yolu kullanarak kıtamızda meydana gelen devrimci gelişimleri durdurmaya çabalamakta.

Son dönemde, Afrika halkları ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinde önemli başarılar kaydettiler. Portekiz sömürgeciliğinin ve faşizmin devrimci altedilişi, ırkçı ve sömürgeci Güney Afrika'da yükselen mücadele, Etyopya'da sürmekte olan derin devrimci süreç, Batı Sahra'da kendi kaderini tayin hakkı için mücadele, Çad'da Fransız emperyalistlerine karşı yürütülen silahlı direniş ve kapitalist yönelimli ülkelerdeki ilerici güçlerin zaferi. Afrika'daki güçler dengesini devrimci hareket ve süreç lehine değiştirdi.

Dünya çapındaki anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadele için büyük önem taşıyan olgular, ilerici devletlerin sayısının, olgunluklarının artması, sosyalist toplulukla bağlarının güçlenmesi, ve giderek daha fazla sayıda parti ve örgütün Marksizm-Leninizm ideolojisini benimsemeleridir.

Afrika'nın dünya kapitalist sistemi içindeki önemli yeri düşünülürse bu başarılar, emperyalist ülkelerin sosyo-ekonomik krizleri üzerinde güçlü bir etki bırakmış olmalıdır.

Bu süreci çarpıtmak ve güçler dengesini kendi lehlerine, emperyalizmin Afrika'lı müttefik sınıfları lehine çevirmek için, yeni sömürgecilik sistemini dengeye kavuşturmak için, elbirliği ile hareket eden NATO kuvvetleri, Afrika'da açık askeri müdahale ve istilayı gerçekleştirmek amacıyla hareket ediyorlar. Bu durum Zaire, Çad ve Batı Sahra'da açıkça ortaya çıkmıştır. Afrika'daki ve Hint Okyanusundaki askeri üslerinden yararlanan ve hareket eden gerici Fransız hükümeti, emperyalizmin jandarmalığını yaparak, küstahca Afrika devletlerinin iç işlerine müdahale ediyor. Askeri birlikleri yüzlerce Afrika'lıyı öldürüyor ve yaralıyor.

ABD emperyalizminin vesayeti altında ve en gerici Afrika devletlerinin desteğini alan NATO'nun politik, askeri üsler oluşturma gayretleri, kıtamızdaki barış ve ilerleme mücadelesi için büyük tehlikedir. Eğer bu üsler kurulursa, Gircard d'Estaing'in Paris'te yapılan son konferansta, himayesi altında toplanan Afrika ülkelerine verdiği akıl, bu bakımdan Afrika halkları ve dünya barışı için büyük tehlike taşımaktadır. Bunlar emperyalizmin dünya çapındaki askeri stratejisine tamamen tabii olarak ve ABD anlaşması hükümlerinin karşısında yer alacaktır. Kuşkusuz bu gerici, tecavüzkar politik ve askeri üslerin en temel amacı, emperyalist sömürüyü haklı çıkarmak, devletler arası çelişkileri körükleyecek ve provoke ederek Afrika birliğini bozmak, kıtamızdaki ilerici ve devrimci eğilimleri, gelişimleri saptırmak olacaktır.

Afrika'lı komünistler mümkün olan ve güçlü bir şekilde, NATO'nun savaş kışkırtıcısı çabalarına, Afrika'lı müttefiklerine ve özellikle Fransız hükümetinin tecavüzkar ve ırkçı müdahale politikasına karşı çıkıyor, bunları mahkum ediyor.

Emperyalist baskının ve manevraların durdurulması ve yenilgiye uğratılması, halk kitlelerinin geniş hareketliliğini, ilerici ve demokratik güçlerin birliğinin güçlenmesini, öncelikle sömürgeci metropoller, ülke ve kıta düzeyinde birlikte eylemin koordine edilmesini, özellikle Sovyetler Birliği olmak üzere tüm sosyalist ülkelere ittifakların derinleştirilmesini, işçi sınıfı, demokratik ve barışsever tüm güçlerin dünya çapında uluslararası dayanışmasını gerektirir.

Etyopya'daki devrimi takiben uluslararası emperyalizm, Arap gericiliği ile birlikte, Kızıl Denizi kontrol etmek, tecavüzkar askeri stratejisinin hizmetine sokmak ve burayı uluslararası boyutlarda sıcak savaş yatağı haline getirmek için çabalarını yoğunlaştırdı. Dahası, «Kızıl Denizin emniyeti» planı altında, uluslararası emperyalizm Suudi Arabistan, Mısır ve Sudan'ın gerici hükümetleri-

nin de desteğini alarak bu bölgedeki devrimci süreci çarpıtmak veya mümkünse ilerici hükümetleri devirmek yollarını arıyor. Kızıl Deniz tüm ülkelerin gemileri için elverişli olan uluslararası bir geçit ve bu geçitte barışçıl bir durumun muhafaza edilmesi o bölge halklarının, Afrika ve tüm dünya halklarının hayati çıkarı.

Komünistler, Arap halklarının ve Filistin halkının doğru mücadelelerini destekliyor. İsrail birliklerinin işgal altındaki Arap bölgelerinden tamamen çekilmesini ve Filistin halkının meşru devlet kurma hakkının gerçekleşmesini savunuyorlar. Güney Kore'de bulunan ABD birliklerinin varlığını mahkum ediyor ve ülkenin barışçıl birliğini destekliyor. Afrika'lı komünistler, Şili'de, Uruguay'da, Brezilya ve diğer ülkelerde diktatörlük altında sabırlı mücadele yürüten halkları destekliyor. Diktatörlük rejimlerinin sona erdirilmesi ve insan halklarına, demokratik özgürlüklere saygı duyulmasını istiyorlar.

Proleterya enternasyonalizmini benimseyen Afrika'lı komünistler, Asya'da, Latin Amerika ve Avrupa'da, ulusal bağımsızlık için tekelci sermayeye karşı, demokrasi, barış ve sosyalizm için savaşan komünist partilerine ve bütün anti-emperyalist güçlere militan, kardeşçe dayanışma arzularını belirtiyor.

Bütün ilerici ve demokratik güçlerle birlikte, Afrika'lı komünistler farklı sosyal sisteme sahip ülkeler arasında barış içinde bir arada yaşama ve detant politikasını aktif olarak destekliyor, nükleer silahlanmanın durdurulması ve silahsızlanmanın sağlanması için mücadele veren halkları destekliyor, Afrika'nın nükleer silahlanmadan arınmış bir bölge haline gelmesi ve Kızıl Deniz'in de barış bölgesi haline getirilmesi, kıtada ve adalarındaki askeri üslerin kaldırılmasını savunuyor. Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği konferansının son metnini aktif olarak destekliyor ve ilkelerinin en geniş bir şekilde uygulanması için çağrı çıkarıyor.

Nükleer silah stoklarında genel bir azaltmaya gidilmesi ve detantın prensiplerinin uygulanması yolunda Sovyetler Birliği'nin gösterdiği bütün çabalara rağmen, NATO ülkeleri «Sovyet tehdidi» yalanı altında silahlanma yarışını görülmemiş boyutlara ulaştırıyorlar. Nükleer misilleme silahları dünyadaki her ülke ve halkları için büyük bir tehlike kaynağı. Uluslararası güvenlik atmosferi içinde gelişen ülkelerin ekonomik gelişmelerinin ilerletilmesini ve çok daha fazla kaynak ayırmak mümkündür. Nitekim silahlanma yarışının sona erdirilmesi, Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerindeki yoksulluğun ekonomik geri kalmışlığın, cahil-

liğin ve perişanlığın üstesinden gelinmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Emperyalist ülkelerin askeri endüstrileri korkunç bir silahı, nötron bombasını üretmeye çalışıyorlar. Dünyanın her köşesinde nötron bombasının üretilmesine karşı büyük kampanyalar düzenleniyor. Dünyadaki ve Afrika'daki tüm barış severleri, emperyalist bir plan olan nötron bombasının üretiminin durdurulması ve askeri stokların azaltılması için mücadeleye çağırıyoruz.

Bütün demokratik güçlerle birlikte komünistler uluslar arası ilişkiler sisteminin yeniden doğru ve eşit bir temel üzerinde düzenlenmesi, ve halkların çıkarına işleyecek olan yeni uluslararası ekonomik düzenin kurulması talebini ortaya atıyor ve savunuyorlar.

Afrika ülkelerinin komünistleri, halklarının ayrılmaz parçası. Afrika işçi sınıfının tüm çalışan halkın öncüsüdür. Afrika'nın özgürlüğü, bağımsızlığı ve itibarı için yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesi saflarındaki kararlı mücadeleleri ile, Afrika halklarının çıkarları için dürüst ve özverili yaklaştıklarını, devrimci kararlılıklarını ve tutarlılıklarını, proletarya Enternasyonalizmine bağlılıklarını ispat ettiler. Yüzyıllardan beri komünistler Afrika halklarının mutluluğu için hayatlarını feda ediyorlar. Binlercesi sürüldü, hapishanelere ve toplama kamplarına atıldı ve ırkçı sömürgeci ve gericiler tarafından işkencelerden geçirildi. Bazı Afrika ülkelerinde komünistler ve demokratlar, sadece çalışan halkın çıkarları için mücadeleyi herşeyin üstünde tuttukları için, uluslararası emperyalizmin desteği ile birlikte gericiler tarafından bu güne dek zülme uğratıldılar.

Uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketi en önemli devrimci değişimlerin ekseni ve tüm hakların özgürlük ve güvenlik mücadelesinin yönlendiricisidir. Dünya Komünist hareketinin en önemli kazanımı olan dünya sosyalist sistemi, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi güçlerinin en temel destek kaynağıdır.

Günümüzde böyle bir durumun hakim olmasıyladır ki uluslararası gericilik birlik içindeki hareketimize karşı tüm güçlerini seferber ediyor. Uluslararası gericilik ile ittifak içinde olan maoizm komünist hareketin birliğini bozmaya çalışıyor. Maoist ideolojinin içeriği Marksizm-Leninzme yabancıdır.

Halkların en temel çıkarlarına ters olan Maocuların bölücü politikası en iyi ifadesini, ulusal kurtuluş hareketlerini bölmek, dağıtmak çabalarında, Angola, Batı Sahra, Zaire ve Şili'de gerici güçlerin desteklenmesinde Sosyalist Birleşik Vietnam'a karşı Kamboçya liderlerinin sürdürdüğü askeri çatışma politikalarının des-

teklenmesinde, silahsızlanmayı talep eden dünyanın ilerici ve barışsever güçlerinin çabalarını küçük düşürme girişimlerinde bulmaktadır. Afrika'daki en tutarlı devrimci güçleri cezbetmeyi başaramadıktan sonra Maocular kıtadaki en gerici rejimlerle ve karşı devrimci güçlerle bağlarını sıklaştırıyorlar.

Ulusal Demokratik devrimin görevlerini yerine getiremiyen ve daha önceki konumlarından geri dönen bazı egemen çevreler ve toplumsal tabakalar anti-emperyalist cepheden kopuşlarını haklı çıkarmak ve sosyalist topluluk üyesi ülkelerle, Sovyetler Birliği ile ittifaktan kendilerini ayırmak için Maocu teorik argümanları ve demagojileri kullanıyorlar.

Maoizm Afrika'da ciddi bir sarsıntı geçiriyorsa da önemli politik ve ideolojik tehlike potansiyelini koruyor. Bundan dolayı, kıtamızdaki tüm devrimci ve demokratik güçlerin yurtseverlik görevi, ulusal bağımsızlık, barış, demokrasi, sosyalizm savaşını küçük düşüren Maoist politikaya karşı sıkı bir mücadele verilmesidir.

Son zamanlarda Doğu Arap, Latin Amerika ve Avrupa ülkelerinin komünist partileriyle, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve dünya komünist hareketinin birliğini güçlendiren bölgesel konferanslar düzenlendi.

Tropikal ve Güney Afrika komünist partilerinin bu ilk toplantısı hem dünya komünist hareketi hem de kıtamızda sürdürülmekte olan ulusal toplumsal kurtuluş mücadeleleri açısından büyük bir tarihsel önem taşımaktadır. Komünistler ve devrimci demokratlar anti-emperyalist cephenin ve ilerici örgütlerin birliğinin pekişmesini sağlayacak olan, tüm sosyalist, devrimci demokratik güclerin öncüsü olan komünistlerin ve devrimci demokratların birliğini ilerletecek olan ikili ve çok taraflı ortak forumlar düzenlemelidirler.

Afrikalı komünistler övünçle, uluslararası işçi sınıfı, komünist ve ulusal kurtuluş hareketlerinin tamamlayıcı parçasını oluşturduklarını, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ve sosyalist yenelimli ülkelerin dostu olduklarını, Afrika'nın kurtuluş mücadelesinin sosyalist dünya, uluslararası işçi sınıfı, tüm kıtalardaki komünist ve ulusal kurtuluş hareketleri ile kopmaz ve sonsuz birliğinin sağlanmasının aktif savaşçıları oldukları ve olacaklarını, tutarlı Enternasyonalistler ve halklarının, ülkelerinin kararlı yurtseverleri olduklarını ve olacaklarını ilan eder.

Information Bulletin,
16-17/1978 Sayfa 14-36

Uluslararası Ticarette Yeni Eğilimler ve OPEC Ülkeleri

İleri kapitalist ülke ekonomileri, ihtiyaçları olan hammaddeler ve yarı mamuller açısından son yıllarda önemli sıkıntılar çekiyor. Onların bu sıkıntılarının başlıca sebebini hammadde fiyatlarındaki artışlarda aramak gerekir. Gerçekten de emperyalistler, artık 15-20 yıl öncesine göre çok daha az hammadde kaynaklarına sahipler ve dünyamızda denetimlerinde tuttukları hammadde alanları her geçen gün daralıyor. Emperyalist kampta her zaman, ülkeler arasındaki ekonomik ilişkileri karakterize eden en belirgin özellik, karşılıklı işbirliği ve yardımlaşma yerine, emperyalist ülke ekonomilerini gözeten çıkarların tek yanlı korunması olmuştur. Sömürge, yeni sömürge ve bağımlı ülkeler ekonomileri aleyhine sürekli olarak derinleşen bu sömürü ilişkisi, hem geri ülkeler ekonomilerinde sık sık rastlanan yapısal krizlere yol açmıştır, hem de aynı zamanda bu ülkelerin ekonomilerinin, emperyalizmin ekonomik krizlerini her an devralacak biçimde şekillenmelerinde rol oynamıştır.

Ancak, emperyalist ekonominin aort damarı olan bu ilişkilerde, son yıllarda önemli tıkanıklıklar gözleniyor. Çünkü, emperyalist ekonomilerin yoğun sömürüsü altındaki bağımlı ve geri ülkelerde, hayat şartlarındaki hissedilir gerileme, bu ülkelerin politik tutumlarına yansımakta gecikmiyor. Hiç değilse mevcut siyasal statükonun korunabilmesi açısından bağımlı ülkeler hükümetleri, daha adil ekonomik ilişkiler talep ediyorlar. Sanayi mamüllerini çoğunlukla emperyalist ülkelerden ithal eden bu ülkeler, ihraç ettikleri hammaddeler için daha yüksek fiyatlar uygulanmasını istiyorlar. Yükselen bağımsızlıkçı eğilimlerin de baskısıyla, ticari ilişkilerde ileri kapitalist ülkelere daha yüksek fiyatlar dayatmanın çeşitli yollarını deneyen hammadde üreten ülkeler, ayrıca son yıllarda bu doğrultuda kendi aralarında işbirliklerine de yöneli-

yorlar, Petrol Üreten Ülkeler Örgütü OPEC, Doğu Afrika Ortak Pazarı, Arap Ortak Pazarı ve Latin Amerika Serbest Ticaret Bölgesi, hammadde üreten ülkelerin son yıllarda kendi aralarında oluşturdukları birliklerin belli başlı örnekleri arasında sayılabilirler. Bu gibi birlikler, geri, hammadde üreticisi durumundaki ülkelerin, dünya ticaretinde yeni dengeler oluşturmasına yardımcı oluyorlar ve emperyalizme karşı ulusal ekonomilerin gelişme eğilimlerini öne çıkarıyorlar.

Emperyalistlerin asıl tahammül edemedikleri de bu işbirlikleri oluyor. Çünkü, emperyalizmin karşısına birlikte çıkıldığında, karşılıklı ticari ilişkilerde köklü değişiklikler yaratmanın mümkün olduğu bir çok kez görüldü. Bunun en ileri ve açık örneğini petrol üreten ülkelerin kendi aralarında oluşturdukları OPEC örgütü veriyor.

OPEC özellikle petrol üreticisi durumundaki ülkeler tarafından oluşturulmuş bir örgüt olarak 1973 Arap - İsrail savaşından sonra dünya petrol fiyatlarının belirlenmesinde önemli rol oymıştır. Böylece petrol üreten ülkeler belli bir dayanışma içine girdiler ve emperyalizmin ekonomik ambargo tehditlerinin karşısına «petrol ambargosu»nu çıkarmak için elverişli olanaklar elde ettiler. 1973 İsrail-Arap savaşında İsrail'den yana açık tavır alan kapitalist ülkelere uygulanan petrol ambargosu, dayatılan yeni ve yüksek petrol fiyatları bu ülkelerde ekonomik hayatı felce uğrattı. Emperyalistler OPEC ülkelerinin bu dayanışmasını içerden sabote etmek için bir çok kez girişimlerde bulundular ve kısmi başarılar elde ettiler. Örneğin: OPEC üyesi ülkelerden İran ve Suudi Arabistan gibi gerici yönetimleri, petrol fiyatlarındaki artışları denetim altında tutmak için OPEC içinde birer «Truva Atı» olarak kullanmayı denediler. Bütün bunlara rağmen bu dayanışma örneği, elde ettiği başarılar sınırlı bile olsa emperyalist ülkelerin ekonomileri üzerinde derin etkiler yarattı. Bu etkilerin başında, emperyalist ülkelerde dış ticaret dengelerinin bozulması ve sürekli büyüyen açıklar; üretim hacminde azalmalar ve artan işsizlik; sürekli enflasyon, mevzi krizlerin daralan periyodlarla ortaya çıkmaları ve genel krizle içiçe geçmeleri geliyor. Silah harcamaları ve muhtelif korunma rezervlerindeki azalmalar yanında bu yeni külfet, emperyalist ekonomik krizleri daha da derinleştirdi. Belli bir dönem içinde (1973 yılında) stoklarla ekonomik istikrarı korumayı deneyen emperyalistler, ardından (1974 ve sonrası) derin bir krize yuvarlandılar. Bu kriz, 1929/32 genel krizinden bu yana, kapitalist kampı temellerinden sarsan

en önemli krizlerden biri oldu. Bu krizi, emperyalist ülke ekonomileri üzerindeki değişik etkilerinden izlemek mümkündür:

Örneğin: 1970 sonrası dönemde, ileri kapitalist ülkelerin dış ticaret bilançolarındaki değişikliklerin toplu durumu şöyle:

1976 fiyatlarıyla dış ticaret tutarı:	1970	1971	1972	1973	1974	1975	(1970:100)
İhracaat:	100	112	132	181	242	261	(+ % 161)
İthalat :	100	111	132	182	258	263	(+ % 163)
Dış ticaret hacmi:							
İhracaat	100	107	116	132	140	133	(+ % 33)
İthalat	100	106	116	131	130	117	(+ % 17)

(Kaynak: IPW Forschungs hefte 2/76 S. 78)

İleri kapitalist ülkelerin 1970-1975 döneminde, dış ticaret bilançolarındaki aleyhte gelişme yukarıdaki tablodan açıkça izlenebilmektedir. 1971 yılında, kapitalist metropol ülkeler lehine olan dış ticaret dengesi 1973 yılında bu ülkelerin aleyhine dönmekte ve bu durum devam etmektedir.

Bunun yanında, fiyat düzeylerinin ileri kapitalist ülkeler aleyhine bozulmuş olduğu, tablonun ikinci kısmındaki rakamlarla, ilk kısımdaki rakamların karşılaştırılmasından anlaşılabilir. Bu ülkelerin ihracat hacimlerindeki % 33 lük artışa karşılık elde ettikleri gelir % 161 artmış bulunuyor. Halbuki aynı ülkelerin ithal ettikleri ürünlerin hacmi aynı dönemde % 17 lik bir artış göstermesine karşılık, bu ürünler için ödedikleri miktar ve % 163 artmış bulunuyor. Bu, dünya fiyatlarını metropol kapitalist ülkeler aleyhine değiştirmenin mümkün olabileceğini gösterir.

Hammadde fiyatlarındaki artışlar emperyalist ülkelerin toplam dünya ticareti içindeki paylarının sürekli daralmasına yolaçan sonuçlar doğuruyor. Bunu olanaklı kılan en önemli faktörlerin başında ise, emperyalist metropollerdeki kapitalizmin kendi eğilimleri geliyor. Bu ülkelerde, toplam ithalat içindeki hammadde, petrol ve yakıt payları sürekli olarak büyüyor ve büyüyen ekonominin ihtiyaçları bunu zorluyor. Dünya ticaretinde hammadde fiyatlarının yükselişine yol açan bu gelişmeleri, hammadde üreten ülkelerin tutumları tahrik ettikçe, aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi, dünya ticaretinde emperyalist metropol ülkelerin egemenliği aleyhine yeni gelişmeler ortaya çıkıyor:

Çeşitli ülke guruplarının kapitalist dünya ticaretindeki payları

	1970	1972	1973	1974
Metropol ülkeler :	80.2	79.8	78.9	70.2
Gelişen ülkeler :	19.8	20.2	21.1	29.8
OPEC ülkeleri :	6.3	7.8	8.6	17.3
Diğer ülkeler :	13.5	12.4	12.5	12.5

Kaynak: Aynı yer S. 79

Tablonun gösterdiği en çarpıcı gerçek, 1973-1974 yıllarının karşılaştırmasından çıkıyor. Emperyalist metropollerin dünya ticaretindeki toplam payında görülen % 8.7 lik azalmaya karşılık aynı oranda yani, yine % 8.7 lik bir artış, OPEC ülkeleri lehine ortaya çıkıyor. Bu yıllarda, 1973 savaşında İsrail'den yana tavır almış ülkelere karşı petrol ambargosunun başlatılmış olduğu anımsanırsa, geri ülkelerin çeşitli direniş yollarından dünya ticaretini etkileyip kendi lehlerine bir kısım değişikliklere yol açmalarının mümkün olacağı anlaşılabilir. İleride değineceğimiz başka bazı faktörlerden ötürü, zaten dünyada güçler dengesi, hem ekonomik ve hemde politik alanlarda emperyalist ülkeler aleyhine değişiyor. Emperyalizmin tek yanlı tahakküm, talan ve sömürüsü karşısında ekonomik ilişkilerde daha adil düzenlemelerden yana olan ülkeler, kendi ulusal ekonomilerini gözetmeye başladıkça bundan emperyalistler zarar görüyor. Hammadde kaynaklarına sahibolan ülkelerin bu yöndeki eğilimleri, uluslararası birlikler olarak somutlandığında, emperyalizmin gerilemesi hız kazanıyor. 1973 ve sonrasındaki uluslararası ticaret istatistikleri, böyle olduğunu kanıtlamaya yetiyor:

Genel olarak ekonomisi hammadde ithaline muhtaç olan kapitalist ülkelerin ortaya çıkan yeni ticaret dengelerinden etkilenmelerinin yanında, değişik kapitalist ülkelerin bu gelişmelerden etkilenmesinin ölçüleri de farklı farklı oluyor. Örneğin: Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi, bazı metropol kapitalist ülkelerin dünya ticaretindeki payı gözle görülür biçimde azalırken bazıları nisbi olarak yerlerini korumayı başarıyorlar.

Metropol ülkelerin kapitalist ticaret içindeki payları: (Yüzde)

	1968	1970	1972	1973	1974
ABD	16.1	15.2	13.1	13.6	12.5
JAPONYA	6.1	6.9	7.6	7.2	7.2

F. ALMANYA	11.9	12.4	12.6	13.3	11.7
İNGİLTERE	7.2	6.9	6.5	5.9	5.0
FRANSA	6.0	6.3	6.9	6.9	5.9
İTALYA	4.8	4.7	5.0	4.3	3.9

Kaynak: IPW Forschungs hefte - 2/76 S. 80

Emperyalist metropoller, dünya ticaretindeki yerlerini korumak ve sarsılan konumlarını düzeltmek için ihraç ettikleri mamül mal fiyatlarında yüksek artırmalara yöneliyorlar ama onların önlemlerinin etkisini azaltan başka alternatiflerin varlığı ve sosyalist ülkeler topluluğunun dünya ticaretindeki rolü, yine de, hammadde fiyatları lehine olan gelişmeleri engelliyemiyor. Aşağıdaki tablodan bunu açıkça görme olanağımız var.

Dış Ticaret Fiyatları :

	Kapitalist ülkelerin mallarındaki fiyat artışları	Hammadde fiyatlarındaki yükselmeler	Mamül mal fiyatlarında yükselmeler
1971	105	110	105
1972	109.8	127	113
1973	118.0	182	133
1974	132.9	309	162
1975	147.1	302	182
1976	136.6	311	183
1977	147.4	344	197

Kaynak: Einheit Sayı: 4/78. Sayfa: 434

Görülüyor ki, 1973 ve 1974 yıllarını kapsayan «petrol ambargosu» ve sarsıcı sonuçları, dünya ticaretindeki fiyat dengelerini altüst etmeye yetmiş. Örneğin: Bir yıl öncesi, yani 1972 yılında kapitalist ülkeler ihraç mamülleri fiyatlarında % 4.8, hammadde fiyatlarında % 17 ve genel olarak mamül mal fiyatlarında % 8 lik artışlara karşılık, 1973 yılında aynı artışlar sırasıyla % 9.8, % 55 ve % 20 olarak tebaruz etmiş. Hammadde fiyatları lehine olan artışlar daha sonraki yıllarda da, çeşitli dalgalanmalarla kendini gösteriyor.

Bu fiyat sıçramalarından hemen bütün hammadde çeşitleri derece derece etkilendiler. Ancak, bu etkinin değişik hammadde fiyatları üzerindeki sonuçları farklı oldu. Örneğin: 1970/1974 yıl-

larında petrol fiyatlarında % 748, yergazı fiyatlarında % 675, kurşun ve pamuk fiyatlarında % 200, çinko fiyatlarında % 400 demir fiyatlarında % 239, aliminyum fiyatlarında % 79, kömür fiyatlarında % 300 gibi. (IPW Berichte 10/78 s: 14)

Bu fiyat sıçramaları kapitalist dünya pazarında yeni ve daha yüksek bir fiyat düzeyinin oluşmasına yolaçtı. 1974/1975 yıllarında bu düzeyler bir miktar düşmüş olmakla birlikte 1977'nin ilk iki ayında yeniden yükseldi ve eski düzeyin üstüne çıktı. Kahve fiyatlarındaki % 559.7 ve kakao fiyatlarındaki % 867.5 gibi yüksek düzeyde artışlar bu dönemde oldu.

Gelişmiş kapitalist ülkeler bu değişmeleri elbette ki sineye çekmediler ve çeşitli koruyucu önlemlerle buna karşılık vermeye çalıştılar. Bu önlemlerin başında, eski fiyat düzeylerinin geçerli olduğu dönemde ellerini dokundurmadıkları kendi kaynaklarını harekete geçirmeleri geliyor.

Bunun yanında ithalat kısıtlamaları, çeşitli yollardan enerji tasarrufu, ihracaatın zorlama yöntemlerle artırılması gibi yollar da denendi ama bunlar emperyalist ülkelerde bütçe açıklarının ortaya çıkmasını ve büyümesini engellemeye yetmedi.

Aşağıdaki tablo belli başlı kapitalist ülkelerde dış ticaret bilânçolarındaki gelişmeleri gösteriyor:

	ABD	JAPON	F. ALM.	İNG.	FRN.	İTAL.
1964	+ 5529	— 1264	+ 1602	— 3526	— 1076	1276
1966	+ 1746	+ 254	+ 2112	— 2553	— 953	539
1968	— 1256	— 16	+ 4693	— 4136	— 1254	69
1970	+ 230	+ 437	+ 4375	— 2416	— 1183	1729
1972	— 9643	+ 5120	+ 6445	— 3525	— 865	735
1973	— 2752	— 1357	+12971	— 8427	— 1384	5587
1974	—10089	— 7152	+20155	—15710	— 6827	10626

(Kaynak: IPW 2/76 S: 81)

Kendileri «gelişmekte olan kapitalist ülkeler» kategorisine dahil olmakla ve hammadde üreten ülkeler olma durumlarını muhafaza etmekle birlikte petrol ithâl etmek zorunda olan pek çok ülkede aynı olumsuz etkiler kendini gösterdi. Üstelik bu ülkelerin ekonomisi, hem artan hammadde fiyatlarından, hem de buna tepki olarak yükselen mamül mal fiyatlarından zarar gördü ve bunların ekonomisi, tabir caizse, büyük bir açmazın içine yuvarlandı.

OPEC dışındaki ülkelerde Bilanço: (Milyon Dolar)

	1972	1973	1974	1975
İSPANYA	— 2951	— 4374	— 8232	— 8580
PORTEKİZ	— 933	— 1211	— 2339	— 1896
TÜRKİYE	— 623	— 732	— 2196	— 3240

(Kaynak: IPW Berichte 10/76. S: 77)

Bütün bu gelişmelerin rakamsal ilişkilerin çok ötesinde ve anlamlı sonuçları da oldu. Kapitalist ülkelerde halkın yaşamında köklü ve geriye doğru değişmeler gözlenirken üretim kapasiteleri düşürüldü ve işsizlik yaygınlaştı. Aynı zamanda, ihracaat artırma yarışı kapitalist pazardaki rekabetin genel keskinliğini daha da artırdı ve pazardan pazara olan farklılıkları derinleştirdi.

Örneğin : kapitalist ülkelerde insanlar bugün eskisine oranla daha soğuk evlerde oturmak zorunda kalıyorlar. Fransız ve İtalyan hükümetleri bu konuda yasal kısıtlamalara başvurdular ve 20 dereceden fazla ısıtmayı yasakladılar. Hollanda hükümeti ise halka, giysilerini kalınlaştırma çağrısında bulundu. Otomobil endüstrisinde yatırımlar büyük ölçüde azaldı ve çeşitli ülkelerde kitle taşımacılığına yönelik çözümler arandı. Devlet subvansiyonlarının yüksek düzeyde devam etmesine rağmen ülke içindeki petrol satış fiyatlarına çok yüksek zamlar getiren kapitalist ülkeler, buna rağmen ekonomilerinde başgösteren arızaların üstesinden gelemediler. Para değerlerinde, dünya ticaretini yakından etkileyen dalgalanmalar bu dönemde oldu ve ileri sanayi ülkelerinin hükümet yetkilileri, dolar, sterlin vb. paraların değerlerini korumak için sık sık bir araya geldiler. Dünya bankasının kredileri bu dönemde ve artan yoğunlukta, bir kaç kapitlaist sanayi ülkesinin itibarını kurtarmaya yöneldi. Görülmemiş enflasyon hızlarıyla bu ülkelerin ekonomilerinde doğan sıkıntılar, emekçilerin üzerine yeni külfetler olarak bindirildi.

Aşağıdaki tabloda, altı ileri kapitalist ülkede işsizlerin sayısı ve bunların çalışan nüfus içindeki yüzdesi görülüyor:

	ABD		Japonya		F. Alm.		İngiltere		Fransa		İtalya	
	1000	%	1000	%	1000	%	1000	%	1000	%	1000	%
1970	4088	(4.9)	593	(1.1)	149	(2.1)	602	(2.6)	262	(1.3)	616	(3.2)
1971	4993	(5.9)	639	(1.2)	185	(0.7)	776	(3.3)	337	(1.7)	613	(3.2)

1972	4840	(5.6)	726	(1.4)	246	(0.9)	886	(3.9)	380	(1.9)	1048	(5.7)
1973	4304	(4.9)	664	(1.1)	274	(1.1)	630	(2.7)	394	(2.0)	1005	(5.5)
1974	5076	(5.6)	726	(1.4)	583	(1.4)	631	(2.7)	498	(2.7)	997	(5.5)
1975	8283	(9.1)	1063	(2.1)	1074	(2.1)	1014	(4.4)	763	(4.1)	1096	(5.8)

Kaynak : IPW Forshungs hefte 2/76 S. 111

İşsizlik oranındaki artışlar ve işsiz sayılarındaki yükselmeler kapitalist ekonomilerde krizlerin karakteristik göstergelerinden biridir. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi 1973 yılında başlayan ve kapitalist ekonomilerin yapısal krizlerini derinleştiren gelişmelerin ardından, çok yüksek işsizlik yüzdeleri ortaya çıkmış. OPEC ülkelerinin uyguladığı petrol ambargosu karşısında, harekete geçirebileceği kaynakları olan İngiltere'de bile işsizlerin sayısında % 100'e yakın bir artış görülebilmektedir.

Tablo'dan çıkan asıl önemli sonuç ise, krizlerin kapitalist ülkelerde yarattığı etkilerin farklı farklı düzeylerde olmasıdır. Bu durum, kapitalist ülkeler ve uluslararası tekeller arasındaki rekabeti daha da keskinleştiriyor ve kapitalizmin yıkıcı dinamiklerini harekete geçiriyor. Çeşitli tekel guruplarının arasındaki artan rekabet dünya politikasında da önemli sonuçlarıyla kendini gösteriyor.

Krizler ileri kapitalist ülkelerde sadece işsizlerin sayısını artırmakla kalmıyor, aynı zamanda çalışanların hayat düzeylerinde hızlı bir düşmeye, genel bir yoksullaşmaya yolaçıyor. Kısacası, krizlerin faturası her halükarda çalışanlara ödettiriliyor. Aşağıdaki tablodan bunu görmek mümkün:

1974 yılında nominal ve gerçek ücretlerin durumu :

	Nominal	Gerçek
ABD	+ 8.3	— 4.1
JAPONYA	+ 26.5	— 2.2
F. ALMANYA	+ 12.0	+ 2.8
FRANSA	+ 19.3	+ 1.0
İNGİLTERE	+ 17.2	— 2.1
İTALYA	+ 22.4	— 1.3

Kaynak: IPW Forschungs hefte 3/76 S: 123

Ücretlerdeki miktar yönünden artışlara rağmen gerçek ücretlerin azaldığını veya yüksek ücret artışlarının, emekçilerin yaşamına çok cüzi ölçülerde yansıdığını gösteren bu tablo, aynı za-

manda krizin farklı ülkelerdeki farklı sonuçlarıyla birlikte çok yüksek düzeylere varan enflasyon hızını gösteriyor. Örneğin: ABD' de ücret artışları % 8.3 e vardığı halde gerçek ücretlerde % 4.1 e varan düşme olabiliyor. Bunu 1970 sonrası dönemde ve kademeli olarak şişirilen emisyon hacimlerinden (iç para arzı) de görmek olanağı var .Bu dönemde ABD'de % 59, Japonya'da % 200.7, F. Almanya'da % 97.8, Fransa'da % 98.3 vb. iç para arzındaki artışlara rastlıyoruz (aynı eser S: 152.)

Bu artışlar üstelik üretim hacmindeki azalmalarla birlikte olduğundan enflasyonist gelişmeleri daha açık biçimde görmemize olanak veriyor. 1970 yılı 100 olarak kabul edildiğinde 1973/1975 döneminde üretimin gelişme temposu ABD'de 119.0 dan 103.4 e, Japonya'da 122.2 den 105.7 ye, F. Almanya'da 114.8 den 102.0 ye ve Fransa'da 122 den 110 a düşmüş bulunuyordu (IPW 2/76 S: 9 — 1973 yılının en yüksek düzeyi ile 1975 yılının en düşük düzeyi).

Bu enflasyonist gelişmelere, tüketim malları fiyatındaki yüksek düzeyde artışlar zorunlu olarak eşlik etti. Aşağıdaki tablodan bunu görmek mümkün:

Kapitalist ülkelerde fiyat artışları: (%)

	ABD	İngiltere	Fransa	F. Alm.	İtalya	Japonya
1972	3.3	7.1	6.2	5.5	5.7	4.5
1973	6.2	9.2	7.3	6.9	10.8	11.7
1974	11.0	16.0	13.7	7.0	19.4	23.2
1975	9.2	24.2	11.7	6.0	17.2	17.3
1976	6.2	15.4	9.5	5.0	16.9	8.8

(Kaynak: IPW Berichte 10/76 S: 29)

Bu gelişmeleri mevzi krizlere bağlamak ve geçici olaylar olarak görmek yanlıştır. Çünkü, bir yandan dünyadaki güçler dengesindeki değişmeler sosyalizmin artan ekonomik gücü ve bunun uluslararası ekonomik ilişkiler üzerindeki etkileri, emperyalizmin yapısal periyodik krizleri ve önlenemeyen sürekli kriz dönemi, öbür yandan dünya ticaretindeki köklü fiyat değişmeleri ve yeni gelişme eğilimleri, aşırı kaynak israfı ve her geçen gün artan silah harcamaları, ileri kapitalist ülkelerin ekonomilerini kemiriyor ve sürekli tahribatlara, kronik krizlere yolaçıyor. Bu nedenle, emperyalist ekonomik krizleri karakterize eden yukarıdaki rakamları ve diğer göstergeleri, tamamıyla 1973 yılında başlayan petrol ambargosuna ve OPEC ülkelerinin direncine bağlamak, so-

runu eksik ve bir yanıyla görmek demektir. Geri ülkelerin güçlenen eğilimleri emperyalizmi o derece sıkıştırmaktadır ki, en güçlü emperyalist ülkelerin, ekonomik bakımdan geri ülkelere karşı çıkardıkları en «güçlü» bloklar bile gelişmeyi emperyalistler lehine değiştirme umudu vermiyor.

Gerçekten de «ortak ölçüler» bulmak için emperyalist metropol ülkeler bir çok kez girişimde bulundular. Örneğin, ABD'nin çıkarlarının gözetilmesi, doların «itibarı»nın korunması için Japon ve Alman ekonomisinde yeni düzenlemelere sık sık başvuruldu. AET ülkeleri kendi aralarındaki çelişkileri «yumuşatmak» amacıyla sık sık bir araya geldiler. Çeşitli kurumlar aracılığıyla nisbi bir denge sağlamak amacıyla dünya bankası, IMF, Para Fonu, OECD forumları hep bu amaçla teşvik edildi, ancak olumlu sonuçlara varılamadı. Çünkü, yukarıda işaret edildiği gibi, emperyalizmin krizleri aynı zamanda tekelci güç yoğunlaşmalarını tahrik eden sonuçlara yolaçıyor ve bu da yeni birleşmeleri teşvik ederken tekeller arasındaki rekabetlerin daha da kızışmasını doğuruyor.

Krizlerin yolaçtığı önemli sonuçlardan biri de tekellerin artan güçleri karşısında çok sayıda tekel dışı işletmenin iflasa sürüklenmesidir. Bu, ekonomideki iç çatışmaları tahrik eder ama bunun yanında geçici rahatlamaların önkoşullarını da hazırlar. Aşağıdaki tabloda ileri kapitalist ülkelerdeki iflâs olayları görülüyor:

	ABD	Japonya	F. ALM.	FRANSA
1960	15 445	1 172	2 958	●
1965	13 514	6 141	3 157	●
1970	10 748	9 765	4 201	●
1971	10 326	9 206	4.437	●
1972	9 566	7 139	4 575	●
1973	9 345	8 202	5 515	9 441
1974	9 915	11 681	7 722	11 981
1975	11 432	12 606	9 195	14 875
1976	9 628	15 641	9 362	12 389
1977	7 919	18 471	9 562	12 395

(Kaynak: Horizont. 29/978)

Krizler, emperyalist metropollerin kendi aralarındaki çelişkileri de derinleştiriyor. Çünkü, her kapitalist ülke ekonomisi, kendi yapısal krizleri, genel krizin etkilerine karşı harekete geçirdiği

savunma araçları ve dış etkilere karşı sahip bulunduğu korunma rezervleri açısından farklılıklar gösteriyor. Buna, dış ticaret ilişkilerinde başvurulan şantajları ve himayeci eğilimleri de eklersek, kapitalist ülkelerde krizin değişik ölçüleriyle karşılaşırız. Ve buna hiç kuşku yok ki, kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası da etkide bulunur.

Aşağıda, *birlikte kalkınma* amacıyla kurulmuş ve içinde Türkiye'nin de bulunduğu OECD ülkelerinde, hiç de birlikte kalkınılmadığını gösteren rakamlar görülüyor.

Toplumsal üretimde verimlilik artışı

	1972	1973	1974
ABD	— 9.8	+ 0.5	— 1.3
Ortak Pazar	+ 5.8	+ 0.8	— 13.0
F. Almanya	+ 0.8	+ 4.4	+ 9.4
Hollanda	+ 1.1	+ 1.8	+ 1.3
Belçika	+ 1.4	+ 1.4	+ 0.5
Fransa	+ 0.3	— 0.7	— 6.0
İngiltere	+ 0.3	— 2.9	— 9.1
İtalya	+ 2.0	— 2.4	— 7.9
Danimarka	— 0.1	— 0.5	— 1.0
Japonya	+ 6.6	— 0.1	— 4.5
Diğerleri (Türkiye dahil)	+ 0.8	+ 1.3	— 14.8

(Kaynak: IPW - 1/76 S. 96)

Görüldüğü gibi, emperyalist ülke ekonomilerinde her gelişmeye önemli dalgalanmalar eşlik ediyor. Bunun yanında, eşitsiz gelişim yasası belirgin biçimde işliyor. Örneğin: 1973/74 karşılaştırmasını alırsak, önemli petrol stoklarına sahip bulunan ve dünyanın pek çok yerinde petrol kaynaklarını kontrolü altında tutan baş emperyalist ülke ABD ekonomisi krizden nisbeten daha az etkilenmişken toplam ortak pazar ülkelerinde üretim kapasitesi büyük ölçüde düşmüş, verimlilik azalmıştır. İstikrarlı bir gelişim içinde olan F. Almanya ekonomisi aynı dönemde önemli bir sıçrama gösteriyor. Öteki OECD üklelerinde de kriz, zaten varolan gerilemeyi hızlandırıyor.

Emperyalist ülkelerdeki ekonomik krizlerin başlıca nedenlerinden biri de ekonominin militarist yapısından kaynaklanır. Askerileştirilmiş bu ekonomilerin günümüzün siyasal koşullarında ve özellikle Detant politikası karşısında nefes boruları daralmak-

tadır. Onlar, yeni ve rasyonal önlemler almak bakımından bu alanda hiç bir şansa sahip değildirler. Mevcut kaynaklarını kriz noktasına seferber ederek belli bir süre rahatlama dönemine girebilseler bile, sürekli artan askeri harcamalar ve kaynak israfı, onları nihai açmazlarına doğru sürüklüyor. Aşağıda 6 emperyalist ülkenin silah üretimindeki gelişmeler görülüyor.

Kapitalist metropollerde silâh harcamaları (milyar)

	ABD	Japonya	F. ALM.	Fransa	İngiltere	İtalya
1970	77.85	590.6	22.57	32.67	2.44	1562
1971	74.86	689.9	22.45	34.91	2.81	1852
1972	77.64	807.9	28.72	37.99	3.26	2162
1973	78.47	979.1	31.91	42.28	3.51	2392
1974	85.91	1093.0	35.64	48.15	4.21	2852
1975	88.98	1327.3	38.10	56.49	5.07	2961

(Kaynak: IPW Forschungs - hefte 3/76 S: 151)

Aynı ülkelerde merkezi devlet bütçesinin borçları (milyar)

	ABD	Japonya	F. ALM.	Fransa	İngiltere	İtalya
1970	382.6	3135	45.4	98.8	33.4	10.246
1971	409.5	3651	47.1	96.2	37.3	12.297
1972	437.3	4733	54.5	86.2	38.8	15.200
1973	468.4	6552	57.1	86.3	37.7	19.511
1974	486.4		69.4	95.8	46.0	27.703
1975	508.0		105.0	97.0	52.5	34.000

(Kaynak: IPW Forschungs - hefte 3/76 S: 151)

Kapitalist ekonominin buhranlarını ve sürekli kötüleşen tek yanlı bir olay olarak görmek de yanlıştır. En basitinden olumsuz gelişmeler karşısında bile kendini korumaya yönelen emperyalist ülkeler, böylesi derin krizlerde ve farklı nitelikli direnmeler karşısında çok daha radikal koruyucu önlemlere başvuruyorlar. Her kriz ve bunalım, gelişmiş kapitalist ekonomilerde varolan potansiyeli ve dinamikleri harekete geçiriyor. Bunu, krizlerin ardından gelen nisbi bir ilerleme ve düzelme dönemi kaçınılmaz olarak izliyor.

Ancak bu nisbi rahatlamalar, hem bağımlı hammadde üreten ülkelerin halklarına, ve hem de metropol ülkelerin emekçi yığın-

larına yeni külfetler yüklemek suretiyle elde edilebiliyor. Çünkü, kriz dönmlerinde emperyalist ekonomilerin kendilerini savunma mekanizmaları klasikleşmiştir ve başkaca çareleri de yoktur. Böyle durumlar, kaçınılmaz olarak belli sanayi kollarının devlet tarafından, diğerleri aleyhine himayesini tahrik ediyor. Örneğin: giyim endüstrisi, çelik endüstrisi, gemi yapımı bu sanayi kollarının başında gelir. Buna mukabil otomobil endüstrisi bu gelişmelerden tamir edilmez yaralar alarak çıkıyor. Himayeciliğin en tipik şekli ise, devlet desteğinde yeni karteller oluşturulması, daralan iç pazar karşısında himaye altındaki endüstri kollarının ihracaat olanaklarının genişletilmesi ve teşvik edilmesi, ithalatın kısıtlanması ve krizin etkilerine açık tutulan endüstri kollarının ihracaat olanaklarının şantaj yoluyla daraltılması gelir. Bu şantajlar dış ticaret ilişkilerinde de denenir. Yine bu durumlarda iflas, fizyon (birleşme) olayları ve toptan satış hacimleri yükseliyor, küçük işletmelerin yokolması süreci hızlanıyor. Krizin geçici olarak atlatılması dahi geniş halk yığınları üzerinde genel bir yoksullaşmayla somutlanıyor.

Bu, kaçınılmaz olarak mevcut rejime karşı hoşnutsuzların artmasını, kitle hareketlerinin yaygınlaşmasını doğuruyor. Ekonomik ve politik kitle hareketlerine katılanların sayısı ileri kapitalist ülkelerde sürekli artmaktadır. Örneğin: Kapitalist ülkelerde hükümetlere karşı gösterilere katılan emekçilerin sayısı muntazam bir artış göstermektedir. 1962 yılında 41 milyon kişi grev ve gösterilere katılırken bu sayı sırasıyla 1968 yılında 43, 1970 de 45, 1971 de 48, 1975 yılında 49 milyona ulaşmış bulunuyordu. Hayat koşullarını biraz daha iyileştirmek ve hükümetlerin iç ve dış politikalarını etkilemek için kitlelerin artan sayıda mücadeleye katılmaları, kapitalizmin krizlerinin, aynı zamanda bu krizleri daha da derinleştirecek güçleri de hazırlayarak devam ettiğini gösteriyor.

Emperyalizm açısından «her şey bitmiş» değil ama artık dünya ticaretindeki yeni eğilimler ve alternatifler, uluslararası ticaretin ilgi merkezi haline geliyor ve bundan emperyalistlerin «dayatma güçleri» zarar görüyor. Hammadde fiyatlarındaki artışlar şüphesiz sosyalist ekonomilerin de yüz yüze geldiği gelişmelerdir. Ama onlar, kendi ekonomilerini olumsuz etkilerden koruyorlar, bunun için ortak güçlerini ve olanaklarını harekete geçiriyorlar. Emperyalistlerin, hammadde fiyatlarındaki yükselmelere karşılık başvurdukları misilleme yollarına karşılık sosyalist ülkeler, fazladan ödedikleri miktarlara karşılık ihraç ettikleri malların fiyatlarında, yeni külfetlerini karşılıyacak düzeyde bir artışla yetiniyor-

lar. Böylece, sosyalist ülkelerin hem ihraç ettikleri hammaddeler (petrol gibi) ve hem de mamül malları geçerli dünya fiyatlarının altında oluşmaktadır. Örneğin KEYK ülkeleri, kuruluş içinde petrol ihtiyaçlarını dünya piyasasından % 45 daha ucuza sağlamak olanağına sahip bulunuyorlar. Buna bağlı olarak pek çok kapitalist ülke, sosyalist ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkilerini geliştirmenin yollarını deniyor, bunda ulusal ekonomilerinin çıkarlarını görüyor.

Kapitalist dünya ticaretinde metropol ülkeler aleyhine gelişen yeni durumda krizlere aynı zamanda para bunalımları eşlik ediyor. Özel olarak rezerv paraların (dolar ve sterlin) durumu sarsılıyor, bu paralar sık sık değer kaybediyorlar. Baş emperyalist ABD'nin ekonomisi, doların rezerv konumunu sürekli garanti edecek istikrarı gösteremediği için, emperyalist ülkelerin ortak çıkarları adına dolara suni itibarlar sunuluyor. ABD'nin korunma rezervlerindeki düşüşe bakmaksızın dolar talep eden öteki kapitalist ülkeler, ucu kendilerine dayanacak olan daha tehlikeli ve yıkıcı gelişmeleri bir süre daha ertelemiş oluyorlar.

Aşağıdaki tablodan, kapitalist dünyada doların «özel yeri» görülüyor. Bu yeri ABD ekonomisi garanti edemediği zamanlarda Uluslararası Para Fonu, diğer emperyalist ülkelerin ortak tutumları garanti etmeye çalışmaktadırlar. Sterlin'in geleneksel «rezerv» konumunda önemli sarsılmalar olurken çeşitli emperyalist finans kuruluşları, emperyalizmin *selameti* için büyük «özverilere» katlanıyorlar.

Emperyalist ülkelerde:

	Mal stokları (milyar dolar)				*Döviz rezervleri (mr.do.)*			
	ABD	Japon.	F. Alm.	İNG.	ABD	Jap.	F. Alm.	İng.
1970	14487	4840	13610	2827	629	3188	8455	1212
1971	13190	15360	18657	8832	820	13783	12567	7347
1972	13150	18365	23785	5647	241	16482	17195	4064
1973	14378	12246	33171	6476	8	10203	25076	4726
1974	16058	13519	32398	6939	5	11347	24016	4945
1975	15883	12815	31034	5459	80	10627	22666	3429

Kaynak: IPW Berichte 11/76 S: 76)

Bütün bunlara karşılık emperyalizm dünyadaki sömürü mevzilerinden henüz kesin anlamıyla sökülüp çıkarılabilmiş değildir. Bir ülkede veya bölgede yitirdiği konumunu bir başka ülkede ve-

ya bölgede telafi edecek tırmanma girişimlerinden vazgeçmiyor ve bunda da geçici başarılar elde edebiliyor. Yükselen hammadde fiyatlarını telafi edebilmek için ihraç ettiği mamül mal fiyatlarındaki yükseltmeleri, bağımlılık çerçevesi içinde sıkışıp kalmış durumdaki ülkelere kabul ettirebiliyor. Öte yandan, ABD tekellerinin kontrol ettiği hammadde alanlarından hâlâ daha büyük avantajlar sağlanabiliyor. Bütün bunlara ek olarak, kendi ülkesindeki kaynakların daha yaygınca kullanımı, tekelci ekonomiyi besliyor, krizin etkilerini yumuşatma olanaklarını veriyor. Kısacası, bir yandan, emperyalist ülkelerde ekonomik krizleri derinleştiren ve genel krizle mevzi krizleri kaynaştıran gelişmelere karşılık bu aşamada emperyalizm, etkilediği ilişkiler ve denetlediği kaynaklar yoluyla açmazını erteliyor.

Aralık ayı içinde petrol üreten ülkeler OPEC toplantısında yeniden bir araya gelecekler ve petrol fiyatlarının yeniden tesbitini görüşecekler. Muhtemelen, İran ve Suudi Arabistan dışında kalan OPEC ülkeleri daha büyük fiyatlar talep edecekler ve bu isteklerinde direnecekler. Çünkü, İran petrol fiyatlarındaki ölçüsüz artırımlara karşı olduğunu şimdiden açıklamış bulunuyor ve Suudi Arabistan da «makul» bir ölçü bulunarak toplantıya gidilmesini benimsemiş görünüyor. Emperyalist metropollerin «makul» bulacakları bir fiyat artırımı, onlara bir süre daha soluk almalarını sağlar. Öteki OPEC ülkelerinin yüksek fiyatlarda direnmeleri ise dünyada emperyalizm aleyhine ortaya çıkan gelişme eğilimlerini tahrik eder, yüksek düzeyde yeni fiyatların oluşmasına yol açar. Bundan şüphesiz emperyalist ülkeler kadar, bu kampta yer alan OPEC dışındaki ülkelerin ekonomileri de zarar görür ama artık dünyamızda, yukarıda değindiğimiz gibi, kapitalist kampta yer alan öteki ülkelerin, ulusal ekonomileri alternatifsiz değildir. Yeni alternatiflere yönelen geri kalmış ülkelerin bu tutumu yine son tahlilde emperyalizme zarar verecektir. Ancak bu sürecin hızlandırılması büyük ölçüde, emperyalist blok karşısında yeni düzenlemelere gidilmesiyle mümkün olabilir.

Sahralı Halkın Silahlı Mücadelesinin Kronolojisi

27 Şubat 1976-27 Şubat 1978 : Sahra halkı saldırgan Faslılara ve Moritanyalılara karşı 3. mücadele senesine başlamaktadır. S.D.A.C.' nın ilanından 3 yıl sonra, Sahra halkının meşru temsilcisi, Polisario Cephesi, zorlandığı bir savaşın parlak bir bilançosunu çıkartacak durumdadır. Bu bilanço, sahra halkının topraklarının işgaline karşı direnmekteki kesin iradesini ve işgalci güçlerin tamamiyle yokedilmesine kadar kurtuluş mücadelesini sürdürmekteki kararlılığını ortaya koymaktadır. Bu bilanço aynı zamanda yeni işgalcilerin. S.D.A.C.'i topraklarının kendileri için basit bir polis harekâtı olduğu yolundaki sözlerine sert bir yalanlama getirmektedir.

S.D.A.C.'nın ilanının 3'üncü yıldönümü yaklaşırken, Sahra halkının şanlı kurtuluş mücadelesinin önemli tarih ve olaylarını veriyoruz.

OCAK 1976

4 Ocak : El-Ayoun ve Douara'da mevzilenmiş Faslı askerlere karşı sahralı vatanseverlerin büyük saldırısı.

7 Ocak : Cezayir kentinde General Giap ve Polisario Cephesi Genel Sekreteri Sayed El Ouali'nin Vietnam ve Sahra halkları arasındaki etkin dayanışmayı teyit eden görüşmesi.

22 Ocak : Faslı saldırgan güçler tarafından Tanit, Tifariti, Bir Lahlou mülteci kamplarının napalmlarla bombalanışı. Sahralı kadınlar ve çocuklar arasında birçok kurban verildi.

26 Ocak : Mozambik'in başkenti Maputo'da toplanmış olan Afrika Birliği Örgütü'nün Kurtuluşu Komitesi, kıta örgütüne, Polisario Cephesini Sahra halkının tek meşru temsilcisi olarak tanıması yolundaki tavsiyesi.

29 Ocak : Civardaki kamp halklarının yardımına giden bir Ulusal Halk Ordusu birliğinin Faslı işgal orduları tarafından alçakca saldırıya uğradığı Amgala'da savaş devam etmektedir.

Bloksuzlar Hareketi dönem Başkanı, Başkan BOUMEDIENE, Batı Sahra sorununun barışçı çözümüne en uygun aracın kendi geleceğini saptama hakkı olduğunu belirttiği mesajları sosyalist ve bloksuz ülkelerin Devlet Başkanlarına göndermiştir.

ŞUBAT

11 Şubat : Sahralı savaşçılardan oluşan bir heyet Afrika Birliği Örgütü Genel Sekreteri tarafından kabul edildi. Heyet Genel Sekretere Polisario Cephesinin ilkesel mevzilerini teyid etmiştir.

16 Şubat : Cezayir hükümetinin Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreterine muhtırası: «Özgür ve gerçek bir referandum yoluyla Sahralılara kendi geleceklerini saptama haklarını kullanmalarını temin etme».

17 Şubat : Batı Sahra kurtuluş güçleri Amgala'da Rabat birliklerine karşı büyük bir saldırıya geçtiler. İşgal güçleri tam bir bozguna uğradı. Bütün yabancı gözlemciler Polisario Cephesi savaşçılarının yalnız başlarına Faslı krallık ordularını bozguna uğrattıklarını ve Faslıların 150 ölü verdiklerini açıkladılar. Sahralı mülteciler kampına gönderilen bir anket heyetinden sonra İnsan Hakları Uluslararası Federasyonu Fas ve Moritanya'nın işgalini mahkum etmişti.

19 Şubat : Cezayir hükümetinin İspanyol hükümetine gönderdiği bir nota: «Üçlü anlaşma Fas ve Moritanya'nın saldırganlığına yol açtı».

23 Şubat : Adis Ababa'da Afrika Birliği Örgütü Bakanlar Kurulunun toplantısı başladı. Günümüzde Batı Sahra sorunu, işgal altındaki Somali kıyısı, Namibiya, Zimbabwe ve Güney Afrikalı ırkçı rejim vardı.

26 Şubat : İspanya resmen Batı Sahra'dan çekilerek burayı Fas ve Moritanya'ya terketti. Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri Birleşmiş Milletlerin sahra halkının kendi geleceğini saptama hakkına ilişkin kararlarına saygı gösterilmediğini belirtti.

27 Şubat : Batı Sahra'da kurtarılmış topraklardan olan Bir Lahlou'da Sahra Demokratik Arap Cumhuriyetinin doğuşu. Yeni Cumhuriyetin Devrim Konseyi, hükümeti ve Anayasası var. S.D.A.C.'nın resmen ilanı Sahra Ulusal Konseyi geçici Başkanı tarafından yapıldı.

Fas Krallığı hava kuvvetleri Guelta ve Oum Mreiga sivillerini vahşi bir şekilde napalmla bombaladılar.

Afrika Birliği Örgütü Bakanlar Kurulu Adis Ababa'daki çalışmalarını tamamladı: Bu çalışmalar sırasında 21 ülke Polisario Cephesini tanıdı.

MART

1 Mart : Afrika Birliği Örgütünün bakanlar düzeyinde 26. oturumu Adis Ababa'da çalışmalarını bitirdi ve sahra halkının kendi geleceğini saptamaya hakkı olduğunu belirtti.

Madagaskar'dan sonra Burundi de S.D.A.C.'ni tanıdı.

6 Mart : İlk hükümetin kuruluşu. İlk Başkan Mohamed Lamine Olud Ahmed oldu.

8 Mart : Cezayir S.D.A.C.'ni tanıdı ve Sahra Cumhuriyetinin Afrika Birliği Örgütü tavsiyelerine uygun bir egemenlik hareketini temsil ettiğini bildirdi.

Oum Dreiga mülteci kampı şehitler kampı ilan edildi (25000 sahralı Fas uçaklarının attıkları bombalarla can verdi).

S.D.A.C.'ni tanımış olduğu için Rabat ve Nouakchott Cezayir'le diplomatik ilişkilerini kestiler.

9 Mart : Fransız basını, Fransa'nın Fas'a olan silah tedariki artıracağını haber verdi.

11 Mart : Benin ve Angola Halk Cumhuriyeti de S.D.A.C.'ni tanıdılar.

13 Mart : Mozambik Halk Cumhuriyeti S.D.A.C.'ni tanıdı.

16 Mart : Arap Birliği Bakanlar Kurulunun 26. oturumu. Arap Birliği Genel Sekreterine gönderdiği bir mesajda sahra başkanı «Davamız bizim huzurumuzda tartışılmalıdır» dedi.

17 Mart : Kore Halk Cumhuriyeti ve Togo Cumhuriyeti, S.D.A.C.'ni tanıdılar.

29 Mart : Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreterinin özel Temsilcisi Olof Rydbeck, Birleşmiş Milletlerin Sahra halkının kendi geleceğini saptamasına ilişkin kararlarının uygulanması için bölgede yeni bir geziye çıktı. Madrit'ten sonra Cezayir'e gitti.

31 Mart : Rydbeck, Cezayir'de, Birleşmiş Milletler Örgütü gözünde İspanya'nın hâlâ Batı Sahra'daki idareci güç olduğunu söyledi.

NİSAN

1 Nisan : Ruwanda S.D.A.C.'ni tanıdı.

17 Nisan : Birleşmiş Milletler Örgütü için Batı Sahra dosyası kapanmadı. Birleşmiş Milletler sözcüsü, Waldheim'ın meseleye şahsen el koyduğunu bildirdi.

30 Nisan : Sahralı vatanseverler El-Ayoun'a saldırdılar. Rabat kuvvetleri 300'den fazla kayıp verdi.

MAYIS

1 Mayıs : Polisario Cephesi güçleri Bou-Craâ ve Bir Lahlou'ya saldırdcılar.

9 Mayıs : Rabat ve Madrit arasında Sahra zenginliklerinin işletilmesi konusunda tartışma başladı.

16 Mayıs : Polisario Cephesi savaşçıları işgal kuvvetlerine karşı saldırılarını sürdürüyorlar. El-Ayoun, Smara, Bou-Craâ, Bir Moghrein Sahralı vatanseverlerin saldırılarına hedef teşkil etmekteler.

18 Mayıs : S.D.A.C.'de gerilla tipi savaş genelleştirildi.

HAZİRAN

8 Haziran : Polisario Cephesi savaşçıları Nouakchott'un askeri garnizonlarına cesur bir saldırıda bulundular.

9 Haziran : Polisario Cephesi güçlerinin Moritanya başkentine yeni bir saldırısı.

20 Haziran : Polisario Cephesi Yürütme Komitesi Genel Sekreteri Mustafa El-Ouali'nin savaşta ö.ldüğünü haber verdi.

TEMMUZ

5 Temmuz : Port-Louis'de (Maurice Adası) toplanmış bulunan Afrika Birliği Örgütünün 13. zirvesi, Batı Sahra Sorunu hakkında Sahra halkı temsilcilerinin de katılacağı olağanüstü bir zirvenin toplanmasına karar verdi.

AĞUSTOS

3 Ağustos : Polisario Cephesinin 3. Kongresinin kapanışı. Mohamed Abdelaziz Genel Sekreter seçildi. Kongre bir ulusal eylem programıyla S.D.A.C.'nin Anayasasını benimsedi.

EYLÜL

7 Eylül : S.D.A.C.'nin Tanıtma Bakanı Mohamed Ould Salek Polisario Cephesinin 3. Kongresinin sonuçlarıyla yeni Sahra hükümetinin liste-

sini açıkladı. Kongre genel bildirisi S.D.A.C.'inde sosyalizmin gerçekleştirilmesini hedef olarak aldı.

EKİM

26 Ekim : Polisario Cephesi 28 Aralık 1975'de esir alınan Pierre Séguro ve Paul Rieff adlarında 2 Fransız'ı serbest bıraktı.

KASIM

15 Kasım : İspanya Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) Polisario Cephesini Sahra halkının tek ve meşru temsilcisi olarak tanıdı.

ARALIK

30 Aralık : Polisario Cephesi Genel Sekreteri Mohamed Abdelaziz bir basın toplantısı sırasında 1977 senesi için siyasi, askeri ve diplomatik alanlarda bir eylem planı hazırlandığını söyledi.

Bu sene süresince, Sahralı savaşçılar sadece kuzey cephesinde Fas ordusunun 10.467 askerini etkisiz kıldılar. Bunlardan 5.145'i öldürüldü, 5.149'u yaralandı, 173 asker ise Sahra Halkının Kurtuluş Ordusu (ALPS) tarafından esir edildi. Ayrı devrede, aynı ordu, ALPS savaşçıları tarafından yönetilen harekâtlarda, 754 taşıt ve aracını kaybetti. 23 uçak ve helikopteri ise düşürüldü.

Nouakchott rejimi birlikleri ağır kayıplara uğratıldı: 1.370 asker öldürüldü, 1.045 yaralandı, 125 asker esir düştü. Ould Daddah'ın işgalci hayallerine karşı çıkan yüze yakın moritanyalı asker ise Polisario Cephesine katıldılar. Daddah'ın orduları 2 uçaklarını kaybettikleri gibi 100'e yakın taşıt ve zırhlı araçlarını Polisario savaşçıları tarafından yokedildi.

Bu sayılar düşmanın uğramış olduğu asıl kayıpların altındadır; ancak Nouakchott ve Rabat'ın durmadan tekrarladıkları ve savaş alanlarındaki bozgunlarla her gün biraz daha gücünden kaydeben sözlerine kesin bir yalanlama teşkil etmektedir. Bütün kanunlar ve ilkeleri ihlal eden Rabat ve Nouakchott her yerde ve herkes tarafından, hatta kendi hakları tarafından mahkum edilen işgalci politikalarını sürdürmekte ısrar etmektedir.

OCAK 1977

12 Ocak : Birleşmiş Milletler mülteciler için Yüksek Komitesi, Baddradıne Agha Khan, Sahra mültecl kamplarının bulundukları Tindouf'a gitti.

«Cambio» adlı dergi İspanya'nın 76 senesinde Fas'a, Moritanya'ya ve Güney Afrika'ya 32 milyon dolarlık silah sattığını yazdı.

ŞUBAT

24 Şubat : Batı Sahra'daki sal - dırganlığından dolayı mahkum edi - len Fas Afrika Birliği Örgütü'nün her türlü çalışmalarından çekildi.

MART

8 Mart : Moritanya Sanayi Bakanlığı Sanayi ve Madenler Müdürü Sidi Ali Ould Tayeb Nouakchott'tan kaçtı ve Cezayir şehrinde düzenlediği basın toplantısında «Batı Sahra'nın işgaline katılmayı reddettim» dedi.

26 Mart : Uluslararası Sosyalist Gençlik, 21 Mart'ta Hambourg'ta yapılan Avrupa toplantısında Sahra halkının mücadelesine olan tam desteğini tekrar etti.

NİSAN

11 Nisan : Bloksuzlar Dairesi, Afrika Birliği örgütünden Batı Sahra'ya ilişkin olarak olağanüstü bir zirve düzenlemesini istedi.

26 Nisan : Polisario Cephesi Yürütme Konseyi üyesi ve S.D.A.C. Devrim Kumandanlığı üyesi Mustafa Es-Sayed Paris'te düzenlediği bir basın toplantısında şöyle dedi: «II. Hasan'ın maceralarını Benin ve Zaire' de S.D.A.C.'deki yenilgilerinin çerçevesinde oturtmak gerekir.»

MAYIS

1 Mayıs : Polisario Cephesi savaşçıları Faslı ve Moritanyalı garnizonlar dışında Fransız askerlerini de barındıran Zoueratt'a saldırdılar. İyi korunan Zoueratt'e şehrine yapılan bu cesur saldırı, Fransız hükümetinin Polisario Cephesinin uyarılarını dikkate almasına yol açtı. Polisario Cephesi Moritanya, Batı Sahra ve Güney Fas'tan oluşan savaş alanlarında uyruklularının güvensizlik içinde olduklarına dair dünya ülkelerine sürekli olarak uyarıda bulundu.

9 Mayıs : Cezayir Dışişleri Bakanı Abdelaziz BOUTEFLIKA Kurt WALDHEIM'a göndermiş olduğu bir mesajda, «Cezayir'in Sahra halkının temel haklarının gerçekleştirilmesine ilişkin her türlü girişime hazır olduğunu» yazdı.

14 Mayıs : Senegal Demokratik Partisi Genel Sekreteri Abdeulaye Wade, Dakar'da düzenlediği bir basın toplantısında partisinin Sahra halkıyla dayanışma içinde olduğunu söyledi.

23 Mayıs : BOUTEFLIKA Afrika Birliği Örgütün'deki meslektaşlarına bir mesaj göndererek «Batı Sahra'da yaratılan durumun ve uzantılarının Afrika Birliği Örgütü ve Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreterlerinin müdahalelerini gerektirdiklerini yazdı.

TEMMUZ

4 Temmuz : Nouakchott tarihli bir telgrafında «France-Presse» Ajansı, Polisario Cephesi savaşçılarının 3 Temmuz'da Moritanya başkentine saldırdıklarını haber verdi.

AĞUSTOS

14 Ağustos : Sahra Savunma Bakanı ile bir görüşmesi sırasında, General Raul Castro Küba'nın ulusal kurtuluş mücadeleleriyle militan bir dayanışma içinde olduğunu teyid etti.

KASIM

Sahra Savunma Bakanı bir bildiri yayınlayarak, ALPS savaşçıları tarafından Kasım 1977'de Nouakchott ve Rabat rejimleri güçlerine karşı girişilen askeri eylemlerin bir bilançosunu çıkarttı, çok anlamlı olan bu bilanço bir taraftan S.D.A.C.'nin askeri gücünün canlılığını ortaya koyarken diğer taraftan Faslı ve Moritanyalı askeri güçlerin yenilgisini dile getiriyordu.

Bu bildiriye göre, düşman kayıpları şöyleydi: —Kuzey Cephesinde: 210 ölü, 191 yaralı— —Güney Cephesinde: 376 ölü, 119 yaralıyla, harekât sahaları üzerinde ele geçirilen önemli sayıda savaş malzemesi.

6 Kasım : Radyo ve Televizyonlarca verilen bir basın toplantısında, II Hasan Cezayir'e karşı «takip hakkını» kullanmaya karar verdiğini açıkladı.

Bir Candous'taki Moritanya garnizonu Sahralı savaşçı birliklerince yokedildi.

12 Kasım : 6 günlük bir aradan sonra Fransızlarla Sahralılar arasındaki görüşmeler yeniden Polisario Cephesi merkezinde başladı.

17 Kasım : «Cap Vert» (Yeşil Burun) Cumhurbaşkanı Aristides Pereira «PAIGC» partisinin Batı Sahra'nın kendi geleceğini saptamasından yana olduğunu bildirdi.

Yugoslavya hükümeti sözcüsü, Mareşal Tito'nun Başkan Giscard d'Estaing'i Moritanya'da kaybolan 6 Fransızın durumlarından haberdar ettiğini teyid etti.

23 Kasım : Paris'te Sahra halkıyla bir dayanışma gösterisi yasaklandı.

Cezayir şehirde Polisario Cephesinin temsilcilik merkezinde yapılan görüşmeler (FKP) Fransız Komünist Partisinden bir heyetle S.D.A.C. temsilcilerini bir araya getirdi. FKP heyeti Jacques Denis (FKP Merkez Komitesi üyesi) ile Elie Mignot (FKP Dış Politika Dairesi üyesin)den oluşuyordu. Omar Hadrani (Polisario Cephesi Siyasi Dairesi üyesi), Salem Ould Salek (Sahra Haberleşme Bakanı) S.D.A.C.'nın temsilcileriydi.

Nouadhibou'nun 300 Km. doğusunda bulunan Moritanyalı Tmaimichatt askeri üssü Polisario Cephesi savaşçılarının saldırısına uğradı.

Kurt Waldheim'a göndermiş olduğu bir mesajda, Polisario Cephesi, S.D.A.C.'i karasularında saldırıya uğrayan İspanyol gemisinin mürettebatının serbest bırakıldığını bildirdi.

24 Kasım : II. Hasan ve Ould Daddah Marakeş'te bir «savaş konseyinde» biraraya geldiler. Fransız uçakları Dakar üstünden havalanarak Moritanya toprakları üzerinde «deney uçuşlarına» giriştiler.

26 Kasım : Özgürlüğüne kavuşmuş topraklardan yayınlanan bir bildirisinde, Sahra Savunma Bakanı, 22 ve 23 Kasım tarihlerinde Sahralı savaşçıların Kuzey ve Güney Cephelerine saldırdıklarını ve 88 Faslı ve Moritanyalı askerin öldüğünü haber verdi.

28 Kasım : S.D.A.C. karasularında 13 Kasım 1977'de ele geçirilen üç İspanyol balıkçısı Polisario Cephesi tarafından serbest bırakıldı.

Mali bir kez daha Batı Sahra'ya ilişkin olarak Afrika Birliği Örgütünün olağanüstü bir zirvesinin acilen toplanmasını istedi.

ARALIK

15 Aralık : Fransız halkıyla dostluk, takdir ve dayanışma bağlarını muhafaza etmek isteyen Polisario Cephesinin 8 Fransız tutsağı serbest bırakacağını duyuran Sahra Savunma Bakanlığının bir bildirisi yayınlandı.

20 Aralık : İspanya, Rabat ve Nouakchott rejimlerine silah teslim etmeye devam ediyor.

Fransız uçakları saldırgan güçler yanında müdahalede bulundular. Bir Polisario Cephesi birliği «Jaguar»lar tarafından saldırıya uğradı. Bu saldırı sırasında birçok Moritanyalı esir öldü.

2 Aralık : Fransız Dışişleri Bakanlığı Fransız uçaklarının 2 kez Polisario Cephesine saldırdıklarını kabul etti.

25 Aralık : Polisario Cephesi Genel Sekreteri, Mohamed Abdelaziz, Afrikalı devlet başkanlarına bir mektup göndererek dikkatleri Fransız hükümetinin Afrika'daki gerçek hedefleri üzerine çekti. Fransız uçaklarının ALPS birliklerine karşı yoğun müdahalelerinden dolayı özellikle kıtanın kuzey batısındaki Fransız emellerinden bahsetti.

«Arap Direniş Cephesi» Bildirisi

Orta Doğu'daki son gelişmeler, geçtiğimiz Subat'ta yapılan Arap Zirve Konferasnsı'nın kararlarını bir kez daha gündeme getirmektedir. Bu kararların bir belge olarak İLKE sayfalarına alınmasını son gelişmelerin perspektifini görmek bakımından yararlı buluyoruz. Arap Direniş Cephesi İkinci Zirve Konferansının Siyasi Bildirisinin tam metni şöyledir:

İ L K E

«Dönem toplantıları çerçevesi içinde ve Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Başkanı ve Devrim Konseyi Başkanı Huari BUMEDYEN'nin daveti üzerine Direniş ve Dayanışma Cephesi Devlet Başkanlarının Konferansının ikinci oturumu hicri takvimde 24 ve 25 Safar 1398'de miladî takvimde ise 2 ve 3 Şubat 1978 tarihlerinde toplanmıştır.

Bu konferansa:

Başkan Huari Bumedyen (Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Başkanı),

Başkan Hafız ESAD (Suriye Arap Cumhuriyeti Başkanı).

Albay Muammer GADDAFİ (Libya Arap Sosyalist Halk Cemahiriyesi Genel Halk Kongresi Genel Sekreteri),

Abdel Fettah ISMAIL (Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Ulusal Cephesi, Birleşik Siyasi Örgütü Genel Sekreteri),

Yasser ARAFAT (Filistin Kurtuluş Örgütü Yürütme Komisyonu Başkanı ve Filistin Devrim Güçleri Başkomutanı), katıldılar.

Arap Ulusunun Birliğine ve mücadelesine, geleceğine ve amaçlarına olan inancıyla harekete geçen,

Arap Ulusunun amaçlarının ve haklarının korunmasındaki sorumluluğun ulusal karakterini bir kez daha doğrulayan,

Arap Ulusunu Maşrik ve Mağrip'te tehdit eden acil tehlikeler karşısında Arap Dayanışmasının ilkelerine bağlı kalan,

Siyonizme, emperyalizme ve ırkçılığa karşı mücadelelerin devamının gerektirdiği zorunluklara uyan,

Konferans Direniş Cephesinin Trablusgarp'taki ilk toplantısını izleyen gelişmeleri bir bütün olarak incelemiştir.

Emperyalist planın izlenmesinin çerçevesi içinde Başkan SEDAT'ın, İsrail'e karşı Arap Ulusunun tarihi ulusal haklarının özüne zarar verecek tavizleri kabul etmesi ve siyonist düşmanla çalışması konularını da ele almıştır.

Konferans, arap dünyasının güncel durumunu incelemiş; aynı zamanda Mısır'ı yalnız bırakarak onu İsrailli emperyalist düşmana karşı savaş alanındaki tabii ve tarihi mevkisinden uzaklaştırmak ve siyasi düzeyde Başkan SEDAT'ı haklı göstermek için bazı rejimlerin girişimlerini de gözden geçirmiştir. Konferans, bu girişimlerin, Arap Ulusunun kurtuluş, gelişme ve birliğe doğru ilerleyişini durdurmak ve filistin halkının aracılığıyla ulusal haklarına kavuşmasını engellemek amacıyla Mısır rejimini, siyonizm ve emperyalizmin elinde bir alet yapmayı hedef aldığını düşünmektedir.

Varolan durumun ayrıntılı bir incelemesi, meydana gelmekte olan olayların Trablusgarp Konferansının Arap Ulusunun geleceği ile yüksek ve hayati çıkarlarına yönelik tehlikelere ilişkin analizinin haklılığını doğruladığını ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, konferans şu noktaları kaydetmektedir:

1) Başkan SEDAT işgal edilmiş bütün topraklardan tam bir geri çekilme geri dönmek, kendi geleceğini saptamak ve ulusal toprakları üzerinde bağımsız bir devlet kurmak hakları dahil olmak üzere Filistin halkının devredilmez ulusal haklarının garantisi üzerine kurulmuş haklı bir barışı gerçekleştirme olanaklarını yıkmaya çalışan Amerikan ve siyonist plan çerçevesinde çalışmaktadır. Söz konusu haklar zaten uluslararası toplum tarafından tanınmış ve Arap zirve konferansları kararları Birleşmiş Milletler, Müslüman Devletler, Afrika, Sosyalist Devletler ve Bloksuzlar tarafından doğrulanmıştır.

Amerikan ve siyonist plan aynı zamanda, düşmanla barışı gerçekleştirmeyi düşmanın varlığının meşruluğunu kabul ettirmeyi, onun lehine bölgede siyasi, iktisadi ve kültürel alanlarda boyunduruk ilişkileri kurmayı, böylelikle siyonizmin Arap Ulusuna hükmetmesine ve zenginlikleriyle olanaklarına el koymasına izin vermeyi amaçlamaktadır.

Aynı plan aldatıcı güvenlik nedenleri bahanesiyle işgal edilmiş topraklarda yayılma ve onları muhafaza etme politikasını kabul ettirme ve haklı göstermede İsrail'e yardım etmektedir. Bundan başka, Filistin halkının haklarının tasfiyesiyle, zayıf ve vesayet altında bir birimin kurul-

ması projesi gibi Filistinlilerin ulusal emellerine tam anlamıyla ters düşen projelerin zorla gerçekleştirilmesi, siyonizmin ve emperyalizmin başlıca hedeflerine ulaşmalarına yol açmaktadır.

2) Emperyalist plan Mısır rejimini, bağımsızlıklarının korunması kurtuluşlarının gerçekleştirilmesi ve gelişme yolunda serbestçe seçeneklerde bulunabilmeleri konusunda Afrikalı ve Arap ulusların emellerine karşı çıkan ajan rolüyle yükümlendirmiştir.

3) Bu plan aynı zamanda Mısır'ı ve diğer Arap devletlerini bağlantısızlık politikası çerçevesinden çıkararak emperyalist bloka bağlamak ve Sovyetler Birliği, diğer Sosyalist Devletler ve dünyadaki kurtuluş güçleriyle başlı başına bir uyuşmazlık durumu yaratmak amacını gütmektedir.

Bu eylemlerin gerisinde izlenen amaç, uluslararası dengeyi bozmak, Arap Ulusunu dostlarından koparak ulusal hedeflerini gerçekleştirmek için ihtiyacı olduğu dayanaktan yoksun bırakmaktır.

4) Maşrik ve Mağrip'te Arap Ulusuna karşı halen yürütülmekte olan komplonun gerçek boyutları, ulusların özgürlüğü ve kendi geleceklerini saptama haklarına egemenlik ve bağımsızlık ilkelerine zarar vermeyi amaçlayan emperyalist güçlerle uşaklarının yayılma niyetleriyle doğrudan doğruya askeri müdahalelerin gerisinde, aynı zincirin birbirlerine geçmiş halkaları gibi gözükmektedir.

5) Amerikan ve siyonist plan aynı zamanda, işgal edilmiş toprakların kurtarılması ve siyonist düşmana karşı Filistin halkının haklarına kavuşturulması için Arap güçlerini seferber etme görevi içinde Arap dayanışmasını bozmaya yöneliktir.

Bu plan, Arapların tepkisi ve direnişine yer vermeksizin kabul ettirmek amacıyla Arap Saflarında bir gerilim ve bölünmeyi de sağlamak istemektedir.

Bu projelerin diğer bir amacı, İsrail'in yayılmaya yönelik ırkçı karakteri ile bunun emperyalizme tanıdığı bölgeye dönme ve Orta-Doğu sorununu tek başına çözümleme imkânının dünyanın her köşesinde farkına varılmaya başlandığı sırada, siyonist düşmana Filistin sorununa ve Arap haklarına ilişkin uluslararası dayanışmayı zayıflatmaktır.

Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve Başkan SEDAT halen ayrı bir İsrail - Mısır çözümünün temelleri üzerine çalışmaktadırlar. Böyle bir çözüm, Filistin halkının devredilmez ulusal haklarının, Filistinlilerin tek ve meşru temsilcisi F.K.Ö.'nün ve işgal altındaki Arap topraklarının aleyhine olacaktır.

ABD, Israil ve Mısır tarafından böylece oluşturulan eksen, aynı zamanda bazı Arap ülkelerini de kendi taraflarına çekmeyi denemektedir. Bunu yaparken ikili bir amaç gütmektedir: Başkan SEDAT'a kefil olmak ve komplonun unsurlarını tamamlamak.

Arap dünyasındaki durumun ağırlığını ve Arap ulusunu tehdit eden tehlikeleri inceledikten sonra, Konferans, durumun gereklerini göz önünde tutarak ve zirve Arap konferanslarını, Trablusgarp bildirisini temel olarak birtakım önlemler ve kararlar almıştır.

1) Konferans Trablusgarp bildirisine ve bu zirvede alınan kararlara olan bağlılığını doğrulamıştır. Komployu bozmak, Arapları yenilgiye ve teslime sürükleyen her türlü girişimleri başarısızlığa uğratmak, Filistin sorununu tasfiye etmek, İsrail'in varlığını güçlendirmek ve siyasi, iktisadi ve askeri alanlarda bölgede hakim olmak amacıyla mücadelenin sürdürülmesi gereği üzerinde ısrar etmektedir.

2) Konferans Filistin sorununun tasfiyesini hedef alan her türlü girişimleri geri itmeye olan kararlığını teyid etmektedir. Resmi veya gayri-resmi, toplu halde veya bireysel olarak Filistin halkının temsilcisi olduğunu ileri sürerek Alger ve Rabat Arap zirvelerinin kararlarını ihlâl etmeye çalışan bütün Arap taraflara uyarıda bulunmaktadır. Filistin Halkının tek meşru temsilcisi F.K.Ö.'dür.

3) Konferans, işgal altındaki Arap topraklarını kurtarmayı ve Filistinlileri vazgeçilmez ulusal haklarına kavuşturmayı amaçlayan Arap dayanışmasının önemini doğrulamaktadır. Bu da, İsrailli düşmanla karşılaşmada bütün Arap güçlerinin seferber edilmesi ve Başkan Sedat'ın politikasını desteklemeyen Arap devletleri ile gayret ve temasların sürdürülmesi anlamına gelmektedir.

Böylelikle Arap mevzileri güçlenmiş olacak ve çeşitli Arap zirve konferansları tarafından alınmış kararların çerçevesi içinde etkin bir Arap dayanışmasının kurulması için en iyi şartlar yaratılmış olacaktır.

4) Konferans, Arap halkının haklı davasına en geniş uluslararası desteği sağlamak ve Afrika, Müslüman ülkeler, bağlantısız ülkeler ve başta SSCB olmak üzere sosyalist ülkeler ile işbirliğini güçlendirmek için çalışma gereğini vurgulamaktadır.

Konferans Filistin halkına ve Arap ulusuna karşı gösterdğii dayanışmadan dolayı Afrika'ya teşekkür etmektedir. Bu dayanışma Afrika'nın emperyalist manevralardan doğan tehlikeler ve bunların Afrika Kurtuluş Hareketi üzerinde zararlı etkileri konusunda bilinçlilik derecesini göstermektedir.

5) Konferans, Arap Ulusunun yüksek çıkarları aleyhine varılmış her anlaşmayı reddettiğini duyurmakta ve Filistin halkının haklarına ve doğru davasına zarar verecek her anlaşmayı mahkum etmektedir.

Konferans, Mısır Başkanının Filistin halkını temsil etmek veya onun adına görüşmelerde bulunmak için hiç bir hak ve üstünlüğe sahip olmadığını, FKÖ'nün bu halkın tek temsilcisi olduğunu bildirmektedir. Başkan SEDAT işgal altındaki Suriye topraklarının geleceği konusunda tartışmaya da yetkili değildir. Uyuşmazlık bütün Arap ulusunu ilgilendir-

mektedir, buna göre Başkan SEDAT uyuşmazlığın gösterdiği gelişmeler konusunda tek başına karar veremez, çünkü ancak bir Arap barışı söz konusu olabilir.

Konferans FKÖ yürütme komitesi Başkanı ve Filistin Devrim Güçleri Başkomutanı Yasser ARAFAT Kardeşin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimi üyelerinin devlet başkanlarına ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine göndermeyi kararlaştırdığı mesajın içeriğinden haberdar edilmiştir.

Bu mesajda, Yasser ARAFAT Kardeş sadece FKÖ'nün Filistin halkı adına konuşma hakkına meşru olarak sahip olduğunu teyid etmektedir. Dolaysıyla, ne Başkan SEDAT'ın, ne de başka partilerin Filistin'i temsil etmeye hakları vardır; ve Filistin halkının tek meşru temsilcisi FKÖ devredilmez hakkını bilmemezliğe gelen hiçbir barış bölgede gerçekleştirilemez.

Konferans, özgürlük, adalet ve barış tutkusu güçlerin, haklı ve meşru mücadelelerinde Suriye'ye, Filistin halkına ve Arap ulusuna olan desteklerini güçlendireceklerine kânidir.

6) Konferans, Arap ulusunun görevinin her zamankinden çok daha fazla, Suriye ve FKÖ yanında sağlam bir şekilde yer almak ve her türlü imkanlarla onlara destek ve dayanışmasını sağlamak olduğu düşüncesindedir. Amaç yalnızca siyonist emellere ve emperyalist çıkarlara hizmet edecek çözümleri başarısızlığa uğratmaktır.

Konferansa göre, Suriye ve siyonist düşman arasında stratejik dengeyi sağlamak için Arap ülkeleri bütün güçlerini bir araya getirmek, her türlü imkanlarla gayretlerini seferber etmek ve uğraşmak zorundadırlar.

7) Konferans, Mısır Arap halkına ve Mısır'ı Arap ulusundan, mücadelesinden, hedeflerinden ve emellerinden koparmak isteyen emperyalist komploya ve bütün manevralara cesaretle karşı koyan ilerici öncü güçlerine desteğini dile getirmektedir.

8) Konferans, Arap ulusunun özgürlük ve adalet ilkelerine uygun, halkların geleceklerini saptama haklarına uygun haklı bir barış için uğraşmaya devam edeceğini beyan eder. Konferans Arap ulusunun davasının ve bölge halklarının güvenliğiyle dünya barışına zarar vermek isteyen komploya karşı Direniş Cephesi tavrının yararlandıkları uluslararası geniş desteği takdir etmektedir.

9) Konferans Batı Sahra'da sömürgeci askeri müdahale konusunda ve bu müdahalenin Arap devletlerinin bağımsızlığıyla ortak ve ulusal güvenlikleri bakımından arz ettiği tehlikeler konusunda derin kaygılar duymaktadır. Batı Sahra Arap Halkına karşı saldırganlık savaşından ve Birleşmiş Milletler ve Afrika Birliği Örgütü kararlarına uygun bir şekilde kendi geleceğini saptama hakkını kullanmasını engel-

leyen hükümlerden büyük bir endişeye kapılmaktadır. Afrika'da ve Arap dünyasında askeri müdahalelerinden doğacak kötü sonuçlar konusunda sömürgeci güçleri uyarmaktadır.

10) Oman'daki yabancı askeri işgalden duyduğu endişeyi dile getiren Konferans Oman Halkının özgürlüğü, bağımsızlığı ve ulusal egemenliği için sürdürdüğü mücadeleye desteğini teyid etmektedir.

11) Konferans Afrika Kurtuluş Hareketleriyle güçlerini artırıcı bağlarının ve onları kararlı bir şekilde desteklemenin önemini incelemiştir. İsrail'in tabi müttefikleri ırkçı rejimlere karşı sürdürülmesi gereken mücadelenin önemi de gözden geçirilmiştir.

12) Konferans Afrika'da emperyalist müdahaleyi mahkum etmekte Afrika'nın güneyindeki gelişmelerden duyduğu büyük kaygıyı açığa vurmakta, ve bu konuda Afrika devletlerinin egemenliklerine ve bağımsızlıklarına ve ABÖ'nün kararlarına saygı gösterme gereğini doğrulamaktadır.

Günümüz tehlikeleri ve meydan okumaları Arap ulusuna yeni sorumluluklar getirmekte, onu dayanışmasını ve mücadelesini güçlendirmekle görevlendirmekte ve gayretlerini saptadığı hedeflere yöneltme zorunluluğunu getirmektedir. Kararlılıkla felaketlerin üstesinden gelen ve kendisine yönelik komploları bozan Arap Ulusu, her durumda düşmanlarına kesin bir şekilde karşılık vermeyi bilmiştir.

İşgal altındaki Filistin topraklarında patlak veren kitle ayaklanmaları, ulusal ve ilerici güçler ve örgütlerinin Arap halk gösterileri ,ulusumuzun birliğe, kurtuluşa ve gelişmeye doğru ilerleyişini sürdürmeye olan kararlılığını göstermektedir.

ilke 25 Lira

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ